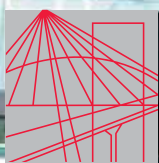

Inżynier budownictwa

MIESIĘCZNIK ■ NR 6(27) ■ CZERWIEC 2006

PL ISSN 1732-3428

Jak działał samorząd zawodowy inżynierów budownictwa

Zarządzanie kosztami w budownictwie ■ Rowy przydrożne

**Pierwsze dźwigary szalunkowe
z wbudowanym amorty-
zატorem uderzeniowym**

Doka dźwigar H20 top

**z nieporównywalnie
mocnym końcem**

- Wielokrotnie zwiększona żywotność- zupełnie nowa ochrona dźwigara – końcówka z Poliuretanu
- Wspaniale nadaje się do nowych Dokamatic-Stolików, jak i również do praktycznego systemu stropowego Doka Xtra
- Produkt najwyższej jakości uzyskany dzięki nowoczesnej linii produkcyjnej i bezbłędnej kontroli jakości

Doka Polska Sp. z o.o.
woj. mazowieckie
ul. Bankowa 32
05-220 Zielonka
Tel.: +48 22 771 08 00
Fax: +48 22 771 08 01
E-Mail: Polska@doka.com

Filia Katowice
Doka Polska Sp. z o.o.
ul. Krakowska 75
40-391 Katowice-Szopienice
Tel.: +48 32 220 10 47
Fax: +48 32 355 18 81
E-Mail: Katowice@doka.com

Filia Kraków
Doka Polska Sp. z o.o.
ul. Rybitwy 15 A
30-716 Kraków
Tel.: (0)12 290 06 45
Fax: (0)12 290 06 45
E-Mail: Krakow@doka.com

Filia Wrocław
Doka Polska Sp. z o.o.
ul. Byczyńska 20
51-503 Wrocław
Tel.: +48 71 347 83 53
Fax: +48 71 347 83 72
E-Mail: Wroclaw@doka.com

doka
Specjaliści techniki deskowań

www.doka.com

W dniach 23 i 24 czerwca 2006 r. odbędzie się V Krajowy Zjazd Sprawozdawczo-Wyborczy PIIB, który dokona podsumowania i oceny dotychczasowych działań Krajowej Rady, Krajowej Komisji Kwalifikacyjnej, Krajowego Sądu Dyscyplinarnego, Krajowego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej, Krajowej Komisji Rewizyjnej.

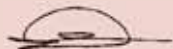
Zjazd wybierze władze PIIB na II kadencję oraz określi kierunek dalszych działań Izby na lata 2006–2010. Okres ten powinien być głównie poświęcony na dalsze umacnianie organizacyjne Izb Okręgowych i Krajowej Rady, a także na pełniejszą realizację zadań ustawowych, jak np. wzrost samokształcenia członków, poprawienie przepisów, w szczególności regulacji w zakresie Prawa budowlanego, Prawa zamówień publicznych, przepisów o zagospodarowaniu przestrzennym itp.

Delegaci na V Zjazd w liczbie osób 203 reprezentują 16 Izb Okręgowych grupujących na dzień 31.12.2005 r. nieco ponad 97 000 członków.

Według ocen dokonanych przez Okręgowe Zjazdy, PIIB została zorganizowana w dobry sposób i stanowi przykład otwartego dla młodych inżynierów samorządu zawodowego (w okresie kadencji przyjęliśmy prawie 9 tys. nowych członków).

Wzrosła również świadomość wśród obywateli polskich znaczenia PIIB, między innymi w zakresie oddziaływania samorządu zawodowego na poziom zawodowy jego członków i rzetelność świadczonych przez nich usług dla naszego społeczeństwa.

Przed naszym samorządem stoi również zadanie umocnienia swojej pozycji w kontaktach międzynarodowych oraz kontynuowanie współpracy z innymi samorządami zawodowymi i stowarzyszeniami naukowo-technicznymi.

Prof. Zbigniew GRABOWSKI
PREZES Krajowej Rady PIIB

S P I S T R E Ś C I

ZAWÓD INŻYNIER

- 4 Skład osobowy władz PIIB**
- 5 Sprawozdanie z działalności Krajowych Organów PIIB:**
– Krajowej Rady
– Krajowej Komisji Kwalifikacyjnej
– Krajowego Sądu Dyscyplinarnego
– Krajowego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej
- 19 O nowym rozporządzeniu w sprawie samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie**
Tryb, zasady i zakres przygotowania zawodowego do wykonywania samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie
WŁADYSŁAW KORZENIEWSKI
- 22 Nowy resort, nowy minister**
Powołane zostało Ministerstwo Budownictwa
- 23 Rzeczoznawstwo w Prawie budowlanym. Odpowiedzialność zawodowa, cywilna i karna – cz. I**
Odpowiedzialność zawodowa związana z wykonywaniem samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie
ROBERT DZIWIŃSKI
- 30 Zmiany w zamówieniach publicznych – cz. III**
Ogłoszenia, terminy składania ofert, potwierdzanie spełniania warunków postawionych przez zamawiającego, zmiany w postępowaniu w trybie przetargu nieograniczonego
ELIZA NIEWIADOMSKA
- 35 Zarządzanie kosztami i doradztwo finansowe w procesie inwestycji budowlanej**
Pierwszy, w nowym cyklu, artykuł na temat roli „inżyniera kosztowca” w procesie inwestycyjnym
WALDEMAR MAJEWSKI
- 38 Kalendarium**
ANETA MALAN
- 40 Rowy przydrożne a Prawo wodne**
Kiedy potrzebne jest pozwolenie wodnoprawne
BOGUSŁAW MYSZKIEWICZ
- 41 Zmiany w dyrektywie o wyrobach budowlanych**
Komisja Europejska podjęła prace zmierzające do uproszczenia Dyrektywy 89/106/EEC
KRYSZYNA WIŚNIEWSKA

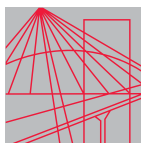
NORMY TECHNOLOGIE MATERIAŁY

- 42 Literatura fachowa – recenzje**
EUGENIUSZ PILISZEK
- 46 Technologia projektowania obiektów budowlanych na mapach elektronicznych – cz. II**
Mapy numeryczne, rastrowe i hybrydowe
JERZY GAJDEK

Inżynier budownictwa

NR 6 (27) CZERWIEC 2006

P O L S K A
I Z B A
I N Ż Y N I E R Ó W
B U D O W N I C T W A

RADA PROGRAMOWA

Przewodniczący

- Zbysław Kałkowski

Członkowie:

- Andrzej Orczykowski – Polski Związek Inżynierów i Techników Budownictwa
- Tadeusz Malinowski – Stowarzyszenie Elektryków Polskich
- Bogdan Mizieliński – Polskie Zrzeszenie Inżynierów i Techników Sanitarnych
- Ksawery Krassowski – Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Komunikacji RP
- Jacek Skarżewski – Związek Mostowców RP
- Tadeusz Sieradz – Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Wodnych i Melioracyjnych
- Włodzimierz Cichy – Polski Komitet Geotechniki
- Stanisław Szafran – Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Przemysłu Naftowego i Gazowniczego
- Jerzy Gumiński – Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Przemysłu Materiałów Budowlanych

WYDAWCA

Wydawnictwo PIIB Sp. z o.o.
00-924 Warszawa, ul. Kopernika 36/40, lok. 110
tel. 022 826 32 15, faks 022 826 31 14
www.piib.org.pl
e-mail: biuro@inzynier.waw.pl
Prezes Zarządu: Jaromir Kuśmider

Redaktor Naczelna: Barbara Mikulicz-Traczyk

Redaktor: Krystyna Wiśniewska

Ilustracje: Kamila Baturó (KB)

Redaktor techniczny: Tomasz Kuc

Druk: Elanders Polska Sp. z o.o., Płońsk, ul. Mazowiecka 2, tel. 023 662 23 16, e-mail: elanders@elanders.pl

Biuro Reklamy:

Agnieszka Bańkowska – tel. 022 826 31 89
e-mail: a.bankowska@inzynier.waw.pl
Katarzyna Mączyńska – tel. 022 826 31 96
e-mail: k.maczyńska@inzynier.waw.pl
Łukasz Berko-Haas – tel. 022 826 31 19
e-mail: berko@inzynier.waw.pl

Nakład: 103 000 egz.

Redakcja zastrzega sobie prawo do adiacji tekstów i zmiany tytułów. Przedruki i wykorzystanie opublikowanych materiałów może odbywać się za zgodą redakcji. Materiałów niezamówionych redakcja nie zwraca. Redakcja nie ponosi odpowiedzialności za treść zamieszczanych reklam.

SKŁAD OSOBOWY ORGANÓW KRAJOWEJ RADY POLSKIEJ IZBY INŻYNIERÓW BUDOWNICTWA

Krajowa Rada Izby

Imię i nazwisko członka Prezydium Krajowej Rady	Przynależność do OIIB
1. Zbigniew Grabowski – prezes	Mazowiecka
2. Andrzej Bratkowski – wiceprezes*)	Mazowiecka
3. Zbysław Kałkowski – wiceprezes	Małopolska
4. Wojciech Radomski – wiceprezes	Mazowiecka
5. Stefan Wójcik – wiceprezes	Śląska
6. Janusz Rymśza – sekretarz	Mazowiecka
7. Piotr Korczak – zastępca sekretarza	Pomorska
8. Andrzej Jaworski – skarbnik	Mazowiecka
9. Jacek Skarżewski – zastępca skarbnika	Wielkopolska
10. Tadeusz Olichwer – członek Prezydium	Dolnośląska
11. Marian Persona – członek Prezydium	Dolnośląska

* od dnia 9.08.2004 r. do dnia 1.03.2006 r. funkcja została czasowo zawieszona na życzenie A. Bratkowskiego, w związku z powołaniem na stanowisko podsekretarza stanu w Ministerstwie Infrastruktury

Imię i nazwisko członka Krajowej Rady	Przynależność do OIIB
1. Zdzisław Binerowski – przewodniczący Rady OIIB	Warmińsko-Mazurska
2. Stefan Czarniecki – przewodniczący Rady OIIB	Śląska
3. Ryszard Dobrowolski – przewodniczący Rady OIIB	Podlaska
4. Danuta Gawęcka	Wielkopolska
5. Kazimierz Haznar	Dolnośląska
6. Jolanta Herma	Lubuska – Gorzów Wlkp.
7. Marian Jantura – przewodniczący Rady OIIB	Świętokrzyska
8. Jerzy Jasieńko – przewodniczący Rady OIIB	Dolnośląska
9. Jerzy Kerste – przewodniczący Rady OIIB	Podkarpacka
10. Ksawery Krassowski	Łódzka
11. Marian Krzysztofiak – przewodniczący Rady OIIB	Wielkopolska
12. Józef Krzyżanowski – przewodniczący Rady OIIB	Lubuska – Gorzów Wlkp.
13. Stanisław Kuś	Mazowiecka
14. Tadeusz Lipiński	Śląska
15. Lech Majewski	Warmińsko-Mazurska
16. Zbigniew Matuszyk	Śląska
17. Zbigniew Mitura – przewodniczący Rady OIIB	Lubelska
18. Andrzej Myśliwiec – przewodniczący Rady OIIB	Kujawsko-Pomorska
19. Andrzej B. Nowakowski – przewodniczący Rady OIIB	Łódzka
20. Mieczysław Ohtarzewski – przewodniczący Rady OIIB	Zachodniopomorska
21. Paweł Piotrowiak	Kujawsko-Pomorska
22. Adam Rak – przewodniczący Rady OIIB	Opolska
23. Zygmunt Rawicki – przewodniczący Rady OIIB	Małopolska
24. Edward Reczyński	Zachodniopomorska
25. Piotr Rupięta – przewodniczący Rady OIIB	Lubuska – Zielona Góra
26. Adam Szalwa	Podkarpacka
27. Kazimierz Ślusarczyk	Małopolska
28. Ryszard Trykosko – przewodniczący Rady OIIB	Pomorska
29. Henryk Wawrzyniak	Pomorska
30. Stanisław Zieliński	Świętokrzyska

Krajowa Komisja Rewizyjna

Imię i nazwisko członka Krajowej Komisji Rewizyjnej	Przynależność do OIIB
1. Krystyna Korniak-Figa – przewodnicząca	Małopolska
2. Ryszard Chaciński – wiceprzewodniczący	Mazowiecka
3. Urszula Kallik – sekretarz	Śląska
4. Ewa Barcicka	Zachodniopomorska
5. Wojciech Jędraszak	Wielkopolska
6. Ryszard Kwiatkowski (do 12.06.2003 r.)	Pomorska
7. Marian Lipkowski	Kujawsko-Pomorska
8. Jerzy Oprocha	Małopolska
9. Barbara Skorys	Dolnośląska

Krajowa Komisja Kwalifikacyjna

Imię i nazwisko członka Krajowej Komisji Kwalifikacyjnej	Przynależność do OIIB
1. Zbigniew Kledyński – przewodniczący (do 18.06.2004 r.)	Mazowiecka
2. Kazimierz Szulborski – przewodniczący (od 18.06.2004 r.)	Mazowiecka
3. Kazimierz Szulborski – wiceprzewodniczący (do 18.06.2004 r.)	Mazowiecka
4. Janusz Cieśliński – wiceprzewodniczący (od 1.07.2004 r.)	Małopolska
5. Bronisław Wosiek – wiceprzewodniczący	Dolnośląska
6. Henryk Zobel – sekretarz (do 18.06.2004 r.)	Mazowiecka
7. Janusz Krasnowski – sekretarz (od 18.06.2004 r.)	Śląska
8. Janusz Cieśliński (do 1.07.2004 r.)	Małopolska
9. Jan Filipkowski (do 18.06.2004 r.)	Zachodniopomorska
10. Andrzej Głębocki	Warmińsko-Mazurska
11. Piotr Koczvara – członek Prezydium	Lubuska – Gorzów Wlkp.
12. Jarosław Kroplewski	Pomorska
13. Mieczysław Król	Lubelska
14. Jan Lemański (od 18.06.2004 r.)	Wielkopolska
15. Tadeusz Malinowski	Łódzka
16. Czesław Miedziałkowski	Podlaska
17. Daniel Pawlicki – członek Prezydium	Wielkopolska
18. Wojciech Płaza	Świętokrzyska
19. Grażyna Staroń – członek Prezydium	Kujawsko-Pomorska
20. Wojciech Wolski	Mazowiecka

Krajowy Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej

Imię i nazwisko Krajowego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej	Przynależność do OIIB
1. Jan Biliszczuk – krajowy rzecznik (do 18.06.2005 r.)	Dolnośląska
2. Jerzy Stroński – krajowy rzecznik (od 18.06.2005 r.)	Wielkopolska
3. Jerzy Stroński – pierwszy z-ca (do 18.06.2005 r.)	Wielkopolska
4. Agnieszka Jońca – pierwszy z-ca (od 18.06.2005 r.)	Łódzka
5. Agnieszka Jońca – drugi z-ca (do 18.06.2005 r.)	Łódzka
6. Waldemar Szeleper – drugi z-ca (od 18.06.2005 r.)	Śląska

Imię i nazwisko Krajowego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej	Przynależność do OIIB
7. Stefan Guziński – zastępca	Pomorska
8. Janusz Harasymczuk – zastępca	Warmińsko-Mazurska
9. Waldemar Szeleper – zastępca (do 18.06.2005 r.)	Śląska

Krajowy Sąd Dyscyplinarny

Imię i nazwisko członka Krajowego Sądu Dyscyplinarnego	Przynależność do OIIB
1. Aleksander Nowak – przewodniczący	Dolnośląska
2. Wiesław Kowieski – wiceprzewodniczący	Pomorska
3. Roma Rybiańska – sekretarz	Dolnośląska
4. Mieczysław Domińczak	Warmińsko-Mazurska
5. Jacek Kołodziej	Kujawsko-Pomorska

Imię i nazwisko członka Krajowego Sądu Dyscyplinarnego	Przynależność do OIIB
6. Michał Łapiński	Świętokrzyska
7. Barbara Malec	Łódzka
8. Gilbert Okulicz-Kozaryn	Podlaska
9. Zenon Panicz	Śląska
10. Andrzej Patalas	Wielkopolska
11. Leszek Reguła	Małopolska
12. Tomasz Siwowski	Podkarpacka
13. Andrzej Tabor	Mazowiecka
14. Barbara Twardosz-Michniewska	Śląska
15. Jerzy Wójcicki	Świętokrzyska
16. Waław Trojanowski	Kujawsko-Pomorska
17. Jacek Zawadzki	Zachodniopomorska

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI KRAJOWYCH ORGANÓW POLSKIEJ IZBY INŻYNIERÓW BUDOWNICTWA

SPRAWOZDANIE KRAJOWEJ RADY

Dokonania i pozycja PIIB w budownictwie w 2005 r. oraz w I kadencji (2002–2006)

Samorząd zawodowy inżynierów budownictwa rozpoczął wykonywanie swoich ustawowych i statutowych obowiązków od 1 stycznia 2003 r.

W okresie przygotowawczym w 2002 r. powołane zostały izby okręgowe i ich organy, Krajowa Rada i jej organy.

W dotychczasowym okresie działania odbyły się IV Zjazdy (I Zjazd organizacyjny – 2002 r., II, III, IV – Zjazdy sprawozdawcze).

Aktualnie działa 16 izb okręgowych i ich organy (rady okręgowe, okręgowe komisje kwalifikacyjne, okręgowe zespoły rzeczników odpowiedzialności zawodowej, okręgowe sądy dyscyplinarne, okręgowe komisje rewizyjne), które wraz z Krajową Radą i jej organami posiadają w swoim składzie 1011 członków, reprezentujących rzeszę ok. 100 000 członków PIIB.

W skali kraju wybrano 2561 delegatów na okręgowe zjazdy sprawozdawczo-wyborcze.

W okresie organizacji pracy izb okręgowych i Izby Krajowej skutecznie przejęto od wojewodów prowadzenie egzaminów na uprawnienia budowlane i ujednoczono zakres, tematykę, terminy przeprowadzania egzaminów w całym kraju.

W efekcie władze państwowe przekazały Izbie prawo do nadawania uprawnień w trzech dalszych specjalnościach, zwiększając ich liczbę do dziewięciu.

W ostatnim okresie (po marcu 2005 r.) państwo przekazało nam prawo i obowiązek interpretacji zakresu działania nadawanych uprawnień budowlanych oraz rozstrzygania sporów pomiędzy naszymi członkami a przedstawicielami administracji terenowej. Powoduje

to wzrost zapotrzebowania na usługi prawne oraz potrzebę większej znajomości prawa wśród członków naszych organów.

Powołane zespoły rzeczników odpowiedzialności zawodowej i sądy dyscyplinarne w początkowym okresie działania uświadomiły sobie różnice w zakresie obowiązków znajomości przepisów prawa budowlanego, cywilnego, karnego, k.p.a. itp., potrzebnych do pracy w tych organach w stosunku do działań podobnych organów w stowarzyszeniach naukowo-technicznych. Stan ten wymagał kilkakrotnych, systematycznych, obszernych szkoleń w zakresie znajomości prawa i procedur działania.

Niezbędna jest stała współpraca z zawodowymi prawnikami.

Rośnie liczba rozpatrzonych spraw dotyczących odpowiedzialności dyscyplinarnej czy zawodowej naszych członków, wzrasta poczucie społeczne możliwości zwracania się osób fizycznych do izb okręgowych w sprawach związanych z działalnością naszych członków.

Tylko w krajowych organach w 2005 r. rozpatrzono 58 spraw przez Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej i 25 spraw przez Krajowy Sąd Dyscyplinarny.

Jednym z podstawowych zadań jest dbanie o poziom zawodowy naszych członków. Izba podjęła to zadanie organizując, wspólnie ze stowarzyszeniami naukowo-technicznymi, systematyczne szkolenia w zakresie nowych przepisów prawnych, procedur przetargowych wg FIDIC, nowych norm, materiałów budowlanych, technologii wykonawstwa itp.

Ułatwiamy naszym członkom udział w branżowych konferencjach czy seminariach szkoleniowych.

Tylko w 2005 r. udział w różnych formach szkolenia wzięło ~ 36 000 członków.

Jedną z form pomocy szkoleniowej jest czytelnictwo periodyków technicznych. Umacniając działalność wydawniczą miesięcznika „Inżynier budownictwa” przesyłamy nieodpłatnie wraz z nim wybrane czasopismo branżowe, biuletyny izb okręgowych i inne informa-

cje. Można stwierdzić, że przyczyniamy się do wzrostu wiedzy wśród tych naszych członków, którzy chcą czytać prasę techniczną.

Zwiększyliśmy czytelnictwo branżowej prasy naukowo-technicznej, która poprzez Izbę dociera aktualnie do 23 000 członków.

Nie jest to stan zadowolający i wymaga stałej systematycznej pracy celem zachęcenia naszych członków do samokształcenia.

Wzrasta nacisk społeczny na potrzebę doskonalenia zawodowego, m.in. poprzez wzrost konkurencji po wejściu do Unii Europejskiej.

Polska Izba Inżynierów Budownictwa uzyskała ustawowe uprawnienia do uznawania kwalifikacji cudzoziemców do pełnienia samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie. Wykonujemy te uprawnienia na podstawie zatwierdzonego przez Krajową Radę regulaminu, zgodnego z zapisami odpowiedniej dyrektywy europejskiej, w zakresie wzajemnego uznawania kwalifikacji.

W 2005 r. rozpatrzyliśmy 36 spraw.

Problem związany z wdrożeniem przepisów dyrektyw unijnych wymaga m.in. naszego udziału we współpracy z zagranicą. Jesteśmy współzałożycielami Europejskiej Rady Izb Inżynierów (ECEC), grupującej dziesięć państw, w których są powołane samorzady zawodowe inżynierów budownictwa.

Bierzemy udział w pracach „Grupy Wyszehradzkiej”, grupującej stowarzyszenia naukowo-techniczne (odpowiedniki PZITB) i samorzady zawodowe inżynierów budownictwa czterech państw.

Uczestniczymy w pracach Europejskiego Stowarzyszenia Inżynierów Budownictwa (ECCE), grupującego branżowe stowarzyszenia naukowo-techniczne z 28 państw.

Pośrednio poprzez NOT mamy możliwość współpracy z FEANI (Federacja Europejska Narodowych Stowarzyszeń Inżynierów).

W kraju współorganizowaliśmy systematyczną współpracę z branżowymi samorządami zawodowymi architektów, urbanistów w celu usuwania różnych „chropowatości” w wykonywaniu naszych zawodów oraz wspólnego zajmowania stanowiska w zakresie opiniowania różnych aktów prawnych związanych z realizacją zawodu.

Uczestniczymy z tego tytułu w pracach komisji sejmowych, współpracujemy z różnymi agendami rządowymi (głównie Departament Rynku Budowlanego Ministerstwa Transportu i Budownictwa oraz Główny Urząd Nadzoru Budowlanego).

W wyniku dotychczasowych działań, uwzględniając m.in. wymogi dyrektyw unijnych, uporządkowano w Prawie budowlanym zagadnienia uprawnień budowlanych i samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie dla majstrów i techników budowlanych. W pełni respektowane są prawa nabyte. Natomiast obecnie majstrowie i technicy nie mają możliwości uzyskiwania uprawnień budowlanych.

PIIB, realizując zadania o obowiązkowym ubezpieczeniu od odpowiedzialności cywilnej członków Izby, ubezpiecza zbiorowo swoich członków na kwotę 50 000 euro za najniższą wśród wszystkich samorządów zawodowych stawkę.

Przedstawione powyżej prace wymagały organizacji sprawnych biur okręgowych, dobrej organizacji wewnętrznej oraz wykorzystania nowoczesnej techniki biurowej.

Strony internetowe poszczególnych izb okręgowych i Krajowej Rady stanowią istotne źródło informacji o naszych członkach i działaniach poszczególnych izb.

Mówiąc o naszych dotychczasowych działaniach, nie sposób nie poruszyć zagadnienia świadomości naszych członków o potrzebie istnienia samorządu zawodowego, a przynajmniej o potrzebie respektowania konstytucyjnego obowiązku przestrzegania obowiązującego prawa.

Na ogół nikt z członków nie kwestionuje potrzeby podkreślenia rangi zawodu jako zawodu zaufania publicznego, natomiast występują jeszcze głosy o „potrzebie powołania samorządu zawodowego”, szczególnie gdy dyskusja dotyczy potrzeby płacenia składek. Brak jest świadomości, że nie jest możliwe działanie samorządu zawodowego, **utworzonego ustawą**, bez odpowiedniej siedziby, organizacji biura, działania odpowiednich organów, co wymaga odpowiednich

środków. Po zorganizowaniu się wszystkich izb i podjęciu ich działań, wszystkie izby zaczynają w tej chwili zwracać pewną część składek swoim członkom.

Przykładowo tylko zorganizowanie i dopłacanie do wzrastającej liczby szkoleń daje średni zwrot składki płaconej na izbę okręgową ok. 20,00 zł/członka, zakup branżowych czasopism naukowo-technicznych – ok. 5,00 zł/m-c, dodatkowe ubezpieczenie na życie – ok. 36 zł rocznie.

Wydanie i wysyłka „Inżyniera budownictwa” to zwrot ok. 2 zł miesięcznie z pięciopięciowej składki członkowskiej na miesiąc.

W sumie dla tego członka, który korzysta z usługowej formy pracy Izby, zwrot składki sięga już ~133 zł i jest możliwość zwiększenia tej kwoty, jeśli będzie większy udział członków np. w szkoleniach.

Zawód zaufania publicznego nobilituje, ale jednocześnie nakłada na tych, którzy go wykonują, dużą odpowiedzialność nie tylko w zakresie wykonywania zawodu, stałego podnoszenia własnych kwalifikacji, ale również budowania zaufania społecznego do naszego zawodu.

Członkowie samorządu zawodowego mają poprzez swoją przynależność również pewną ochronę interesów zawodowych.

Pamiętając o tym, trzeba ostatecznie dokonać wyboru, czy należy walczyć z samorządem zawodowym, czy też współuczestniczyć w umacnianiu jego działalności, a więc współuczestniczyć w budowaniu społeczeństwa obywatelskiego w Polsce.

Struktura organizacyjna

Komitet Organizacyjny Krajowej Izby Inżynierów Budownictwa w roku 2002 określił liczbę okręgowych izb na 17 i ustalił obszary ich działania (województwo lubuskie zostało podzielone na dwa obszary).

Obszary działania pozostałych 15 okręgowych izb pokrywają się z wojewódzkim podziałem administracyjnym kraju.

Jedenaście okręgów powołało 38 placówek terenowych. Rady okręgowe nadały różne kompetencje swoim placówkom.

Liczba członków

Liczba członków Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa, zarejestrowanych w 17 izbach okręgowych na dzień 31 grudnia 2005 roku, wynosiła: **97 334 osoby**.

Zestawienie liczby członków w okręgach

Okręgowa Izba Inżynierów Budownictwa	Liczba członków
Dolnośląska	8 365
Kujawsko-Pomorska	5 102
Lubelska	4 995
Lubuska – Gorzów Wielkopolski	902
Lubuska – Zielona Góra	1 457
Łódzka	6 088
Małopolska	8 839
Mazowiecka	14 886
Opolska	2 306
Podkarpacka	4 842
Podlaska	3 009
Pomorska	6 067
Śląska	10 963
Świętokrzyska	3 008
Warmińsko-Mazurska	3 747
Wielkopolska	8 056
Zachodniopomorska	4 702
Ogółem	97 334

Zestawienie liczby członków – podział branżowy

Branża	Liczba członków	udział (%)
BO	53 680	55,15
IE	14 368	14,76
IS	18 348	18,85
BD	6 084	6,25
BM	851	0,88
WM	2 562	2,63
BT	563	0,58
BK	865	0,89
BW	13	0,01
Ogółem	97 334	100,00

Informatyzacja

Krajowe Biuro Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa wykonało szereg projektów informatycznych mających usprawnić przepływ informacji, w szczególności:

- dostępu do informacji przez członków samorządu zawodowego,
- obiegu informacji wewnątrz organizacji (wewnętrzne prace administracyjne, np. wydawanie zaświadczeń o członkostwie).

Należą do nich m.in.:

- jednolity system ewidencji członków,
- witryna internetowa PIIB,
- Biuletyn Informacji Publicznej BIP,
- rejestr PIIB – ewidencja nadanych uprawnień budowlanych, rzeczoznawców i osób ukaranych w postępowaniu komisji kwalifikacyjnej,
- program do tworzenia zestawów pytań egzaminacyjnych dla osób ubiegających się o nadanie uprawnień budowlanych,
- program do ewidencji korespondencji DokMistrz.

Jednolity system informatyczny ewidencji członków

W początkowym etapie działalności Krajowe Biuro zdecydowało się na uruchomienie bazy ewidencji członków, o architekturze scentralizowanej, z dostępem przez sieć publiczną Internet.

Wraz z rozwojem struktur samorządu zawodowego, Krajowe Biuro PIIB rozpoczęło prace nad poszukiwaniem innych rozwiązań informatycznych spełniających rosnące wymagania.

W 2005 roku zakończono prace nad pierwszą wersją systemu Bud-Info, który zawiera moduły:

- podstawowe dane członka,
- dane teleadresowe,
- dane o posiadanych uprawnieniach budowlanych,
- ewidencja wpłat,
- ewidencja ubezpieczeń od odpowiedzialności cywilnej,
- ewidencja prowadzonej korespondencji,
- ewidencja uchwał o zawieszeniu i skreśleniu,
- ewidencja i zarządzanie szkoleniami.

Zgodnie z wcześniej wyznaczonym harmonogramem, instalacje zostały przeprowadzone w 16 okręgowych biurach. Instalacja nie została wykonana w biurze Lubuskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa w Zielonej Górze, która jako jedyna izba nie spełniała warunków technicznych umożliwiających instalację systemu.

Dzięki zastosowanej technologii sieciowej typu klient-serwer z 17 rozproszonymi bazami system odporny jest na jakiegokolwiek zagrożenia. Przekazywanie danych pomiędzy okręgowymi biurami a Krajowym Biurem PIIB odbywa się przy zastosowaniu najnowocześniejszych środków kryptograficznych, co wyklucza „podśluch” przesyłanych danych członkowskich. Dodatkowo przechowywanie danych całościowych w bazie centralnej i baz fragmentarycznych w bazach lokalnych powoduje dużą odporność systemu na wypadek utraty któregoś z jego

elementów (np. kradzież serwera w izbie okręgowej nie powoduje utraty danych, te same dane przechowywane są w bazie centralnej).

Założenia projektowe zakładały możliwość rozbudowy systemu o nowe elementy (moduły). Dzięki temu i dzięki swojej wielomodowości system rozwijany jest wraz z zapotrzebowaniami zgłaszanymi przez okręgowe biura, jak również dokonywane są zmiany wynikające ze zmiany obowiązujących przepisów prawa (ustawa o ochronie danych osobowych).

Dla wszystkich użytych rozwiązań informatycznych Krajowe Biuro posiada pełne prawa autorskie na wszystkich polach eksploatacji.

Witryna internetowa PIIB

Od początku powołania samorządu zawodowego funkcjonuje witryna internetowa www.piib.org.pl Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa. Witryna ta zawiera szereg posegregowanych tematycznie informacji związanych z funkcjonowaniem samorządu zawodowego inżynierów budownictwa. Stronę główną witryny internetowej www.piib.org.pl przedstawia rysunek.

Strona główna witryny internetowej Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa www.piib.org.pl

Na witrynie tej zamieszczone są wszystkie informacje związane z funkcjonowaniem Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa. Na bieżąco umieszczane są informacje na temat Krajowej Rady, jak i poszczególnych organów Izby, m.in. posegregowane chronologicznie wszystkie uchwały i wydane decyzje.

Ze względu na swój charakter szczególnie istotny udział posiada zakładka Krajowej Komisji Kwalifikacyjnej, co stanowi ważny nośnik informacyjny dla osób ubiegających się o uprawnienia budowlane. Dodatkowo dla osób ubiegających się o uznanie kwalifikacji zawodowych uprawnień nadanych poza granicami został uruchomiony serwis w wersji anglojęzycznej.

Dużym zainteresowaniem odwiedzających witrynę www.piib.org.pl cieszy się serwis aktów prawnych związanych z budownictwem. Serwis ten jest stale aktualizowany.

Na witrynie internetowej prowadzony jest również serwis czasopisma Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa „Inżynier budownictwa”. W serwisie zamieszczone są pełne wydania czasopisma. Jest przeznaczony dla osób zainteresowanych tematyką budownictwa nieczłonków samorządu zawodowego.

Biuletyn Informacji Publicznej BIP

Spełniając wymagania ustawy o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. z 2001 r. Nr 112, poz. 1198, Dz.U. z 2002 r. Nr 153, poz. 1271), Krajowe Biuro uruchomiło i prowadzi nadzór nad serwisem – „Biuletyn Informacji Publicznej” (BIP).

Krajowe Biuro przygotowało również serwis BIP dla okręgowych izb inżynierów budownictwa. Każde z okręgowych biur otrzymało niezależny login i hasło służące do uwierzytelnienia się w systemie, a jednocześnie dające możliwość do uzupełniania informacji zgodnie z wymogami ustawowymi.

Serwis BIP jest na bieżąco aktualizowany, co umożliwia członkom samorządu zawodowego przejrzysty wgląd w bieżące prace Izby.

Wszystkie dane zamieszczone na stronach Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa, jak i Biuletynu Informacji Publicznej są na bieżąco aktualizowane, a zakres umieszczanych informacji cieszy się dużym zainteresowaniem, o czym świadczy liczba odwiedzających (średnio 2000 dziennie).

Inne działania Krajowego Biura Izby

Krajowe Biuro Izby podjęło wiele działań związanych z funkcjonowaniem biur okręgowych. Do nich należy:

- opracowanie systemu rejestracji i obiegu dokumentów, w tym instrukcji obiegu dokumentów finansowo-księgowych,
- opracowanie na podstawie ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. instrukcji kancelaryjnej z rzeczowym wykazem akt,
- opracowanie instrukcji o organizacji i zakresie działania archiwum,
- opracowanie i wdrożenie instrukcji określającej sposób zarządzania systemem informatycznym, służącym do przetwarzania danych osobowych w PIIB, obejmującej bezpieczeństwo przetwarzania i instrukcji postępowania w sprawie naruszenia ochrony danych osobowych.

W ww. sprawach odpowiedni pracownicy okręgowych biur uczestniczyli w szkoleniach organizowanych przez Krajowe Biuro PIIB.

Działalność Wydawnictwa Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa

W roku 2005 ukazało się 11 numerów pisma „Inżynier budownictwa”, w tym jeden numer podwójny 07/08.

- nr 01/2005 – objętość 40;
- nr 02/2005 – objętość 48;
- nr 03/2005 – objętość 48;
- nr 04/2005 – objętość 48;
- nr 05/2005 – objętość 56;
- nr 06/2005 – objętość 56;
- nr 7-8/2005 – objętość 64;
- nr 09/2005 – objętość 32;
- nr 10/2005 – objętość 32;
- nr 11/2005 – objętość 32;
- nr 12/2005 – objętość 32.

We wszystkich numerach wydanych w 2005 roku przeważały tematy o charakterze prawnym – wyjaśniające różne aspekty funkcjonowania inżyniera budownictwa na rynku. Zdecydowana większość (90%) z nich była bezpośrednią odpowiedzią na pytania czytelników (CZYTELNIK MA PROBLEM, LISTY DO REDAKCJI) bądź artykułem na temat „zadany przez czytelnika” (np. ODPOWIEDZIALNOŚĆ Z TYTUŁU NIEWYKONANIA UMOWY, INŻYNIER KONTRAKTU, OPIS PRZEDMIOTU ZAMÓWIENIA, DOKUMENTACJA PROJEKTOWA, WARUNKI FIDIC).

W roku 2005 odbyły się dwa posiedzenia **Rady Programowej** czasopisma. Reprezentujący wszystkich udziałowców członkowie tej Rady pozytywnie ocenili przyjęty przez redaktora naczelnego kierunek rozwoju pisma. Podkreślali konieczność zachowania jego „narzędziowego” charakteru, eksponowania tematów dotyczących inżynierów wszystkich branż, stworzenia swoistego forum dyskusyjnego dla ważnych tematów środowiska budowlanego.

Rok 2005 Wydawnictwo rozpoczęło ze stratą na poziomie 114 012,36 zł. Pierwsze numery wydane w roku 2005 z powodu braku odpowiedniej ilości reklam i niskiej ceny zakupu egzemplarzy przez Polską Izbę Inżynierów Budownictwa stopniowo wspomnianą

stratę zwiększały. Numery czerwcowy oraz lipcowo-sierpniowy wydane w bardzo dobrej jakości edytorskiej, ale drogie i tym samym powiększono stratę do poziomu 486 675,77 zł na koniec sierpnia (wymieniona kwota dotyczy wyłącznie roku 2005). Dzięki podjętym zdecydowanym działaniom przez Radę Nadzorczą oraz Zgromadzenie Wspólników przyjęto program naprawczy Wydawnictwa oraz powołano nowy Zarząd.

Dzięki decyzjom dotyczącym:

- zmniejszenia objętości numerów,
  - oszczędności w doborze szaty edytorskiej,
  - wzrostu wpływów z reklam,
  - podniesienia ceny numeru do 2 złotych za egzemplarz,
- sytuacja finansowa spółki uległa znaczącej poprawie. Na koniec roku 2005 uzyskany wynik pozwolił na częściowe rozliczenie strat za rok 2004. Pozostała część straty zostanie rozliczona w roku 2006.

Dystrybucję czasopisma Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa „Inżynier budownictwa” przygotowuje, realizuje i nadzoruje Krajowe Biuro PIIB.

W roku 2005 zostały wysłane następujące ilości czasopisma „Inżynier budownictwa”:

- numer 1/05 89 921 egzemplarzy
- numer 2/05 93 801 egzemplarzy
- numer 3/05 94 630 egzemplarzy
- numer 4/05 94 983 egzemplarze
- numer 5/05 95 984 egzemplarze
- numer 6/05 96 798 egzemplarzy
- numer 7-8/05 97 600 egzemplarzy
- numer 9/05 98 042 egzemplarze
- numer 10/05 99 530 egzemplarzy
- numer 11/05 99 375 egzemplarzy
- numer 12/05 99 120 egzemplarzy

Razem dostarczonych zostało 1 059 784 egzemplarze czasopisma.

Miesięcznik kolportowany jest do:

- wszystkich członków Izby,
- starostów, wojewodów,
- bibliotek,
- niektórych inspektorów nadzoru budowlanego.

W roku 2005 zostało wydanych 11 numerów „IB”, do których dołączonych było 746 509 egzemplarzy insertów, w tym:

- czasopisma naukowo-techniczne – 399 286 egzemplarzy,
- druki przelewów dla członków – 89 324 egzemplarze,
- biuletyny okręgowych izb, komunikaty, inne inserty – 257 899 egzemplarzy.

Skonstruowana w ten sposób organizacja dystrybucji umożliwiła uzyskanie przez izby okręgowe oszczędności w wysokości 1 zł na jednej przesyłce, tzn. że w 2005 r. **oszczędności izb okręgowych z tytułu scentralizowanej wysyłki osiągnęły łącznie kwotę ok. 750 tysięcy złotych.**

Współpraca z organami administracji państwowej – działalność legislacyjna

Ustawa o powołaniu Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa nałożyła na samorząd inżynierski obowiązki, które wcześniej wypełniała administracja państwowa. Przejmowanie coraz szerszego zakresu uprawnień wymaga ciągłych kontaktów, uzgodnień i współpracy z centralnymi organami administracji państwowej, takimi jak: Sejm RP, GUNB, ministerstwa właściwe do spraw: budownictwa, gospodarki, pracy, szkolnictwa itd.

Współpraca ta dotyczy przede wszystkim spraw związanych z wykonywaniem zawodu przez członków Izby oraz spraw istotnych dla przebiegu procesu budowlanego. Potrzeba nieomal codziennych kontaktów przedstawicieli PIIB z urzędami centralnymi wykazała konieczność stworzenia organu, jakiego nie przewidział ustawodaw-

ca, powołując samorząd zawodowy – organu pozwalającego Izbie na czynne włączenie się do prac legislacyjnych prowadzonych przez organa administracji państwowej, a jednocześnie zbierającego opinie środowiska i przekazującego relacje z toczących się prac do zespołów działających na terenie okręgów.

Taką funkcję pełniła Komisja Prawno-Regulaminowa. Forma organizacyjna funkcjonowania Komisji, wypracowywana w ciągu całej kadencji, była dostosowywana do zmieniających się warunków organizacyjnych oraz wymagań i oczekiwań naszego samorządu. Ostatecznie przyjęto, że w skład Krajowej Komisji Prawno-Regulaminowej wchodzi przewodniczący okręgowych zespołów prawno-regulaminowych, funkcjonujących we wszystkich okręgach, a posiedzenia Komisji: odbywają się w Warszawie, w ostatni czwartek każdego miesiąca. W Komisji Prawno-Regulaminowej stworzono mechanizm współpracy pomiędzy okręgami, który należy w dalszym ciągu doskonalić, a dotychczasowe doświadczenia wykorzystać w pracy także innych organów.

Działalność Komisji obejmowała cztery podstawowe grupy tematyczne:

- nowelizację „Podstawowych dokumentów PIIB” oraz opracowanie regulaminów wewnętrznych,
- prowadzenie korespondencji na tematy prawno-regulaminowe,
- analizę wniosków i postulatów na tematy prawno-regulaminowe, zgłaszanych przez członków i izby okręgowe,
- opiniowanie nowelizowanych aktów prawnych (ustaw i rozporządzeń) oraz zgłaszanie „izbowych” propozycji legislacyjnych.

Natężenie prac w poszczególnych grupach tematycznych zmieniło się w trakcie trwania kadencji. Na początku kadencji dużo pracy poświęcono na opracowanie i nowelizację wewnętrznych dokumentów i regulaminów umożliwiających poprawne funkcjonowanie Izby. W kolejnych latach coraz większego znaczenia nabierał problem opiniowania nowelizowanych aktów prawnych oraz udzielania odpowiedzi na postulaty zgłaszane przez członków naszego samorządu.

Na kolejnych zjazdach, okręgowych i krajowych, delegaci zgłosili w sumie kilkaset wniosków, 70% stanowiły wnioski dotyczące spraw prawno-regulaminowych, które zostały rozpatrzone i zaopiniowane przez Komisję Prawno-Regulaminową. Wiele wniosków było wzajemnie sprzecznych (np. zwiększyć – zmniejszyć liczbę specjalności lub specjalizacji), część dotyczyła materii, na którą Izba nie ma żadnego wpływu (np. powołać ministerstwo budownictwa), a część wniosków została przyjęta do realizacji.

Doświadczenie zdobyte na kolejnych zjazdach wskazuje, że zgłoszenie wniosku pod obrady zjazdu (okręgowego lub Krajowego) powinno być poprzedzone rekomendacją odpowiednio okręgowego zespołu prawno-regulaminowego lub Krajowej Komisji Prawno-Regulaminowej.

Od początku kadencji w PIIB prowadzono intensywne prace nad nowelizacją aktów prawnych niezbędnych dla prawidłowego funkcjonowania budownictwa. Środowiskowa dyskusja dotyczyła przede wszystkim ustawy – Prawo budowlane i rozporządzenia w sprawie samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie oraz ustawy Prawo zamówień publicznych. Wymienienie wszystkich dokumentów omawianych i opiniowanych przez Komisję Prawno-Regulaminową przekracza ograniczone łamy tego sprawozdania.

W trakcie tej kadencji bardzo ważnym problemem legislacyjnym było dostosowanie polskiego prawa dotyczącego sfery budownictwa do wymogów Unii Europejskiej. Główny nacisk został położony na bardzo ważny dla członków Izby problem uznawalności wykształcenia i swobodnej wymiany usług.

Członkowie Izby dostrzegają w wielu ustawach szereg niedociągnięć i błędów, domagają się ich korekty, zgłaszając swoje uwagi czasami w bardzo kategorycznej formie. Pamiętać jednak należy, że z każdą z ustaw związanych jest wiele rozporządzeń (przykładowo w ustawie – Prawo budowlane znajduje się delegacja do kilkudziesięciu

rozporządzeń, których tekst zawarty w Dziennikach Ustaw obejmuje około tysiąca stron tekstu), a Izba jest organem jedynie opiniującym lub proponującym zmiany zapisów. Zmiany te są dyskutowane w okręgowych zespołach prawno-regulaminowych i na posiedzeniach Komisji Prawno-Regulaminowej, natomiast zatwierdzane są przez Sejm lub przez właściwego ministra. W tej sytuacji Krajowa Komisja Prawno-Regulaminowa zbiera wszelkie propozycje dotyczące korekty prawa w obszarze budownictwa, nadaje im jednolity, wypracowany na posiedzeniach kształt i występuje z inicjatywą legislacyjną.

Zakres prac legislacyjnych stojących przed Izbą jest bardzo duży. Obowiązki przyjęte przez Krajową Komisję Prawno-Regulaminową wymagają, aby w prace te było zaangażowanych wiele osób – więcej niż w obecnej kadencji. Należy personalnie wzmocnić zarówno okręgowe zespoły prawno-regulaminowe, jak i poszerzyć krąg osób mogących brać udział w spotkaniach i dyskusjach toczących się w komisjach sejmowych oraz w urzędach administracji państwowej w Warszawie.

Stanowisko PIIB (uwagi i propozycje, a także negatywna ocena niektórych zapisów) było wielokrotnie prezentowane na posiedzeniach komisji sejmowych, w Głównym Urzędzie Nadzoru Budowlanego, w Ministerstwie Infrastruktury (ostatnio w Ministerstwie Transportu i Budownictwa) oraz Urzędzie Zamówień Publicznych.

Na efekty negocjacji musimy jednak poczekać do momentu uchwalenia nowelizowanych ustaw oraz związanych z nimi aktów wykonawczych.

Współpraca z krajowymi organizacjami i instytucjami

W całym okresie sprawozdawczym realizowano porozumienie o współpracy ze Stowarzyszeniami Naukowo-Technicznymi. Stowarzyszenia te to:

- Polskie Zrzeszenie Inżynierów i Techników Sanitarnych,
- Polski Związek Inżynierów i Techników Budownictwa,
- Stowarzyszenie Elektryków Polskich,
- Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Przemysłu Naftowego i Gazowniczego,
- Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Wodnych i Melioracyjnych,
- Związek Mostowców RP,
- Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Komunikacji,
- Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Przemysłu Materiałów Budowlanych,
- Polski Komitet Geotechniki.

W PIIB podejmowano szereg wspólnych przedsięwzięć ze stowarzyszeniami naukowo-technicznymi, takich jak: organizowanie konferencji naukowo-technicznych, dotyczących różnych problemów w budownictwie, takich jak: np. katastrofy budowlane, nowoczesne metody projektowania budowlanego, budowle energetyczne, rzeczoznawstwo budowlane itp.

Stowarzyszenia Naukowo-Techniczne prowadziły szkolenia dla członków izb okręgowych, uwzględniając tematykę z poszczególnymi izbami.

Tylko w 2005 r. udział w szkoleniach wzięło ok. 36 000 członków PIIB.

W ramach przyjętego regulaminu przy nadawaniu uprawnień rzeczoznawcy budowlanego, pierwsze „sito” stanowią opinie stowarzyszeń naukowo-technicznych.

Jeśli tylko było możliwe, zasięgano opinii stowarzyszeń naukowo-technicznych w sprawach dot. projektów ustaw czy rozporządzeń dotyczących budownictwa.

Często krótkie terminy konsultacji społecznej uniemożliwiły wykorzystanie tej formy współpracy.

Współpraca z tymi stowarzyszeniami dotyczyła także działań wydawniczych. Powołana spółka prawa handlowego dla wydawania miesięcznika „Inżynier budownictwa” zasięgała rad i konsultowała swoje działania poprzez Radę Programową, w której zasiadają przedstawiciele wszystkich stowarzyszeń – udziałowców tej spółki. W roku sprawozdawczym Rada Nadzorcza Spółki musiała rozwiązywać istotne trudności organizacyjne, powstałe w wyniku odwołania ze stanowiska prezesa Spółki, a także rezygnacji, po miesięcznej pracy, jego następcy. Uporządkowania wymagały też wewnętrzne sprawy organizacyjne, kadrowe i finansowe. We wszystkich tych działaniach miały swój udział zarządy stowarzyszeń współpracujących z Izba.

Należy także wymienić, że wydawanie miesięcznika pozwoliło stowarzyszeniom, wydającym swoje branżowe periodyki, zwiększyć nakłady i usprawnić kolportaż. Założeniem programowym dla „Inżyniera budownictwa” jest przestrzeganie integralności tematycznej i handlowej (reklamy) działalności wydawniczej stowarzyszeń.

Współpraca PIIB z uczelniami i instytutami jest prowadzona systematycznie w ramach szkoleń oraz codziennych kontaktów zawodowych. Korzysta z niej także Krajowa Komisja Kwalifikacyjna oraz Komisje Kwalifikacyjne działające w okręgowych izbach.

Kontynuowane jest zainteresowanie PIIB systemem i programami studiów na wydziałach budowlanych polskich wyższych uczelni technicznych. Chodzi tu głównie o zgodność kierunków kształcenia ze specjalnościami, objętymi uprawnieniami budowlanymi. Krajowa Rada PIIB była w związku z tym reprezentowana na konferencji „Kształcenie na kierunku budownictwo”, zorganizowanej przez Politechnikę Świętokrzyską w dniach 18–21 października 2005 roku.

PIIB bierze też czynny udział w przygotowywaniu konferencji naukowo-technicznych o zasięgu ogólnopolskim. W 2005 roku była, tradycyjnie już, reprezentowana na Konferencji Krynickiej oraz na konferencji „Awarie budowlane”, które są w skali kraju największymi spotkaniami tego rodzaju.

Okręgowe IIB prowadzą działalność regulowaną Statutem PIIB, własnymi programami działań i uchwałami okręgowych rad. Przewodniczący okręgowych rad są członkami, z wyboru, Krajowej Rady. Dzięki temu w Izbie istnieje ścisła współpraca między okręgami oraz jest zapewniony przepływ informacji o działaniach Krajowej i okręgowych rad. Zgodnie z tradycją lat ubiegłych tej kadencji, na niektóre posiedzenia plenarne okręgowych rad byli zapraszani członkowie Prezydium Krajowej Rady. Członkowie Krajowej Rady brali udział także w okręgowych zjazdach Izby. Omawiając współpracę Krajowej Rady i okręgowych rad, rekomenduje się dotychczasową formułę współpracy, jako celową i korzystną.

Współpraca z zagranicznymi organizacjami i instytucjami

O współpracy z zagranicznymi organizacjami i instytucjami członkowie PIIB byli dość systematycznie informowani na łamach miesięcznika „Inżynier budownictwa” (por. nr 1/2004, 10/2004, 12/2005 i 5/2006). W okresie od zakończenia IV Krajowego Zjazdu, współpraca PIIB w tym zakresie została znacznie zdynamizowana.

Międzynarodowa współpraca ogólnoeuropejska PIIB związana była głównie z działaniami podejmowanymi w ramach Europejskiej Rady Izby Inżynierskich (*European Council of Engineers Chambers – ECEC*). PIIB jest członkiem założycielem tej organizacji. Oprócz Polski do ECEC należą izby inżynierskie z Austrii, Chorwacji, Czarnogóry, Czech, Niemiec, Słowacji, Słowenii, Węgier i Włoch, a od jesieni 2005 roku – także z Serbii.

PIIB zorganizowała w Warszawie II Ogólne Zgromadzenie ECEC, które odbyło się 23 listopada 2005 r. Obrady były zdominowane przez sprawę wzajemnego uznawania kwalifikacji zawodowych przez kra-

je członkowskie oraz przekonaniem o potrzebie współpracy z innymi organizacjami międzynarodowymi, z Europejską Radą Wolnych Zawodów (*European Council of the Liberal Professions – CEPLIS*) oraz z Europejską Federacją Stowarzyszeń Inżynierskich Krajów Europejskich (*Fédération Européenne d'Associations Nationales d'Ingénieurs European – FEANI*). PIIB otrzymała wiele wyrazów uznania za perfekcyjne zorganizowanie zebrań ECEC.

Oprócz bezpośredniej współpracy w ramach ECEC, PIIB rozwija także kontakty międzynarodowe w ramach działalności stowarzyszeń – głównie PZITB, członka istniejącej od 1985 roku Europejskiej Rady Inżynierów Budownictwa (*European Council of Civil Engineers – ECCE*). Przedstawiciel PZITB, na podstawie odpowiedniego porozumienia, reprezentuje PIIB na spotkaniach organizowanych w ramach działalności ECCE.

PIIB rozwijała kontakty w ramach państw tzw. Grupy Wyszehradzkiej (V-4), obejmującej Czechy, Polskę, Słowację i Węgry. W październiku 2005 roku w Libercu w Republice Czeskiej odbyło się spotkanie Izby i Związków Budownictwa tej Grupy poświęcone przede wszystkim ustaleniu wspólnego trybu uznawania kwalifikacji zawodowych inżynierów budownictwa.

PIIB była wraz z PZITB współgospodarzem pobytu w czerwcu 2005 r. grupy inżynierów, którzy reprezentowali władze Amerykańskiego Stowarzyszenia Inżynierów Budowlanych (*American Society of Civil Engineers – ASCE*). Przedstawiciele PIIB wzięli udział w październiku 2005 r. w zgromadzeniu ASCE w Los Angeles, podczas którego została podpisana umowa o wzajemnej współpracy między PIIB i ASCE. Dokument ten jest do wglądu w Biurze Krajowej Rady PIIB.

PIIB przystąpiła do międzynarodowego programu zwalczania korupcji w budownictwie (*Combating Corruption in Engineering and Construction*), zainicjowanego przez ASCE – deklaracja została podpisana 20 listopada 2005 r. w Warszawie przez prezesa KR PIIB, prof. Z. Grabowskiego i przekazana stronie amerykańskiej.

Z inicjatywy chińskiej, wyrażonej podczas wymienionego, dorocznego zgromadzenia ASCE w Los Angeles, zostały poczynione wstępne kroki do oficjalnego nawiązania dwustronnej współpracy z Chińskim Stowarzyszeniem Inżynierów Budownictwa. Wobec wzrastającego zainteresowania Chin inwestowaniem w Polsce, umowa taka może być bardzo użyteczna dla inżynierów polskich.

PIIB wraz z PZITB nawiązała kontakt z organizacją brytyjskich inżynierów budowlanych (*Institution of Civil Engineers*). Został przygotowany wstępny projekt umowy dotyczącej wzajemnej współpracy. Obejmuje on także doradztwo techniczne, co ma duże znaczenie utylitarne, bo stanowi realną pomoc dla polskich inżynierów pracujących w Wielkiej Brytanii i brytyjskich – w Polsce. Umowa ma być podpisana na jesieni 2006 r.

Raport z funkcjonowania umowy generalnej ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej członków Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa (Sprawozdanie za okres 1.01.2005–31.12.2005 r.) wg stanu na dzień 15.01.2006 r.

Rok 2005 był trzecim rokiem obowiązywania ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej inżynierów budownictwa. W pierwszym roku umowę generalną ubezpieczenia członków Izby obsługiwało TUiR Warta S.A., natomiast w kolejnych latach ubezpieczycielem było TU Allianz Polska S.A. Zmiana ubezpieczyciela wynikała z zaproponowania przez obecny zakład ubezpieczeń TU Allianz Polska S.A. korzystniejszych warunków ubezpieczenia zarówno pod względem wysokości składki za ubezpieczenie, jak i zakresu świadczonych usług oraz preferencyjnych zniżek w ubezpieczeniach dodatkowych.

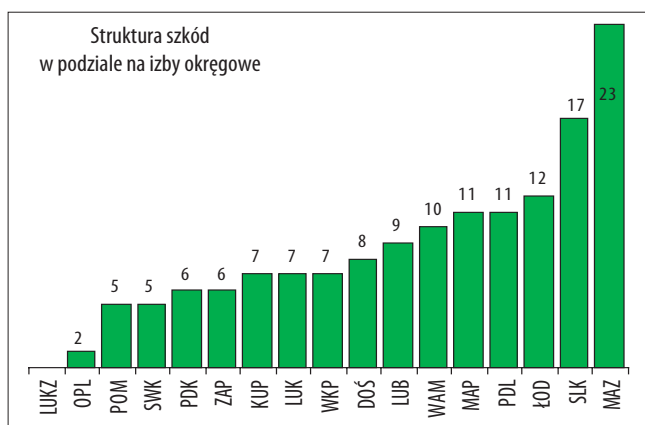
Z uwagi na dziesięcioletnią odpowiedzialność zakładu ubezpieczeń roszczenia w całym okresie obowiązywania ubezpieczenia zgłaszane były do dwóch ubezpieczycieli TU Allianz Polska S.A. i TUIR Warta S.A.

Szkodowość z umowy generalnej ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej członków PIIB w roku 2005 przedstawiono poniżej:

Szkody (2005 r.)	Sumaryczna liczba szkód	Szkody rozpatrzone przez	
		TUIR Warta S.A.	TU Allianz Polska S.A.
zgłoszone	146*	15	125
wypłacone	28	6	22
odmówione	40	2	38
w toku likwidacji	78	10	68

* 6 szkód rozpatrzyły TUIR Warta S.A. i TU Allianz Polska S.A.

- kwota wypłaconych odszkodowań: 561 597,72 PLN
  - średnia wartość odszkodowania: 3 846,56 PLN
  - wartość zgłoszonych roszczeń: 3 729 441,05 PLN
- Liczba szkód zgłaszanych w kolejnych latach sukcesywnie wzrasta. W roku 2003 liczba zgłoszonych szkód wynosiła 64, a kwota wypłaconych odszkodowań wynosiła 47 581,16 zł. W roku 2004 liczba szkód wzrosła do 125, a wysokość wypłaconych odszkodowań wyniosła 277 595 zł. Rok 2005 zamknął się liczbą 146 szkód oraz kwotą 561 597,72 zł wypłaconych odszkodowań.

Główne przyczyny decyzji odmownych zakładu ubezpieczeń:

- brak odpowiedzialności ubezpieczonego z tytułu pełnienia samodzielnej funkcji technicznej w budownictwie (np. brak zaniedbania, usterki kontraktowe, odpowiedzialność przedsiębiorstwa budowlanego);
- szkody niepowstałe przy wykonywaniu samodzielnej funkcji technicznej w budownictwie (np. w trakcie czynności rozładunkowych);
- szkody wynikłe z czynności wykonywanych przez członka Izby przed dniem 1.01.2003 r.;
- nieprzedłożenie lub wycofanie roszczeń przez poszkodowanego;
- przyczyną szkody było działanie sił przyrody;
- roszczenia nieobjęte ubezpieczeniem odpowiedzialności cywilnej (np. zwrot kosztów wynagrodzenia, zapłata kary umownej).

Sprawozdanie finansowe PIIB z realizacji budżetu w 2005 r.

I. Informacje ogólne

1. Sprawozdanie finansowe obejmuje okres od 1.01.2005 do 31.12.2005.

2. Sprawozdanie zostało sporządzone przez własną księgowość PIIB.
3. Podobnie jak w roku ubiegłym, zlecono badanie sprawozdania finansowego PIIB za 2005 r. przez niezależnego biegłego rewidenta. Badanie przeprowadza firma audytorska „Audio C-Land” sp. z o.o. z Warszawy, ul. Bolecha 68.

II. Informacje o bilansie i rachunku zysków i strat

Bilans po stronie aktywów i pasywów

zamyka się kwotą	12 905 775,57 zł.
1. Aktywa obejmują:	
– aktywa trwałe	303 028,30 zł
w tym: programy komputerowe	36 395,36 zł
środki trwałe	180 632,94 zł
inwestycje długotermin.	86 000,00 zł
– aktywa obrotowe	12 602 747,27 zł
w tym: należności krótkoterm.	575 140,90 zł
środki pieniężne w kasie i na rachunkach	11 991 605,28 zł
rozlicz. międzyokres.	4 121,00 zł
2. Pasywa obejmują:	
– fundusz statutowy	4 290 585,89 zł
– wynik finansowy 2005 r. (dodatni)	124 983,51 zł
– zobowiązania	8 490 206,17 zł
w tym: zobow. krótkoterminowe	6 100 226,17 zł
w tym: środki z tytułu OC do przekazania ubezpieczycielowi	5 829 977,06 zł
składki członkowskie dotyczące 2006 r.	2 389 980,00 zł
3. Rachunek zysków i strat:	
– przychody wyniosły	7 743 036,75 zł
w tym: składki członkowskie	5 753 113,93 zł
zwroty kosztów wysyłki i wydania „IB” oraz zwroty kosztów szkoleń	901 066,40 zł
inne przychody statutowe	41 633,03 zł
przychody z działalności pozostałej	526 748,74 zł
odsetki z lokat i pożyczek	519 600,22 zł
pozostałe przychody	874,43 zł
– koszty wyniosły	7 613 601,24 zł
w tym: działalności statutowej	5 428 104,10 zł
działalności pozostałej	259 327,01 zł
ogólnego zarządu	1 925 694,88 zł
pozostałe koszty	475,25 zł

W roku 2005 znacząco wzrosły koszty usług obcych. W 2004 r. wynosiły one 3 654 117,34 zł, natomiast w 2005 r. – 4 706 398,67 zł.

Pomimo wzrostu kosztów, osiągnięto wynik finansowy dodatni w kwocie 124 983,51 zł, który proponuje się przeznaczyć na zwiększenie funduszu statutowego PIIB.

III. Informacje o realizacji budżetu za 2005 r.

Krajowa Rada PIIB w dniu 21.12.2005 r. na podstawie uchwały 38/R/05 dokonała korekty budżetu na rok 2005:

- zwiększono przychody z tytułu odsetek od lokat o kwotę 180 000,00 zł do kwoty 480 000,00 zł,
- zwiększono przychody z tytułu składek o 300 000,00 zł do kwoty 5 700 000,00 zł,
- rozwiązano rezerwę w wysokości 90 000,00 zł,
- zwiększono pozycję 2.1 budżetu *Czynsze i utrzymanie biura* o 10 000,00 zł do 390 000,00 zł,
- zwiększono pozycję 2.7 budżetu *Koszty biuletynu informacyjnego* o 480 000,00 zł do kwoty 1 980 000,00 zł,
- zwiększono pozycję 2.8 budżetu *Koszt zjazdu sprawozdawczego* o 40 000,00 zł do kwoty 220 000,00 zł,

– zwiększono pozycję 2.10 budżetu *Koszty obsługi prawnej* o 40 000,00 zł do kwoty 460 000,00 zł.

Wpływy i wydatki przedstawiono w załączonej tabeli (zał. Nr 1).

Wpływy z tytułu składek członkowskich były wyższe niż preliminowano w budżecie uchwalonym na IV Zjeździe PIIB o 353 113,93 zł i wyniosły 5 753 113,93 zł, przy planowanych 5 400 000,00 zł.

Odsetki z lokat bankowych wyniosły 506 275,29 zł i były wyższe od zaplanowanych o 26 275,29 zł.

Budżet zrealizowano od strony wydatków w 99,08%.

Wydatki były ogółem nieco niższe niż planowano i wyniosły 6 122 935,80 zł przy planowanych 6 180 000,00 zł, tj. o 57 064,20 zł mniej. W pozycji 2.2 budżetu nastąpiło przekroczenie o 4903,80 w związku z nieplanowanym wynajęciem sal na zebrania wyborcze w Zielonej Górze. W pozycji 2.6 budżetu w związku z nieplanowanymi delegacjami związanymi z organizacją zebrań wyborczych w Zielonej Górze nastąpiło przekroczenie budżetu o 4930,40 zł. Łącznie nieplanowane wydatki wyniosły 18 193,34 zł, co nie spowodowało przekroczenia budżetu.

IV. Wnioski.

1. Bilans i rachunek wyników za 2005 r. wraz ze sprawozdaniem finansowym mogą być przyjęte przez V Zjazd PIIB.
2. Nadwyżkę stanowiącą dodatni wynik za 2005 r. proponuje się przeznaczyć na zwiększenie funduszu statutowego, co umocni podstawy finansowe działania PIIB.

Realizacja budżetu Krajowej Izby Inżynierów Budownictwa

Lp.	Wydatki – koszty	Plan	Wykonanie	%
1	Czynsze i utrzymanie biura, wynajem sal	390 000,00	388 075,91	99,51%
2	Wyposażenie biura, utrzymanie	170 000,00	174 903,80*	102,88%
3	Usługi pocztowe, telefon, Internet	300 000,00	299 166,79	99,72%
4	Materiały biurowe, prasa, książki	180 000,00	170 899,76	94,94%
5	Płace, ryczałty, ekwiwalenty	1 400 000,00	1 384 872,84	98,92%
6	Delegacje i koszty transportu	300 000,00	304 930,40**	101,64%
7	Biuletyn Informacyjny, ogłoszenia	2 460 000,00	2 453 106,02	99,72%
8	Koszty zjazdu sprawozdawczego	220 000,00	219 271,89	99,67%
9	Koszty szkoleń i konferencji	150 000,00	140 387,18	93,59%
10	Koszty obsługi prawnej i ekspertyz	460 000,00	453 986,77	98,69%
11	Koszty promocji i współpracy zagranicznej	150 000,00	133 334,44	88,89%
Razem		6 180 000,00	6 122 935,80	99,08%

* wynajęcie sal na zebrania wyborcze w Zielonej Górze

** nieplanowane delegacje związane z organizacją zebrań wyborczych w Zielonej Górze

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI KRAJOWEJ KOMISJI KWALIFIKACYJNEJ ZA 2005 R. (SKRÓT)

W 2005 roku nastąpiło istotne zwiększenie zakresu działania KKK o następującą problematykę:

- nadawanie uprawnień budowlanych w specjalnościach: kolejowej, telekomunikacyjnej oraz wyburzeniowej przy użyciu materiałów wybuchowych;
- interpretację uprawnień budowlanych nadanych przed 1 stycznia 2003 roku przez administrację państwową;
- zwiększenia liczby wniosków o nadanie tytułu rzeczoznawcy budowlanego;
- wzrost liczby zapytań – wobec częstych zmian legislacyjnych, nowych specjalności oraz rosnącego zaufania do samorządu zawodowego, w tym do KKK.

W celu sprawnej realizacji zadań Komisja działa w trzysobowych zespołach specjalistycznych. Niezależnie od powyższych zespołów w przypadku konieczności rozwiązania trudnego problemu, wynikającego z pracy Komisji, przewodniczący KKK powołuje trzyosobowy zespół orzekający w składzie odpowiednio dobranym do danej indywidualnej sprawy. Powyższe zespoły orzekające powoływane są z uwzględnieniem kompetencji merytorycznych, zasady bezstronności oraz możliwości organizacyjnych.

Posiedzenia Krajowej Komisji Kwalifikacyjnej

W celu zapewnienia ciągłości pracy w całym roku zostało wybrane siedmioosobowe Prezydium KKK, które w 2005 r. odbyło się

dem posiedzeń. Natomiast w okresie wakacyjnym członkowie Prezydium pełnili w Warszawie dyżury, zapewniając ciągłość pracy Komisji. Ponadto w 2005 roku odbyło się siedem posiedzeń plenarnych Komisji, w tym dwa wspólne z przewodniczącymi OKK.

Działania Krajowej Komisji Kwalifikacyjnej

Z uwagi na brak stabilności przepisów prawa w zakresie budownictwa, KKK była zmuszona do dwukrotnego w ciągu roku aktualizowania wykazu przepisów oraz weryfikowania obowiązującego zakresu ich znajomości w czasie egzaminów na uprawnienia budowlane.

Na każdą sesję egzaminacyjną opracowywany był „Wykaz przepisów i obowiązujący zakres ich znajomości” – stanowiący II część „Szczegółowego programu egzaminów na uprawnienia budowlane”.

W celu zapewnienia jak najsprawniejszej organizacji sesji egzaminacyjnych, w 2005 roku wprowadzono zasadę monitorowania przez członków KKK sposobu przeprowadzania egzaminów w OKK.

Kontynuowano decyzję o publikowaniu w Internecie zbioru obowiązujących w danej sesji przepisów oraz przykładowych zestawów pytań testowych wraz z trzema odpowiedziami, bez wskazania prawidłowej. Aktualnie w Internecie opublikowane jest około 60% bazy pytań testowych. Inicjatywa ta spotkała się dużym zainteresowaniem zdających oraz w zasadniczy sposób poprawiła „efektywność” egzaminów.

Przygotowanie pytań egzaminacyjnych

Na podstawie zdobytych doświadczeń przez kolejne lata stale poprawia się organizacja sesji egzaminacyjnych. Analiza przebiegu poszczególnych sesji pozwoliła na doskonalenie organizacji, tj.: przyjęto

zasadę przeprowadzenia egzaminów testowych we wszystkich okręgach w tym samym terminie, opracowano jednakowe dla całego kraju zestawy testowe pytań, na podstawie zamówień na testy, wpływających do KKK z poszczególnych OKK, w zalakowanych kopertach przekazywane są przewodniczącym OKK na kilka dni przed terminem egzaminu zweryfikowane zestawy, zbiory pytań ustnych przekazywane są przewodniczącym OKK w formie elektronicznej wraz z programem generującym zestaw pytań ustnych, których wybór pozostawiono OKK.

Podstawowym problemem, wpływającym na konieczność stałych zmian w zbiorze obowiązującym w danej sesji przepisów oraz w zestawach pytań testowych i ustnych, jest ciągła nowelizacja przepisów w budownictwie.

Konsekwencją powyższych zmian w zbiorze przepisów była konieczność przed każdą sesją egzaminacyjną przeanalizowania w CZPE wszystkich pytań testowych oraz ustnych oraz dokonanie aktualizacji i uzupełnienia pytań.

Sprawozdanie z sesji wiosennej i jesiennej w 2005 roku

Wykorzystując pozytywne efekty powyżej opisanych zmian organizacyjnych w 2005 roku odbyły się: V sesja (26 maja) i VI sesja (2 grudnia) egzaminacyjna.

KKK przystąpiła do aktualizacji pytań egzaminacyjnych – testowych i ustnych – z końcem stycznia 2005 roku, wprowadzając odrębne zbiory przepisów dla specjalności: kolejowej, telekomunikacyjnej i wyburzeniowej. Wygenerowane zestawy testowych pytań egzaminacyjnych zostały poddane weryfikacji przez zespół weryfikacyjny KKK.

Łącznie KKK przygotowała 144 zestawy zawierające 30÷90 pytań, które były losowo wygenerowane z bazy za pomocą programu komputerowego, uwzględniając specjalizację, uprawnienia bez ograniczeń w jednej specjalności i ograniczonych w innej oraz rozszerzenie posiadanych uprawnień. Informacyjnie z CZPE można wyedytować ~200 takich zestawów.

Przykładowe pytania na egzamin testowy, podobnie jak w sesjach poprzednich, zostały opublikowane na stronie internetowej PIIB w części dotyczącej KKK, co zostało pozytywnie ocenione przez zainteresowanych.

Zgodnie z przyjętą przez KKK procedurą, w dniach 20.05.2005 oraz 2.12.2005, równocześnie w 17 okręgowych izbach, odbyły się egzaminy testowe. Egzaminy ustne odbywały się w dniach ustalanych indywidualnie przez OKK.

W Dz.U. z 2005 r. Nr 163 w pozycji 1364 ogłoszona została kolejna nowelizacja ustawy Prawo budowlane. Zmieniła ona m.in. zapis art. 12 ust. 3, który brzmi obecnie: „Warunkiem uzyskania uprawnień budowlanych jest zdanie egzaminu ze znajomości procesu budowlanego oraz umiejętności praktycznego zastosowania wiedzy technicznej”. Zapis ten wszedł w życie 26 września 2005 r.

Aby spełnić wymagania tego zapisu, KKK dokonała istotnej zmiany. Zmniejszono liczbę pytań z ustawy Prawo budowlane, zwiększając jednocześnie liczbę pytań z przepisów techniczno-budowlanych. Przepisy te zawierają wiedzę techniczną niezbędną do realizacji procesu budowlanego. Przed ostateczną edycją zestawów Komisja Weryfikacyjna KKK dokonała weryfikacji przygotowanych zestawów. Aktualnie w bazie znajduje się **2470** pytań testowych i **3148** pytań ustnych.

Wyniki jesiennej sesji 2005 r. w skali kraju są następujące:

- wnioski o dopuszczenie do egzaminu złożyło **2219** osób,
- do egzaminu testowego dopuszczono **2172** osoby (98%),
- do egzaminu testowego przystąpiły **2072** osoby,
- egzamin testowy zdały **1942** osoby (94%),
- do egzaminu ustnego przystąpiło **1938** osób,
- egzamin ustny zdało **1865** osób (96%).

Powyższe wyniki egzaminów jednoznacznie pokazują, że Izba nie utrudnia młodym adeptom dostępu do samodzielnego wykonywa-

nia zawodu. W wyniku działalności KKK do PIIB mogło w ciągu 3 lat wstąpić **8146 nowych zawodowo czynnych inżynierów i techników, co stanowi 9% członków Izby**. Tak duża liczba nowych członków PIIB jest powodem do dumy i zadowolenia.

Nadawanie uprawnień budowlanych w specjalnościach: kolejowej, wyburzeniowej oraz telekomunikacyjnej

Wraz z kolejną nowelizacją Prawa budowlanego, samorządowi zawodowemu inżynierów budownictwa przekazano obowiązek nadawania uprawnień budowlanych w trzech nowych specjalnościach, tj.: kolejowej, wyburzeniowej oraz telekomunikacyjnej, które do tego czasu leżały w gestii trzech różnych organów administracji państwowej. Wobec braku w właściwym czasie nowelizacji *rozporządzenia Ministra Infrastruktury w sprawie samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie*, wytworzyła się swoista „luka” w ciągłości nadawania uprawnień w ww. specjalnościach.

Krajowa Rada PIIB w dniu 26 stycznia 2005 r. podjęła uchwałę nr 3/R/05 w sprawie egzaminów na uprawnienia budowlane, wg której egzamin w specjalnościach: kolejowej, telekomunikacyjnej i wyburzeniowej odbędzie się w tym samym terminie co w pozostałych specjalnościach, tj. w trakcie sesji wiosennej – 20 maja 2005 r. W celu zapewnienia sprawnego przeprowadzenia egzaminów dla powyższych specjalności, w trybie przyspieszonym opracowano zbiory obowiązujących przepisów, ponad 600 pytań oraz przeprowadzono rozszerzone egzaminy w kilku wybranych okręgowych komisjach egzaminacyjnych. Wybór OKK pozostawiono kandydatom. Sprawdzone w trakcie sesji wiosennej 2005 r. rozwiązanie organizacyjne powtórzono w sesji jesiennej 2005 roku.

Nadawanie tytułu rzeczoznawcy budowlanego

Nadawanie tytułu rzeczoznawcy budowlanego należy do kompetencji KKK, która po wstępnym zaopiniowaniu wniosku przez OKK wydaje decyzję o nadaniu tytułu rzeczoznawcy budowlanego, w trybie art. 15 ust. 1 Prawa budowlanego.

W wyniku ostatniej nowelizacji Prawa budowlanego dokonanej przepisami ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o zmianie ustawy – Prawo budowlane oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 163, poz. 1364), która weszła w życie 26 września 2005 r., wprowadzono znaczące zmiany w zakresie nadawania tytułu rzeczoznawcy budowlanego, które w bezkrytyczny sposób ułatwiają dostęp do tego tytułu. Zmiany powyższe polegają na:

- rezygnacji z konieczności przedstawiania opinii dwóch „wprowadzających” rzeczoznawców budowlanych, które stanowiły gwarantując odpowiedniego przygotowania do wykonywania samodzielnej funkcji technicznej w tym zakresie,
- wprowadzeniu konieczności udokumentowania znaczącego doświadczenia w zakresie objętym rzeczoznawstwem.

Najistotniejsze zmiany wprowadzone zostały przepisem art. 15 ust. 3 Prawa budowlanego, zgodnie z którym rzeczoznawcą może być osoba, która nie posiada tytułu magistra inżyniera, magistra inżyniera architekta, inżyniera lub inżyniera architekta i uprawnień budowlanych bez ograniczeń, ale posiada szczególną wiedzę i doświadczenie w zakresie nieobjętym uprawnieniami budowlanymi.

W wyniku wprowadzonej nowelizacji zostało sformułowane pojęcie rzeczoznawcy, który nie musi posiadać wyższego wykształcenia oraz uprawnień budowlanych, ale powinien wykazać szczególnie dorobek i znaczące osiągnięcia w zakresie nieobjętym uprawnieniami budowlanymi. Przedmiotowa inicjatywa nie była konsultowana z KKK. Ustawodawca, wprowadzając omawiane rozwiązanie, prawdopodobnie chciał zapewnić ten tytuł w zakresie problematyki związanej z budownictwem, ale w zakresie nieobjętym uprawnieniami budowlanymi (np. kosztorysowanie, biokorozja itp.).

W roku 2005 izby okręgowe przekazały do KKK **94** wnioski o nadanie tytułu rzeczoznawcy budowlanego, w wyniku czego KKK wydała w 2005 roku **80** decyzji, w tym **8** decyzji negatywnych.

Biorąc pod uwagę zakres nadawanych tytułów rzeczoznawcy budowlanego, należy podkreślić, że na 72 decyzje KKK wydała: **25 decyzji** w zakresie projektowania, **27 decyzji** w zakresie wykonawstwa oraz **20 decyzji** w zakresie projektowania i wykonawstwa.

Uznawanie kwalifikacji zawodowych cudzoziemców

Od czasu, kiedy to Polska stała się członkiem Unii Europejskiej, do 31 grudnia 2005 roku wnioski o uznanie kwalifikacji zawodowych na terenie Rzeczypospolitej Polskiej złożyło **55 osób**. W tej liczbie były **53 wnioski** obcokrajowców z Unii Europejskiej. Dwa wnioski wpłynęły od obywateli państw trzecich, tj. Rumunii i Chorwacji.

Liczba 37 wniosków złożonych przez obywateli niemieckich świadczy o tym, że obywatele niemieccy są bardzo zainteresowani uczestnictwem w procesie uznawania kwalifikacji zawodowych oraz polskim rynkiem pracy. Drugą co do wielkości grupą osób ubiegającą się o uznanie swoich kwalifikacji zawodowych w Rzeczypospolitej Polskiej są obywatele Czech. Złożone przez nich dokumenty spełniają wszystkie wymogi określone w regulaminie PIIB.

Wszyscy obywatele Czech posiadają udokumentowaną wieloletnią praktykę zawodową, czeskie uprawnienia budowlane oraz przynależą do Czeskiej Izby Autoryzowanych Inżynierów Budownictwa i Techników.

Do PIIB wpłynęły również wnioski obywateli Grecji, którzy wystąpili o uznanie swoich kwalifikacji zawodowych nabytych w Grecji.

PIIB z końcem 2005 roku po rozpatrzeniu **53 wniosków** obcokrajowców wydała ogółem **36 decyzji**. Spośród wydanych **14 decyzji** negatywnych nie wpłynęło do PIIB żadne odwołanie.

Najwięcej wystąpień do PIIB dotyczyło uznania kwalifikacji zawodowych do projektowania – ponad 60%, następnie 30% do kierowania robotami budowlanymi oraz około 10% do projektowania i kierowania robotami budowlanymi. Powyższe wskazuje na chęć rozwinięcia na terenie Polski przez obcokrajowców działalności projektowej.

Należy zauważyć, iż liczba składanych wniosków przez obywateli z państw Unii Europejskiej, Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz Konfederacji Szwajcarskiej stale wzrasta. Wzrasta również liczba telefonów cudzoziemców z pytaniami o procedurę uznawania kwalifikacji zawodowych w Polsce.

Dyrektywa 2005/36/EC Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 września 2005 r. w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych w tytule IV „Szczegółowe zasady wykonywania zawodu” w artykule 53 zatytułowanym „Znajomość języków” określiła wymóg dla osób, których kwalifikacje podlegają uznaniu, wykazania się znajomością języka niezbędną do wykonywania danego zawodu.

Dla ułatwienia polskim inżynierom zdobycia informacji o uznawaniu uprawnień budowlanych za granicą PIIB umieściła na swojej stronie internetowej, w zakładce „Aktualności”, listę ośrodków informacji do spraw uznawania kwalifikacji zawodowych w krajach członkowskich UE, państwach EOG i w Szwajcarii.

Odwołania rozpatrywane przez KKK

Do KKK wpływają odwołania od decyzji podejmowanych przez OKK w zakresie nadawania uprawnień budowlanych. W roku 2005 wpłynęło **65** odwołań. Powyższe odwołania są sprawami indywidualnymi i zazwyczaj trudnymi, gdyż rzadko wynikają z oczywistych błędów w stosowaniu przepisów prawnych, często zaś wynikają z braku dokładnej wiedzy prawnej odwołującego.

KKK stwierdza również nieważność decyzji wydawanych przez okręgowe komisje kwalifikacyjne o nadaniu uprawnień budowlanych.

Odwołania rozpatrywane przez sądy

Od decyzji wydanej przez KKK przysługuje prawo złożenia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego. W 2005 r. na decyzje KKK wniesiono 5 skarg do WSA. W większości przypadków sąd utrzymał w mocy rozstrzygnięcia przyjęte przez KKK i podzielił pogląd KKK, skargi odrzucił.

Odpowiedzi na zapytania w sprawie uzyskiwania i treści uprawnień budowlanych

Do zadań samorządów zawodowych należy między innymi sprawowanie nadzoru nad należyty i sumienny wykonywaniem zawodu przez członków izb oraz reprezentowanie i ochrona interesów zawodowych swoich członków.

Wykonując powyższe zadania, KKK wydaje opinie na temat: zakresu posiadanych uprawnień budowlanych wydawanych od 1928 roku do chwili obecnej, sposobu dokumentowania praktyki i możliwych form odbywania praktyki zawodowej oraz określenia czasu jej trwania, wymagań odnośnie do osoby nadzorującej praktykę zawodową oraz interpretacji przepisów związanych z nadawaniem uprawnień budowlanych i zmian w powyższym zakresie.

Przedmiotowe wyjaśnienia różnorodności wątpliwości stanowią bardzo istotną część działalności KKK, przede wszystkim z uwagi na częste zmiany przepisów Prawa budowlanego, jak i rozporządzenia w sprawie samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie.

W 2005 roku KKK wydała **1072** takie opinie, zarówno na wniosek osób posiadających uprawnienia budowlane czy osób zainteresowanych ich uzyskaniem, jak i na wniosek urzędów i firm związanych z budownictwem.

Oprócz opinii pisemnych, wydawanych na zapytania kierowane drogą listowną i elektroniczną, pracownicy biura KKK odbierają wiele telefonów z pytaniami od interesantów, którzy szukają pomocy w rozstrzygnięciu swoich problemów.

Interpretacja uprawnień w formie postanowień

W nawiązaniu do ustaleń narady w GUNB w dniu 4 sierpnia 2005 roku w sprawie wyjaśnienia wątpliwości co do treści decyzji o nadaniu uprawnień budowlanych w drodze postanowienia, PIIB, a w jej imieniu KKK i OKK uzyskały wyłączne uprawnienie do wydawania wiążących opinii o zakresie obowiązywania uprawnień budowlanych, w formie postanowienia. W tym zakresie przyjęto następujące zasady i tryb postępowania.

Zgodnie z art. 113 § 2 Kodeksu postępowania administracyjnego, organ, który wydał decyzję, wyjaśnia, w drodze postanowienia na żądanie organu egzekucyjnego lub strony, wątpliwości co do treści decyzji. Wyjaśnienie wątpliwości co do treści decyzji konieczne jest wówczas, gdy decyzja jest niejednoznaczna lub dotknięta zawilnością utrudniającą ustalenie sensu rozstrzygnięcia sprawy.

PIIB, będąc następcą prawnym organów administracji państwowej w przedmiocie nadawania uprawnień budowlanych, jest uprawniona i jedynie właściwa do wydawania postanowień w odniesieniu do uprawnień wydanych przez swoje organy, jak i organy uprawnione poprzednio. Prawomocne postanowienia są wiążące (jako integralna część decyzji) dla wszystkich organów orzekających w sprawach indywidualnych.

Postępowanie w sprawie wyjaśnienia w drodze postanowienia treści decyzji wszczyna się tylko na żądanie strony, którą jest osoba fizyczna legitymująca się taką decyzją i mająca wątpliwości co do jej treści lub organu egzekucyjnego.

Obowiązuje zasada dwuinstancyjności. Organem uprawnionym do dokonywania wyjaśnień w I instancji jest właściwa miejscowo komisja kwalifikacyjna okręgowej izby inżynierów budownictwa. Od tych postanowień służy zażalenie do KKK, jako organu II instancji.

Na postanowienie przysługuje skarga do WSA w terminie 30 dni od dnia otrzymania postanowienia za pośrednictwem organu, który je wydał. KKK w roku 2005 otrzymała i pozytywnie oceniła jedenaście postanowień wydanych przez okręgowe komisje kwalifikacyjne.

Współpraca KKK z OKK

Przyjęto zasadę, że dwa razy w roku, około 3 tygodni przed każdą sesją egzaminacyjną, organizowane jest spotkanie przewodniczących OKK połączone z posiedzeniem plenarnym KKK. W marcu 2005 r. spotkanie takie odbyło się w Wiśle (dając okazję uczestnicze-

nia w Ogólnopolskiej Konferencji XX WPPK-2005) oraz listopadzie 2005 r. w Warszawie. W trakcie tych spotkań prowadzone są szkolenia w formie warsztatowej, w trakcie których wymieniane są doświadczenia uzyskane w terenie, jak również uwagi zmierzające do usprawnienia procesu nadawania uprawnień budowlanych oraz tytułu rzeczoznawcy budowlanego. We wrześniu 2005 r. w Krakowie, na zaproszenie Małopolskiej Okręgowej Izby, odbyły się warsztaty poświęcone metodom prowadzenia rozbiórki obiektów przy użyciu materiałów wybuchowych przeprowadzone przez naukowców AGH w Krakowie.

Podsumowanie

Na zakończenie należy podkreślić, iż brak stabilności w polskim prawodawstwie powoduje konieczność nowelizacji zbioru przepisów, stanowiących podstawę do opracowania pytań egzaminacyjnych, oraz pełnego monitoringu Centralnego Zestawu Pytań Egzaminacyjnych dwukrotnie w roku. Podjęta jesienią 2003 roku przez KKK inicjatywa opracowania nowych procedur przygotowania sesji egzaminacyjnej spotkała się z pozytywnym przyjęciem w sesjach 2004–2005 roku i powinna być nadal kontynuowana. W okresie sprawozdawczym, szczególnie w 2005 roku, następowało stałe zwiększanie się zakresu działania Komisji, powodując rozbudowę obsługującego ją biura.

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI KRAJOWEGO SĄDU DISCYPLINARNEGO (SKRÓT)

Za 2005 rok

Krajowy Sąd Dyscyplinarny przez cały rok 2005 funkcjonował w niezmienionym składzie wybranym przez I Krajowy Zjazd PIIB. W tym okresie KSD zbierał się 2 razy w pełnym składzie, Prezydium KSD zebrało się 3 razy. W roku 2005 KSD nie uchwalił żadnej uchwały ani też nie wpłynęła żadna uchwała z OSD. Przewodniczący KSD w minionym roku powołał dwa składy orzekające (3-osobowe), które orzekały jako sąd I instancji, oraz sześć składów orzekających (5-osobowych), które rozpatrywały sprawy jako sądy odwoławcze. W minionym roku odbyło się osiem posiedzeń składów orzekających KSD.

Członkowie Prezydium KSD w roku 2005 zajmowali się następującymi problemami:

- przygotowaniem procedur organizacyjnych sądów dyscyplinarnych,
- przygotowaniem projektu budżetu na rok 2006 oraz sprawozdania za rok 2004,
- organizacją szkoleń we współpracy z KROZ, członków Krajowego Sądu Dyscyplinarnego oraz rzeczników odpowiedzialności zawodowej; jedno ze szkoleń odbyło się przy udziale przewodniczących sądów okręgowych oraz okręgowych rzeczników odpowiedzialności zawodowej,
- dążeniem do jednolitego sposobu orzecznictwa sądów okręgowych,
- analizą prowadzonych spraw i działania Krajowego Sądu Dyscyplinarnego,
- opracowaniem zmian i uzupełnień do „Trybu postępowania rzeczników odpowiedzialności zawodowej i sądów dyscyplinarnych w postępowaniu w sprawach dyscyplinarnych i odpowiedzialności zawodowej w budownictwie” oraz wzorów formularzy,
- omówieniem błędów w orzecznictwie OSD,
- analizą sprawozdań OSD,

- przygotowaniem sprawozdania na IV Krajowy Zjazd z działalności organu,
- opinią do propozycji ustanowienia nowego organu Rzecznika Obrony Interesów członków Izby,
- analizą postępowań z zakresu odpowiedzialności zawodowej i dyscyplinarnej członków Izby,
- ewentualną pracą OSD jako sądów polubownych,
- potrzebą zmian w istniejącym kodeksie etycznym,
- analizą działalności OSD Lubuskiej OIIB w Zielonej Górze.

W okresie sprawozdawczym do KSD jako sądu I instancji wpłynęło 9 spraw dotyczących członków władz okręgowych PIIB:

- 1 sprawa dotyczyła odpowiedzialności zawodowej,
- 8 spraw dotyczyło odpowiedzialności dyscyplinarnej.

Do KSD jako do sądu II instancji w 2005 r. wpłynęło łącznie 16 spraw:

- 13 spraw dotyczyło odpowiedzialności zawodowej,
- 3 sprawy dotyczyły odpowiedzialności dyscyplinarnej.

Krajowy Sąd Dyscyplinarny rozpatrzył sprawy w następujący sposób:

- 17 spraw zakończono,
- 5 spraw przeszło na rok 2006,
- 1 sprawę przekazano do OSD celem usunięcia braków formalnych,
- 1 sprawę przekazano do KROZ, jako organu właściwego,
- 3 orzeczenia czekają na uprawomocnienie się.

Liczba spraw, które wpłynęły do okręgowych sądów dyscyplinarnych w roku 2005, wyniosła 95, z czego:

- w trybie odpowiedzialności zawodowej – 77 spraw,
- w trybie odpowiedzialności dyscyplinarnej – 18 spraw, ponadto z roku 2004 przeszły do rozpatrzenia 32 sprawy. Na rok 2006 przeszło 19 spraw.

W wyniku postanowień okręgowe sądy dyscyplinarne:

- w 48 sprawach ukarały winnych,
- w 28 sprawach umorzyły postępowania,
- w 16 sprawach zawiesiły postępowania,
- w 9 sprawach zwróciły do OROZ celem uzupełnienia,
- w 6 sprawach uniewinniły obwinionych od zarzucanych im czynów.

Najwięcej wszczętych postępowań było:

- w Izbie Mazowieckiej – 16,
- w Izbie Pomorskiej – 13,
- w Izbie Podkarpackiej – 10.

Najmniej wszczętych postępowań było:

- w Izbie Lubuskiej (Zielona Góra) – 0,
- w Izbie Opolskiej – 0,
- w Izbie Lubelskiej – 1,
- w Izbie Świętokrzyskiej – 1.

KSD jako organ I instancji wszczął 9 postępowań przeciwko członkom władz:

- w Izbie Śląskiej – 1; umorzone,
- w Izbie Łódzkiej – 1; nie dotyczyła członka władz,
- w Izbie Lubuskiej (Zielona Góra) – 5; w trakcie postępowania,
- z Izby Lubuskiej (Zielona Góra) – 2 oddalone.

Do KSD jako sądu II instancji wpłynęło 15 odwołań od rozstrzygnięć OSD:

- w 6 sprawach KSD uchylił postanowienia OSD i przekazał do ponownego rozpatrzenia,
- w 6 sprawach KSD uchylił postanowienia OSD i umorzył postanowienia odwoławcze,
- w 3 sprawach KSD utrzymał w mocy postanowienia OSD.

Odwołania od orzeczeń sądu I instancji wpłynęły z:

- Izby Zachodniopomorskiej – 4,
- Izby Łódzkiej – 3,
- Izby Mazowieckiej – 3,
- Izby Śląskiej – 2,

- Izby Kujawsko-Pomorskiej – 1,
- Izby Podkarpackiej – 1,
- Izby Wielkopolskiej – 1.

Od orzeczeń OSD w pozostałych izbach odwołań nie było.

Najczęstsze wykroczenia z odpowiedzialności zawodowej to:

- niedbałe wykonywanie obowiązków z tytułu pełnienia samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie,
- wykonywanie zakresu robót budowlanych niezgodnie z wydanymi decyzjami pozwolenia na budowę,
- prowadzenie prac w zakresie wykraczającym poza posiadane uprawnienia budowlane.

Najczęstsze wykroczenia z odpowiedzialności dyscyplinarnej to:

- naruszenie zasad etyki zawodowej,
- naruszenie obowiązku stosowania się członków Izby do uchwał jej organów.

W ramach nadzoru zostały przeprowadzone kontrole działania w trzech okręgowych sądach dyscyplinarnych przez zespoły członków KSD. W kontrolowanych OSD nie stwierdzono nieprawidłowości w ich działaniach.

W roku 2005 zarówno okręgowe sądy dyscyplinarne, jak i członkowie KSD opracowali uwagi do obowiązującego Kodeksu Etyki Zawodowej. Zostały one przekazane do Komisji Regulaminowo-Prawnej PIIB.

Za I kadencję 2002–2006

Krajowy Sąd Dyscyplinarny przez całą I kadencję działalności Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa, w latach 2002–2006, funkcjonował w niezmiennym składzie wybranym przez I Krajowy Zjazd PIIB.

W okresie mijającej kadencji, tj. od początku powstania PIIB do 31.12.2005 r., do okręgowych sądów dyscyplinarnych, jako sądu I instancji, wpłynęło 240 spraw, z których 192 dotyczyły odpowiedzialności zawodowej członków Izby, a 48 dotyczyło odpowiedzialności dyscyplinarnej. Z tego 19 spraw jest w trakcie postępowania i przeszło na rok 2006.

W okresie tym OSD wszczęły 230 postępowań, z czego 20% umorzono, 5% zwrócono okręgowemu rzecznikowi odpowiedzialności zawodowej celem uzupełnienia, 9% zawieszono, w 56% przypadków zakończono postępowanie sądowe decyzją sądu I instancji. W wyniku tych decyzji 16 osób zostało uniewinnionych, to jest ok. 12% rozstrzygnięć, a 114 osoby zostały ukarane, to jest w ok. 88% rozstrzygnięć.

Okręgowe sądy dyscyplinarne orzekały następujące kary:

- upomnienie – 101 osób,
- nagana – 2 osoby,
- upomnienie z jednoczesnym nałożeniem obowiązku złożenia, w wyznaczonym terminie, egzaminu – 10 osób,
- zakaz wykonywania zawodu – 1 osoba.

Od decyzji okręgowych sądów dyscyplinarnych do Krajowego Sądu Dyscyplinarnego jako sądu II instancji odwołało się około 22% stron postępowania, głównie obwinionych.

W wyniku rozpatrzenia odwołań Krajowy Sąd Dyscyplinarny:

- utrzymał w mocy zaskarżoną decyzję w 12% spraw,
- uchylił zaskarżoną decyzję i w większości spraw przekazał do ponownego rozpatrzenia sądowi I instancji, wskazując, jakie okoliczności należy wziąć pod uwagę przy ponownym rozpatrzeniu sprawy, w 28% spraw,
- umorzył postępowanie odwoławcze, głównie z powodu przedawnienia, w 38% spraw.

Do KSD jako do sądu I i II instancji w I kadencji wpłynęło 61 spraw, dla których powołano 25 zespołów orzekających, z czego:

- 42 sprawy dotyczyły odpowiedzialności zawodowej,
- 19 spraw dotyczyło odpowiedzialności dyscyplinarnej.

W wyniku posiedzenia tych zespołów rozpatrzono sprawy w następujący sposób:

- 54 sprawy zakończono, w tym 2 oczekują na uprawomocnienie,
- 5 spraw przeszło na rok 2006,
- 3 sprawy przekazano do uzupełnienia KROZ,
- 11 spraw przesłano do WSA lub sądu apelacyjnego.

W okresie kadencji do KSD, jako sądu I instancji, wpłynęło 11 spraw członków władz okręgowych. W jednym przypadku postępowanie zostało zawieszono, w związku z toczącym się postępowaniem przed sądem powszechnym, do czasu jego zakończenia.

W drugim przypadku przekazano sprawę Krajowemu Rzecznikowi Odpowiedzialności Zawodowej w celu uzupełnienia braków formalnych i uzupełnienia postępowania wyjaśniającego, w 2 sprawach wnioski zostały oddalone jako bezzasadne, jedno postępowanie umorzono, jedno postępowanie, po rozpoznaniu, przekazano do rozpatrzenia przez OSD, gdyż obwiniony nie był członkiem władz.

W 5 sprawach dyscyplinarnych toczą się postępowania i nie zostały zakończone w 2005 r. W omawianym okresie żaden z członków PIIB, będący członkiem władz zarówno krajowych, jak i okręgowych, nie został jeszcze ukarany.

W I kadencji zostało zaskarżonych 11 spraw do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego lub właściwego sądu apelacyjnego, 9 spraw zostało rozstrzygniętych, z czego 8 na korzyść KSD, jedna sprawa z przyczyn formalnych została przegrana i 2 sprawy oczekują na rozstrzygnięcie.

Członkowie składów orzekających do każdej ze spraw byli tak dobierani, aby w składzie orzekającym poza znajomością prawa znali również branże, których sprawa dotyczyła. W żadnej ze spraw, w składzie zespołu orzekającego KSD, nie uczestniczył członek okręgowej izby, do której należał obwiniony.

Postrzegając okres I kadencji działalności samorządu zawodowego jako okres uporządkowania i ujednolicenia form działania Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa, izb okręgowych i ich organów jako zdecentralizowanych form administracji publicznej, można na przyszłą kadencję sformułować następujące wnioski:

1. Ponieważ PIIB zrzesza członków różnych specjalności zawodowych, należy zadbać, aby na przyszłą kadencję w składach organów, zarówno OSD, jak i KSD, zapewniono reprezentatywność branż z uwagi na rozpatrywanie spraw z zakresu różnych specjalności.
2. Organy, związane z odpowiedzialnością zawodową i dyscyplinarną, mają swoją specyfikę, polegającą na potrzebie poznania przez ich członków zasad prawnych, zgodnie z którymi prowadzi się postępowania i rozstrzyga trudne sprawy naszych członków. W mijającej kadencji PIIB poniosła niemałe koszty na wyszkolenie członków tych organów. Obecni członkowie OSD i KSD wiele swojego prywatnego czasu poświęcili na zapoznanie się z zasadami i trybem postępowania dyscyplinarnego w sprawach odpowiedzialności zawodowej i dyscyplinarnej. Dla dobra członków naszej Izby należy zadbać o to, aby w składach nowej kadencji znaleźli się w części dotychczasowi członkowie, jeśli tylko wyrażą na to zgodę.
3. Toczy się dyskusja nad utworzeniem w ramach Izby nowego organu broniącego interesów zawodowych naszych członków. Uważamy, że istniejące organy są wystarczające do właściwego funkcjonowania Izby. Wyraz temu, że nie ma potrzeby tworzenia dodatkowego organu, dał również IV Krajowy Zjazd PIIB. Myślę, że jest to wystarczający sygnał, aby zaprzestać działań prowadzących do powołania nowego organu, a skupić się nad załatwieniem sprawy obrony interesów członka przez istniejące organy.
4. W dotychczasowych działaniach Izby okręgowe sądy dyscyplinarne nie rozstrzygały spraw jako „sądy polubowne”. Ustawa o samorządach zawodowych architektów, inżynierów budownictwa oraz urbanistów w rozdziale 6 art. 57 przewiduje, że okręgowe sądy dyscyplinarne, na wniosek członka Izby i za piśmienną zgodą wszystkich stron, mogą rozpatrywać spory między

dzy członkami izb a innymi podmiotami, jako sądy polubowne, jeżeli spory te dotyczą wykonywania samodzielnej funkcji technicznej w budownictwie. Mówi również, że w wypadku tego rodzaju sporów stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania cywilnego o sądach polubownych. Uregulowane to jest również w Statucie PIIB. Należy dążyć do wdrożenia tych możliwości w życie.

SPRAWOZDANIE KRAJOWEGO RZECZNIKA ODPOWIEDZIALNOŚCI ZAWODOWEJ (SKRÓT)

Za 2005 rok

Krajowy Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej jako organ PIIB sprawował nadzór nad poszczególnymi okręgowymi rzecznikami odpowiedzialności zawodowej.

Obsługę organizacyjno-administracyjną zapewniał sekretariat KROZ w ramach Biura Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa w osobie Pani Agnieszki Rafińskiej.

W 2005 r. odbyło się 6 spotkań organu Krajowego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej.

Na spotkaniach tych rozwiązywano problemy organizacyjne Krajowego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej, dokonywano przydziału spraw poszczególnym zastępcom, rozliczano terminowość załatwienia postępowań oraz konsultowano aspekty techniczne i prawne podejmowanych decyzji czy postanowień.

Zespół w ramach spotkań prowadził też konsultacje z przedstawicielami Kancelarii Prawnej Jolanty Szewczyk, która obsługuje organ w ramach pomocy prawnej.

Członkowie zespołu KROZ pełnili dyżury w siedzibie Izby, a Krajowy Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej przeprowadzał każdorazowo w trakcie dyżuru konsultacje z mec. Jolantą Szewczyk.

Ogólna liczba dyżurów wyniosła 48, a konsultacje z Kancelarią Prawną w trakcie ich trwania odbywały się 22 razy.

Krajowy Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej wspólnie z Krajowym Sądem Dyscyplinarnym zorganizowali w 2005 r. dwukrotnie dwudniowe szkolenia dla członków obydwu organów.

Szkolenia od strony merytorycznej prowadzili mec. Jolanta Szewczyk i mec. Krzysztof Zajac w formie wykładów oraz warsztatów, zwracając uwagę na popełnione błędy w trakcie postępowań, szczególnie złą kwalifikację rodzaju odpowiedzialności.

W czasie warsztatów dużo czasu poświęcono technice przeprowadzenia postępowania dowodowego.

Szkolenia przeprowadzono również w niektórych izbach okręgowych dla wszystkich członków okręgowego rzecznika odpowiedzialności zawodowej i okręgowego sądu dyscyplinarnego.

Można przyjąć stwierdzenie, że w okręgach, w których były przeprowadzone szkolenia, poziom postępowań wyjaśniających prowadzonych spraw przez zastępców rzecznika był wyższy niż w okręgach nieprowadzących takich szkoleń.

Do Krajowego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej w 2005 r. wpłynęło 58 spraw, w tym:

- 31 dotyczących odpowiedzialności zawodowej,
- 28 dotyczących odpowiedzialności dyscyplinarnej.

Jedna ze spraw nr KROZ/020/05 dotyczyła zarówno odpowiedzialności zawodowej, jak i dyscyplinarnej i wg właściwości dotyczyła to dwóch izb okręgowych Mazowieckiej OIIB w zakresie odpowiedzialności zawodowej i Wielkopolskiej OIIB w zakresie odpowiedzialności dyscyplinarnej.

W porównaniu z 2004 r. liczba spraw kształtowała się na tym samym poziomie, ale zmieniła się proporcja, tj. zwiększyła się liczba spraw związanych z odpowiedzialnością dyscyplinarną, a zmniejszyła związanych z odpowiedzialnością zawodową.

Wnioski

- a) zwiększyła się liczba spraw, które wpłynęły do okręgowych rzeczników odpowiedzialności zawodowej, co potwierdza konieczność pracy pełnych składów (rzecznik + 8 zastępców) w poszczególnych okręgach zgodnie z obowiązującym regulaminem,
- b) Krajowy Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej nadal stoi na stanowisku, że w każdej izbie okręgowej winny być obowiązkowo przeprowadzone szkolenia dla członków zespołów OROZ i OSD minimum raz w roku,
- c) w każdym okręgu winna być zatrudniona osoba do obsługi administracyjno-prawnej OROZ i OSD; należy podkreślić, że w większości izb okręgowych zostało to już załatwione, co znakomicie ułatwia pracę wymienionym organom. Takie rozwiązanie organizacyjne jest wymuszone przez skomplikowany charakter spraw pod względem prawnym, jak i zwiększającą się liczbą postępowań,
- d) w każdym okręgu winny być wprowadzone dyżury OROZ,
- e) w zakresie merytorycznym rozpatrzonych spraw wystąpiło bardzo niepokojące zjawisko nieetycznego postępowania rzeczoznawców przy opracowywaniu opinii i ekspertyz oraz uchylenia się projektantów od obowiązku pełnienia nadzoru autorskiego.

Za I kadencję 2002–2006

Krajowy Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej wspólnie z Krajowym Sądem Dyscyplinarnym i Radcą Prawnym PIIB opracowali „Tryb postępowania rzeczników odpowiedzialności zawodowej i sądów dyscyplinarnych w postępowaniu w sprawach dyscyplinarnych i odpowiedzialności zawodowej w budownictwie” zatwierdzony uchwałą Krajowej Rady PIIB Nr 28/R/03 z dnia 19 listopada 2003 r. i następnie zaktualizowany uchwałą Nr 17/R/05 z dnia 25 maja 2005 r. Załącznikiem do ww. uchwały był wykaz formularzy do stosowania w postępowaniach zarówno przez sądy dyscyplinarne, jak i rzeczników odpowiedzialności zawodowej.

W celu nabycia umiejętności stosowania procedur prawnych, Krajowy Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej wspólnie z Krajowym Sądem Dyscyplinarnym organizował dwa razy do roku szkolenia dla członków organów krajowych, jak i dla okręgowych rzeczników odpowiedzialności zawodowej i przewodniczących okręgowych sądów dyscyplinarnych.

Działalność okręgowych rzeczników odpowiedzialności zawodowej

Do dnia 31 grudnia 2005 r. do okręgowych rzeczników odpowiedzialności zawodowej wpłynęło:

- w roku 2003 – 155 spraw, w tym:
  - 124 dotyczyło odpowiedzialności zawodowej,
  - 31 dotyczyło odpowiedzialności dyscyplinarnej,
- w roku 2004 – 318 spraw, w tym:
  - 232 dotyczyły odpowiedzialności zawodowej,

- 80 dotyczyło odpowiedzialności dyscyplinarnej,
- 6 było poza kompetencją Izby,
- **w roku 2005 – 427 spraw**, w tym:
  - 306 dotyczyło odpowiedzialności zawodowej,
  - 79 dotyczyło odpowiedzialności dyscyplinarnej,
  - 42 były poza kompetencją Izby.

Ogółem od początku działania PIIB do dnia 31 grudnia 2005 r. do OROZ wpłynęło 900 spraw, z czego 662 dotyczyły odpowiedzialności zawodowej, a 190 odpowiedzialności dyscyplinarnej. Z powyższej liczby spraw 215 umorzono, a 170 skierowano do okręgowych sądów dyscyplinarnych.

Należy też zwrócić uwagę na zdecydowanie większą liczbę spraw dotyczących odpowiedzialności zawodowej niż dyscyplinarnej.

Działalność Krajowego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej

Do dnia 31 grudnia 2005 r. do Krajowego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej wpłynęło:

- **w roku 2003 – 25 spraw**, w tym:
  - 20 dotyczyło odpowiedzialności zawodowej,
  - 5 dotyczyło odpowiedzialności dyscyplinarnej,
- **w roku 2004 – 59 spraw**, w tym:
  - 37 dotyczyło odpowiedzialności zawodowej,
  - 22 dotyczyły odpowiedzialności dyscyplinarnej,
- **w roku 2005 – 58 spraw**, w tym:
  - 31 spraw dotyczyło odpowiedzialności zawodowej,
  - 28 spraw dotyczyło odpowiedzialności dyscyplinarnej.

W odróżnieniu od spraw rozpatrywanych przez okręgowych rzeczników odpowiedzialności zawodowej zachodzą inne proporcje w zakresie odpowiedzialności zawodowej i dyscyplinarnej. Przewaga liczby spraw związanych z odpowiedzialnością zawodową nad dyscyplinarną jest niewielka.

Najczęściej występowały odwołania od decyzji OROZ i zażalenia na postanowienia OROZ, w sumie było to 108 spraw.

Do KROZ wpłynęło też 12 skarg na działalność organów Izby.

W wyniku przeprowadzonych postępowań do dnia 31 grudnia 2005 r.:

- 18 spraw umorzono,
- 11 spraw przekazano do KSD,
- 36 spraw uchylono i przekazano do ponownego rozpatrzenia przez OROZ,
- w 24 sprawach podtrzymano w mocy wydaną decyzję, względnie postanowienie,
- 3 sprawy przekazano do GINB,
- 11 spraw przekazano do OROZ wg właściwości,
- w 1 sprawie odmówiono wszczęcia postępowania,
- w 2 sprawach oddalono skargę,
- w 1 sprawie przedłużono termin postępowania dla OROZ.

Z analizy spraw, które wpłynęły do KROZ, wynikają następujące spostrzeżenia:

- wzrasta liczba skarg na działalność organów Izby,
- część działalności gospodarczej członków Izby toczy się w tzw. szarej strefie gospodarczej; członkowie Izby podejmują się wykonywania samodzielnych funkcji technicznych bez pisemnych umów o projektowanie, kierowanie budową, pełnienie funkcji inspektora nadzoru inwestorskiego i przyjmują wynagrodzenie z naruszeniem obowiązujących przepisów,
- większość skarg wynika z braku jednoznacznego pisemnego określenia zakresu zamówienia i obowiązków pracodawców oraz pracobiorców,

- występuje bardzo niepokojące zjawisko nieetycznego postępowania rzeczoznawców przy opracowaniu opinii i ekspertyz oraz uchylania się projektantów od obowiązku pełnienia nadzoru autorskiego.

Wnioski

- a) w związku z dużą liczbą spraw z tytułu odpowiedzialności dyscyplinarnej konieczna stała się nowelizacja kodeksu etycznego PIIB, w którym wyraźnie odczuwalny jest brak rozdziału traktującego o relacjach pomiędzy członkami Izby a jej organami,
- b) zwiększająca się liczba spraw wpływających do okręgowych rzeczników odpowiedzialności zawodowej potwierdza konieczność pracy w pełnych, przewidzianych regulaminem, składach OROZ (rzecznik + 8 zastępców),
- c) w każdej izbie okręgowej winny być przeprowadzone szkolenia dla członków OROZ i OSD minimum raz w roku,
- d) w każdym okręgu winna być zatrudniona osoba do obsługi administracyjno-prawnej OROZ i OSD; takie rozwiązanie organizacyjne jest wymuszone przez skomplikowany charakter spraw pod względem prawnym, jak i zwiększającą się liczbą postępowań,
- e) w każdym okręgu winny być wprowadzone dyżury OROZ.

Opracowanie: **Biuro Krajowej Rady PIIB**

- **Pełne wersje sprawozdań Krajowej Rady PIIB oraz jej organów przekazane zostaną delegatom w materiałach na V Krajowy Zjazd PIIB.**

PROJEKTA
BIURO INŻYNIERSKIE

www.projekta.pl

Biuro inżynierskie PROJEKTA Sp. z o.o. należy do holenderskiej grupy Bartels Engineering BV – firmy z ponad 30-letnim doświadczeniem, zatrudniającej ponad 200 inżynierów oraz siecią biur w Holandii, Niemczech, Irlandii, Bułgarii i Polsce.

PROJEKTA Sp. z o.o. istnieje od 1997 roku i obecnie zatrudnia 25 inżynierów w biurach w Poznaniu i we Wrocławiu. Firma zajmuje się projektowaniem konstrukcji budowlanych dużych obiektów przemysłowych, handlowych oraz użyteczności publicznej. W celu wzmocnienia naszych pracowni w Poznaniu i we Wrocławiu poszukujemy:

KONSTRUKTORÓW

Wymagania:

- min. 15-letnie doświadczenie zawodowe w samodzielnym prowadzeniu projektów konstrukcyjnych
- uprawnienia projektowe
- biegła znajomość co najmniej jednego programu komputerowego do wykonywania obliczeń konstrukcji
- doświadczenie w projektowaniu dużych obiektów mile widziane

Oferujemy pracę na bardzo atrakcyjnych warunkach, w profesjonalnie zaplanowanym procesie projektowym, w zgranym i doświadczonym zespole, a także możliwości rozwoju zawodowego podczas realizacji dużych i ciekawych projektów, zarówno w Polsce, jak i za granicą.

Nawiążemy także współpracę z doświadczonymi biurami inżynierskimi w celu wspólnej realizacji dużych inwestycji na terenie całej Polski.

Aplikacje prosimy przysyłać na adres: Projekta sp. z o.o., ul. Starołęcka 7, 61-361 Poznań lub adres e-mail: iwozniak@projekta.pl

O nowym rozporządzeniu w sprawie samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie

Nowa regulacja wprowadza logicznie umotywowany porządek, likwidując trwający przez kilkanaście lat stan niespójności i sprzeczności przepisów wykonawczych z ustawą Prawo budowlane.

W obszernym artykule pt. „Nowe zasady uzyskiwania uprawnień budowlanych 2005” – „IB” nr 6/2005 przedstawiłem charakterystykę oraz swoje uwagi krytyczne do rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 18 maja 2005 r. w sprawie samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie (Dz.U. Nr 96, poz. 817).

Wskazywałem tam w szczególności, że w rozporządzeniu MI nie dokonano konsekwentnego zracjonalizowania przepisów określających nierealistyczne zakresy rzeczowe uprawnień budowlanych w specjalnościach: kolejowej i telekomunikacyjnej, instalacje sanitarne oraz instalacje elektryczne i elektroenergetyczne, co doprowadziłoby do ostatecznego usunięcia błędów powstałych w przepisach odpowiednich rozporządzeń właściwych ministrów, wydanych już po opublikowaniu pierwszego rozporządzenia MGPIB z dnia 30 grudnia 1994 r. w sprawie samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie, a także w samym rozporządzeniu MGPIB – w zakresie uprawnień budowlanych w specjalnościach: instalacje sanitarne oraz instalacje elektryczne i elektroenergetyczne.

Natomiast zaskakującym wydarzeniem, wkrótce po opublikowaniu rozporządzenia MI z 18 maja 2005 r., stało się opublikowanie ustawy z dnia

28 lipca 2005 r. o zmianie ustawy – Prawo budowlane oraz o zmianie niektórych innych ustaw, w której zostały m.in. wprowadzone istotne zmiany ustawowych regulacji dotyczących uzyskiwania uprawnień budowlanych. Tutaj nie ma miejsca na ocenę krytyczną zmian wprowadzonych tą ustawą, ale trzeba wskazać, że nowe regulacje znoszą możliwość uzyskiwania uprawnień budowlanych w ograniczonym zakresie przez osoby mające średnie wykształcenie techniczne i ustalają, że *warunkiem uzyskania uprawnień budowlanych jest zdanie egzaminu ze znajomości procesu budowlanego oraz umiejętności praktycznego zastosowania wiedzy technicznej.*

Opublikowanie tej ustawy zdezawowało wydane dwa miesiące wcześniej rozporządzenie MI w sprawie samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie i zmusiło do opracowania nowego aktu prawnego, który został obecnie wydany, jako rozporządzenie Ministra Transportu i Budownictwa z dnia 28 kwietnia 2006 r. (Dz.U. Nr 83, poz. 578), wchodzące w życie z dniem 31 maja 2006 r.

Miałem okazję, na życzenie podsekretarza stanu, p. Piotra Stycznia, zaopiniowania projektu tego aktu prawnego, sygnowanego datą 16 grudnia 2005 r. W swojej opinii wyraziłem satysfakcję z powodu uwzględnienia w tym projekcie moich uwag i pro-

pozycji dotyczących zracjonalizowania zakresu uprawnień budowlanych w kilku specjalnościach, przedstawionych w powołanym na wstępie artykule w „IB” nr 6/2005, a ponadto zaproponowałem uściślenie innych przepisów projektowanego rozporządzenia, w granicach możliwości ograniczonych treścią regulacji ustawowych.

Mogę potwierdzić obecnie, że opublikowane rozporządzenie MTiB spełnia te oczekiwania i wprowadza wreszcie logicznie umotywowany porządek w podstawowych przepisach dotyczących samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie, likwidując trwający przez kilkanaście lat stan niespójności, skomplikowania i nierealności albo sprzeczności przepisów wykonawczych z postanowieniami Prawa budowlanego. Dzięki temu mamy wreszcie uporządkowany zbiór przepisów w sprawie uzyskiwania uprawnień budowlanych do sprawowania samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie, aczkolwiek niepozbawiony jeszcze pewnych wad, widocznych już w projekcie, które mogły być z powodzeniem wyeliminowane w ostatecznym tekście rozporządzenia MTiB.

W wąskich ramach niniejszego artykułu przedstawię jedynie syntetyczną ocenę podstawowych regulacji zawartych w rozporządzeniu MTiB z 2006 r.

W sprawie praktyki zawodowej

W rozporządzeniu MTiB została ustalona (§ 3 ust. 1) zasada odbywania praktyki zawodowej wyłącznie po uzy-

skaniu dyplomu ukończenia wyższej uczelni, ale utrzymano również wprowadzoną już w rozporządzeniu MI z 2005 r. dopuszczalność (ust. 2) zaliczenia praktyki odbytej po ukończeniu trzeciego roku studiów wyższych.

W sprawie wykształcenia zawodowego

Zgodnie ze zmianą przepisów Prawa budowlanego ustawą z dnia 28 lipca 2005 r., w rozporządzeniu MTiB ustalono (załącznik nr 1) jednolite warunki uzyskania uprawnień budowlanych bez ograniczeń wyłącznie po ukończeniu studiów magisterskich na kierunku odpowiednim (O), natomiast w ograniczonym zakresie – w zasadzie po ukończeniu wyższych studiów zawodowych na kierunku odpowiednim (O), a tylko wyjątkowo, w specjalnościach architektonicznej oraz instalacje sanitarne i instalacje elektryczne i elektroenergetyczne – na ściśle określonych kierunkach O lub P.

W sprawie egzaminów na uprawnienia budowlane

Rozporządzenie MTiB powtarza (§ 9 ust. 1) tylko zbędnie treść przepisu Prawa budowlanego (art. 12 ust. 3), który ustala, że *warunkiem uzyskania uprawnień budowlanych jest zdanie egzaminu ze znajomości procesu budowlanego oraz umiejętności praktycznego zastosowania wiedzy technicznej*. Uważam, że ten przepis ustawowy jest nietrafny merytorycznie i korupcjogenny, ponieważ daje podstawę do dowolnego formułowania pytań z nieograniczonego zakresu wiedzy zawodowej egzaminowanych i uznaniowego kwalifikowania ich odpowiedzi przez komisje kwalifikacyjne. Jest to również pole do swobodnej oceny wiedzy nabytej na uczelniach wyższych, czyli możliwości podważania przez komisje kwalifikacyjne wiarygodności wiedzy potwierdzonej uzyskanymi dyplomami ich ukończenia.

W związku z tym uważam nadal, że zamiast powtórzenia tego wadliwego przepisu ustawowego w rozporządzeniu należało wskazać racjonalny sposób jego realizacji w praktyce przez ustalenie w treści właściwego przepisu, że:

„Egzamin na uprawnienia budowlane, o jakim mówi art. 12 ust. 3 ustawy, składa się z testu pisemnego oraz części ustnej. Pytania z zakresu wiedzy o procesie budowlanym powinny być oparte na przepisach ustawy – Prawo budowlane i przepisach odrębnych, związanych ze stosowaniem Prawa budowlanego, natomiast pytania z zakresu praktycznego zastosowania wiedzy budowlanej – oparte na przepisach techniczno-budowlanych, odpowiednich dla danej specjalności. Główny Inspektor Nadzoru Budowlanego ustali i zaktualizuje corocznie wykaz obowiązujących aktów prawnych, które mają stanowić podstawę egzaminów na uprawnienia budowlane dla określonych specjalności”.

Uważam, że brak takiego sformułowania treści § 9 ust. 1 rozporządzenia MTiB może stać się przyczyną nadużyć, zarówno zawinionych, jak i niezawinionych przez komisje kwalifikacyjne korzystające z dowolnych redakcji zestawów pytań testowych i możliwości zადawania uznaniowych pytań ustnych.

W sprawie zakresu specjalności budowlanych

Uwzględniając postanowienia ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. o zmianie ustawy – Prawo budowlane oraz o zmianie niektórych innych ustaw, dotyczące samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie, uważam, że ustalone w rozporządzeniu MTiB (§ 15–24) zakresy rzeczowe uprawnień budowlanych we wszystkich specjalnościach budowlanych są bardziej poprawne pod względem merytorycznym i eliminują dotychczasowe nieprawidłowości w określeniu zakresu niektórych specjalności, o czym pisałem w „IB” nr 6/2005. Dotyczy to w szczególności specjalności:

- kolejowej, z której wyłączono projektowanie lub budowę urządzeń zabezpieczenia i sterowania ruchem kolejowym oraz detekcji stanów awaryjnych,
- telekomunikacyjnej, z której wyeliminowano projektowanie lub budowę urządzeń liniowych i stacyjnych telekomunikacji przewodowej i radiowej,
- instalacji sanitarnych, w których zamiast projektowania lub budo-

wy wprowadzono dobór właściwych urządzeń cieplnych, wentylacyjnych, gazowych, wodociągowych i kanalizacyjnych.

Trudniej natomiast zrozumieć pozostawienie w zakresie specjalności instalacje elektryczne i elektroenergetyczne projektowania lub budowy urządzeń elektrycznych i elektroenergetycznych, które – moim zdaniem – jako wyroby podlegają przepisom Prawa energetycznego, a tylko ich właściwy dobór i zastosowanie (montaż) podlegają przepisom Prawa budowlanego.

W sprawie specjalizacji techniczno-budowlanych

W obszernym omówieniu problematyki specjalizacji techniczno-budowlanych w „IB” nr 7–8/2005 postawiłem m.in. tezę, że nadanie specjalizacji techniczno-budowlanej powinno być skorelowane i współzależne z warunkami uzyskania uprawnień rzeczoznawcy budowlanego.

Z tego powodu stwierdzam, że w tym kierunku zmierza również przepis § 26 rozporządzenia MTiB, który ustala, że *nadanie specjalizacji techniczno-budowlanej wymaga odbycia, po uzyskaniu uprawnień budowlanych, pięcioletniej praktyki we właściwej specjalności, w zakresie specjalizacji, przy sporządzaniu projektów, w przypadku specjalizacji do projektowania, lub na budowie, w przypadku specjalizacji do kierowania robotami budowlanymi*.

Oznacza to bowiem, że przynajmniej połowa czasu wymaganej praktyki zawodowej dla uzyskania, zgodnie z Prawem budowlanym, tytułu rzeczoznawcy budowlanego musi być odbyta już po nabyciu uprawnień budowlanych do sprawowania samodzielnej funkcji technicznej w budownictwie.

Nie można natomiast bez zastrzeżeń ocenić pozytywnie zmian zasadniczych regulacji dotyczących ustalenia zakresu specjalizacji techniczno-budowlanych, które obrazuje zestawienie porównawcze zamieszczone w tabeli.

Uważam, że ustalone w rozporządzeniu MTiB (załącznik nr 2) zakresy specjalizacji techniczno-budowlanych w specjalnościach: konstrukcyjno-bu-

Specjalność	Specjalizacja techniczno-budowlana do projektowania lub kierowania robotami budowlanymi	
	Według rozporządzenia MI z dnia 18 maja 2005 r.	Według rozporządzenia MTiB z dnia 28 kwietnia 2006 r.
Konstrukcyjno-budowlana	- geotechnika - budowle podziemne - budynki wysokościowe - maszty i kominy przemysłowe - obiekty budowlane na terenach górniczych - śródlądowe budowle hydrotechniczne - morskie budowle hydrotechniczne - obiekty budowlane melioracji wodnych	- geotechnika - obiekty budowlane budownictwa ogólnego - obiekty budowlane budownictwa przemysłowego - budowle wysokościowe - budowle hydrotechniczne - obiekty budowlane melioracji wodnych - rusztowania i deskowania wielofunkcyjne
Mostowa	- drogowe obiekty inżynierskie	- drogowe obiekty inżynierskie - kolejowe obiekty inżynierskie
Instalacyjna w zakresie sieci, instalacji i urządzeń cieplnych, wentylacyjnych, gazowych, wodociągowych i kanalizacyjnych	- sieci, instalacje i urządzenia ciepłone i wentylacyjne - sieci, instalacje i urządzenia gazowe - sieci, instalacje i urządzenia wodociągowe i kanalizacyjne	- sieci, instalacje i urządzenia ciepłone i wentylacyjne - sieci, instalacje i urządzenia gazowe - sieci, instalacje i urządzenia wodociągowe i kanalizacyjne
Instalacyjne w zakresie sieci, instalacji i urządzeń elektrycznych i elektroenergetycznych	- nie było określonych specjalizacji	- sieci, instalacje i urządzenia elektryczne i elektroenergetyczne powyżej 45 kV - sieci, instalacje i urządzenia elektryczne i elektroenergetyczne w elektrowniach jądrowych - trakcje elektryczne

dowlanej oraz instalacje sanitarne, elektryczne i elektroenergetyczne nie są w pełni trafne.

W specjalności konstrukcyjno-budowlanej błędem jest zaliczenie do specjalizacji techniczno-budowlanej projektowania lub wykonywania budowy obiektów budownictwa ogólnego i przemysłowego, ponieważ do tych najszerzych działów budownictwa zalicza się zarówno obiekty budowlane bardzo proste, jak i skrajnie skomplikowane pod względem konstrukcyjnym, w tym np. budowle wysokościowe. Budownictwo ogólne i budownictwo przemysłowe mogłoby zasadnie charakteryzować specjalizację architektoniczną, ale nie konstrukcyjną.

Z tego powodu do specjalizacji w specjalności konstrukcyjno-budowlanej, zamiast obiektów budowlanych budownictwa ogólnego i przemysłowego, **należało zaliczyć budowle wielokoprzestrzenne naziemne i podziemne oraz budowle wysokościowe.**

Moje wątpliwości budzi również pozostawienie w specjalności instalacje sanitarne, elektryczne i elektroenergetyczne specjalizacji w zakresie

projektowania lub budowy urządzeń, które są przecież wyrobem niepodlegającym przepisom Prawa budowlanego, lecz np. przepisom o dozorze technicznym lub Prawu energetycznemu.

Nie znajduje również wytłumaczenia, dlaczego w rozporządzeniu MTiB nie ustalono żadnych specjalizacji w specjalnościach kolejowej i telekomunikacyjnej, w których uprzednio wyszczególniano w rozporządzeniach wykonawczych, wbrew przepisom Prawa budowlanego, tak wiele subspecialności I i II stopnia.

Sprawdzenie umiejętności praktycznego zastosowania wiedzy technicznej w zakresie danej specjalizacji pozostanie zawsze zadaniem odpowiedzialnym, trudnym i kontrowersyjnym. Z tego powodu z satysfakcją przyjmuję wprowadzenie w § 27 ust. 3 o następującej treści: *W składzie komisji kwalifikacyjnej nie mniej niż połowa jej członków powinna posiadać specjalizację odpowiadającą specjalizacji, o którą ubiega się osoba egzaminowana.*

WŁADYSŁAW KORZENIEWSKI
mgr inż. architekt

ROZMAITOŚCI

» ZAPORA SANXIA (TRZY PRZEŁOMY)

Chiny ogłosiły oficjalnie, iż zakończyła się budowa zapory Trzech Przełomów – największego projektu wodnego na świecie, realizowanego od 13 lat. Zapora na rzece Jangcy, zwanej w Chinach „matką wszystkich powodzi”, znajduje się w zachodniej części prowincji Hubei, rzeka przebiega się tam przez trzy malownicze górskie wąwozy. Uważa się, że nowo postawiona zapora będzie skutecznie zapobiegać regularnie powtarzającym się na ogromną skalę powodziom. W dorzeczu Jangcy żyje ponad 420 mln osób, a np. w wielkiej powodzi w 1954 r. zginęło ponad 30 tys. osób. Zapora długości 2309 m i wysokości 181 m pozwoli stworzyć zbiornik o pojemności 39,3 mld m³ wody. Żegluga ma zapewnić 5-stopniową służbę. Moc budowanej przy zaporce elektrowni wodnej, która rozpocznie pracę za 2 lata, wyniesie (w 2009 r.) 22,4 GW. Koszt budowy całej inwestycji hydrotechnicznej to ok. 28 mld dolarów. Budowa zbiornika wymagała zatopienia 140 miast i 4300 wsi, a także starożytnych świątyń i klasztorów z czasów Dynastii Ming.

» JEST LEPIEJ

Gospodarka w Polsce rozwija się bardzo dobrze. W przyszłym roku deficyt budżetowy mógłby spaść do 26 miliardów złotych – orzekła szefowa Misji Międzynarodowego Funduszu Walutowego, Susan Schadler. Prognozy wzrostu PKB są lepsze, niż wcześniej zakładane. Zamiast 4%, PKB wzrośnie w tym roku 4,8% (rząd ocenia wzrost na 5%). Schadler zwróciła uwagę na pozytywne skutki silnego złotego, niskiej inflacji, rosnącego zatrudnienia i niewielkiego deficytu obrotów bieżących.

Nowy resort, nowy minister

W miejsce Ministerstwa Transportu i Budownictwa powstały Ministerstwo Transportu i Ministerstwo Budownictwa. W dniu 6 maja br. Prezes Rady Ministrów powołał Antoniego Jaszczaka na stanowisko ministra budownictwa, a w dniu 8 maja Piotra Stycznia na stanowisko sekretarza stanu w Ministerstwie Budownictwa.

5 maja 2006 r. weszło w życie rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 5 maja 2006 r. w sprawie utworzenia Ministerstwa Budownictwa (Dz.U. Nr 76, poz. 535). W skład nowego resortu wchodzi komórki organizacyjne obsługujące sprawy działu budownictwo, gospodarka przestrzenna i mieszkaniowa, wydzielone z dotychczasowego Ministerstwa Transportu i Budownictwa. Dotychczasowy minister transportu i budownictwa Jerzy Polaczek w dniu 5 maja powołany został na urząd Ministra Transportu.

Według rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 5 maja 2006 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Budownictwa (Dz.U. Nr 76, poz. 537) Minister Budownictwa kieruje następującymi działami administracji rządowej – budownictwo, gospodarka przestrzenna i mieszkaniowa. Organy podległe lub nadzorowane przez Ministra Budownictwa to: Główny Geodeta Kraju oraz Główny Inspektor Nadzoru Budowlanego.

Antoni Jaszczak urodził się w 1946 r. w Żarach. Jest absolwentem Wyższej Szkoły Ekonomicznej w Sopocie, w 1974 r. obronił pracę doktorską na Uniwersytecie Gdańskim. Na początku lat 90. był jednym z kilkudziesięciu autorów Planu Strategicznego Miasta Sopot. W tym czasie prowadził prywatną działalność gospodarczą w dziedzinie handlu oraz doradztwa ekonomicznego. Od lutego 2002 r. do marca 2006 r. był pracownikiem Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku. Zajmował wówczas stanowiska: zastępcy dyrektora Wydziału Regionalnego, dyrektora Biura Integracji Europejskiej, zastępcy dyrektora Biura Zarządzania Funduszami Europejskimi. Przed odejściem z Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego pełnił funkcję pełnomocnika wojewody ds. współpracy z zagranicą.

Antoni Jaszczak wykładał problematykę europejską w Gdańsku: w Wyższej Szkole Turystyki i Hotelarstwa oraz w Szkole Wyższej Ateneum. Jest członkiem PSL. Wcześniej należał do ZSL. W 2002 r. startował z listy ludowców do sejmiku pomorskiego.

Wkrótce po otrzymaniu nominacji minister Jaszczak powiedział PAP: „najważniejszą sprawą dla kraju jest rozwój budownictwa – siła napędowa gospo-

darki. Obserwujemy dynamiczny rozwój budownictwa komercyjnego, ale interesuje nas budownictwo w europejskim standardzie dla normalnych ludzi”. Podkreślił, że potrzebne są także rozwiązania wielu spraw w zakresie planowania przestrzennego. „Według moich informacji wynika, że samorządy posiadają plany zagospodarowania przestrzennego tylko dla 13% powierzchni naszego kraju” – stwierdził.

Nowy minister uznał, że zbudowanie 1,5 miliona mieszkań w ciągu kilku lat jest realne, tylko „musimy wiedzieć, gdzie będziemy budować domy”. Podkreślił, że „nad strukturą organizacyjną resortu pracuje obecnie zespół ekspercki i nie należy oczekiwać żadnych rewolucyjnych zmian. Wszystkie pionierzy merytoryczne w resorcie zostaną utrzymane”.

22 maja br. w Warszawie w gmachu NOT minister Antoni Jaszczak oraz sekretarz stanu Piotr Styczeń wzięli udział w uroczystości wręczenia dorocznych nagród i wyróżnień ministra transportu i budownictwa za prace dyplomowe, doktorskie, habilitacyjne i publikacje z dziedziny architektury, budownictwa, urbanistyki, gospodarki przestrzennej, mieszkaniowej i komunalnej oraz geodezji i kartografii.

Wręczając nagrody w tej 40. już, jubileuszowej edycji konkursu, Antoni Jaszczak powiedział: „Jest to moje pierwsze wystąpienie publiczne jako ministra budownictwa i jednocześnie okazja do spotkania z gronem wybitnych naukowców i praktyków budownictwa. Powołanie Ministerstwa Budownictwa uznaję za wyraz uznania dla osiągnięć tej branży. Konkurs przyczynia się do kształtowania relacji mistrz – uczeń na wyższych uczelniach technicznych i przynosi wspomniane efekty. Nagrodzone i wyróżnione prace są świadectwem talentów, wiedzy i doświadczenia. Ze swej strony deklaruję życzliwość i pomoc w staraniach o nowoczesne i piękne budownictwo”.

(red.)

Rzeczoznawstwo w Prawie budowlanym

Odpowiedzialność zawodowa, cywilna i karna – cz. I

W prezentowanej pierwszej części artykułu autor przypomina kto może być rzeczoznawcą budowlanym i omawia problem odpowiedzialności zawodowej rzeczoznawcy.

Ustawowo umocowany tytuł rzeczoznawcy budowlanego funkcjonuje w polskim Prawie budowlanym od ponad 30 lat, przy czym do 1989 r., oprócz unormowań zawartych w ustawie z dnia 24 października 1974 r. – Prawo budowlane (art. 18 ust. 3–6) oraz w aktach wykonawczych wydanych na jej podstawie, problematykę tę regulowała również samoistna uchwała Rady Ministrów Nr 178 z dnia 20 lipca 1967 r. w sprawie zasad organizacji rzeczoznawstwa. Uchwała ta przestała obowiązywać 31 stycznia 1989 r. Od tej daty rzeczoznawstwo budowlane jest regulowane wyłącznie przepisami Prawa budowlanego.

W ustawie Prawo budowlane z 1974 r.:

Art. 18. 1. Samodzielne funkcje techniczne w budownictwie mogą wykonywać wyłącznie osoby posiadające odpowiednie przygotowanie zawodowe do wykonywania tych funkcji, a w szczególności odpowiednie wykształcenie techniczne i praktykę zawodową, dostosowane do rodzaju, stopnia skomplikowania działalności i innych wymagań, związanych z wykonywaną funkcją. (...)

3. Samodzielną funkcją techniczną w budownictwie jest również wykonywanie czynności rzeczoznawcy budowlanego. Czynności te mogą być powierzone wyłącznie osobie wpisanej na listę rzeczoznawców budow-

lanych. Listę rzeczoznawców budowlanych ustala terenowy organ administracji państwowej stopnia wojewódzkiego.

4. Rzeczoznawca budowlany podlega skreśleniu z listy rzeczoznawców na własną prośbę, gdy utracił prawo do pełnienia samodzielnej funkcji technicznej w budownictwie, został pozbawiony praw publicznych albo odmówił bez uzasadnionej przyczyny wyrażenia opinii.

5. Minister Gospodarki Terenowej i Ochrony Środowiska w porozumieniu z Ministrem Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych określi w drodze rozporządzenia wymagania, jakim powinno odpowiadać przygotowanie zawodowe do wykonywania samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie, sposób stwierdzania posiadania tego przygotowania oraz zasady i tryb ustanawiania rzeczoznawców budowlanych.

6. Ministrowie Górnictwa i Energetyki, Komunikacji, Łączności, Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej oraz Minister – Kierownik Urzędu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej określą w drodze rozporządzeń, stosownie do ich właściwości, tryb ustanawiania rzeczoznawców budowlanych dla budownictwa górniczego, energetycznego, komunikacyjnego, łączności, melioracji wodnych, zaopatrzenia rolnictwa i wsi w wodę oraz gospodarki wodnej.

Wprowadzenie tej formy wykonywania samodzielnej funkcji technicznej w budownictwie było od początku związane z posiadaniem uprawnień budowlanych, a rzeczoznawstwo było traktowane jako – w pewnym sensie – szczególna forma wykonywania samodzielnej funkcji technicznej w budownictwie. Ta szczególna forma wynikała z wyeksponowania kwalifikacji, wiedzy i doświadczenia osoby posiadającej tytuł rzeczoznawcy w dziedzinie objętej rzeczoznawstwem.

Tytuł rzeczoznawcy był i nadal jest nadawany na podstawie udokumentowanej praktyki w – określonej we wniosku ubiegającego się o nadanie tytułu – dziedzinie budownictwa. Wiedza i kwalifikacje osób ubiegających się o ten tytuł nie podlegały nigdy szczególnej formie weryfikacji (np. w drodze egzaminu). Ustawodawca nie określił, w jakich dziedzinach można uzyskać tytuł rzeczoznawcy, pozostawiając tę kwestię do rozstrzygnięcia w postępowaniu administracyjnym prowadzonym na podstawie wniosku złożonego przez osobę ubiegającą się o ten tytuł, w którym następuje określenie zakresu rzeczoznawstwa. Niemniej przyjęto zasadę, że tytuł rzeczoznawcy powinien odnosić się do rodzaju i zakresu uprawnień osoby ubiegającej się o nadanie tytułu. Oznacza to, że rzeczoznawstwo może obejmować projektowanie albo wykonywanie robót budowlanych i powinno swym zakresem mieścić się w ramach specjalności posiadanych przez ubiegającego się uprawnieniach budowlanych. Rzeczoznawstwo nie może wykraczać

poza zakres specjalności uprawnień budowlanych, a wręcz należy uznać, że ze względu na jego szczególny charakter (wiedza i doświadczenie rzeczoznawcy powinny wykraczać daleko od wymaganych przy nadawaniu uprawnień budowlanych) powinno dotyczyć stosunkowo wąskiego zakresu wiedzy. Trudno bowiem być wybitnym specjalistą w obszarze np. całej specjalności konstrukcyjno-budowlanej. W związku z tym wydaje się nieprawidłowe nadawanie tytułu rzeczoznawcy budowlanego (co, niestety, czasem ma miejsce) w specjalności, bez określenia, w jakim obszarze tej specjalności ubiegający się o tytuł wykazał się szczególną wiedzą lub doświadczeniem. Za prawidłowe natomiast można uznać np. nadanie tytułu rzeczoznawcy w specjalności konstrukcyjno-budowlanej w zakresie projektowania konstrukcji stalowych, ponieważ została tu określona zarówno specjalność, w której rzeczoznawstwo będzie wykonywane, jak i dziedzina, która została przez osobę ubiegającą się o uprawnienia poznana i zgłębniona w sposób szczególny. Oznacza to również, że niedopuszczalne jest nadawanie tytułu rzeczoznawcy budowlanego w specjalnościach nieobjętych regulacjami prawa budowlanego, a powszechnie kojarzonymi z budownictwem. Dlatego nie można uznać za dopuszczalne objęcie rzeczoznawstwem budowlanym, w rozumieniu przepisów Prawa budowlanego, takich dziedzin jak: kosztorysowanie robót budowlanych, szacowanie wartości nieruchomości, architektura krajobrazu itp.

Obecnie obowiązujące przepisy Prawa budowlanego kwestie rzeczoznawstwa budowlanego regulują w art. 15 ustawy:

Art. 15. 1. Rzeczoznawcą budowlanym może być osoba, która:

- 1) *korzysta w pełni z praw publicznych;*
- 2) *posiada:*
  - a) *tytuł zawodowy magistra inżyniera, magistra inżyniera architekta, inżyniera lub inżyniera architekta,*
  - b) *uprawnienia budowlane bez ograniczeń,*

c) co najmniej 10 lat praktyki w zakresie objętym rzeczoznawstwem,

d) znaczący dorobek praktyczny w zakresie objętym rzeczoznawstwem.

2. *Właściwy organ samorządu zawodowego, na wniosek zainteresowanego, orzeka, w drodze decyzji, o nadaniu tytułu rzeczoznawcy budowlanego, określając zakres rzeczoznawstwa.*

3. *Właściwy organ samorządu zawodowego może również nadać tytuł rzeczoznawcy osobie, która nie spełnia warunku, o którym mowa w ust. 1 pkt 2 lit. a) i b), ale posiada szczególną wiedzę i doświadczenie w zakresie nieobjętym uprawnieniami budowlanymi.*

4. *Podstawę do podjęcia czynności rzeczoznawcy budowlanego stanowi dokonanie wpisu, w drodze decyzji, do centralnego rejestru rzeczoznawców budowlanych.*

5. *Właściwy organ samorządu zawodowego orzeka, w drodze decyzji, o pozbawieniu tytułu rzeczoznawcy budowlanego na wniosek rzeczoznawcy lub w razie:*

- 1) *pozbawienia praw publicznych;*
- 2) *ukarania z tytułu odpowiedzialności zawodowej;*
- 3) *nienależytego wykonywania czynności rzeczoznawcy budowlanego.*

6. *Właściwy organ samorządu zawodowego przesyła ostateczną decyzję o pozbawieniu tytułu rzeczoznawcy budowlanego do Głównego Inspektora Nadzoru Budowlanego.*

7. *Skreślenie z centralnego rejestru rzeczoznawców budowlanych następuje:*

- 1) *na podstawie ostatecznej decyzji o pozbawieniu tytułu rzeczoznawcy budowlanego;*
- 2) *w razie śmierci rzeczoznawcy.*

Początkowo cytowany przepis art. 15 przewidywał za wystarczający okres 5 lat praktyki, od dnia uzyskania uprawnień budowlanych, do uzyskania tytułu rzeczoznawcy. Obecnie okres ten jest wydłużony do 10 lat oraz wymagane jest posiadanie znaczącego dorobku w zakresie objętym rzeczoznawstwem. Ta kwestia między innymi wywołała szeroką dyskusję w środowisku budowlanym. W jaki sposób wykazać znaczący dorobek, w sytuacji tak nieostro postawionego wymogu.

Jednak w jaki inny sposób można ten wymóg sprecyzować? Poprzez liczbę sporządzonych projektów, liczbę wykonanych ekspertyz czy liczbę zrealizowanych budów? Niestety, nie jest możliwe policzenie i zestawienie takich wymogów w ustalonej w przepisach tabelce. Jest to zadanie dla komisji, która dokonuje oceny zgromadzonego materiału dowodowego i w postępowaniu administracyjnym rozstrzyga, czy ubiegający się o nadanie tytułu rzeczoznawcy faktycznie posiada taki dorobek zawodowy, który pozwala nadać mu tytuł rzeczoznawcy, czy też doświadczenie z pozoru kwalifikujące do uzyskania takiego tytułu w rzeczywistości sprowadza się do powtarzania rutynowych działań w okresie 10 lat praktyki zawodowej. Mamy tu więc do czynienia z daleko idącą sferą tzw. uznania administracyjnego – organ wydający decyzję o nadaniu tytułu rzeczoznawcy (odpowiedni organ samorządu zawodowego) ma znaczną swobodę interpretacji, czy ubiegający się o nadanie tytułu spełnia kryteria ustawowe.

Warto w tym miejscu zwrócić uwagę, że ustawodawca ostatnimi czasy zrezygnował z konieczności przedstawiania przez osobę ubiegającą się o nadanie tytułu rzeczoznawcy opinii dwóch rzeczoznawców budowlanych odpowiedniej specjalności oraz właściwego stowarzyszenia. Związane to jest z przejęciem kompetencji i postępowań administracyjnych w tych sprawach przez samorządy zawodowe – opinie te były potrzebne, gdy o nadaniu tytułu orzekał organ administracji publicznej (województwa), nie są natomiast niezbędne w sytuacji, gdy cały proces kwalifikacyjny odbywa się wewnątrz środowiska zawodowego. Należy jednak zauważyć, że postępowanie w sprawie nadania tytułu rzeczoznawcy jest postępowaniem administracyjnym i odbywa się według procedur określonych w Kodeksie postępowania administracyjnego. Zastosowanie będą tu zatem miały wszelkie przepisy tego kodeksu, w tym dotyczące dowodów, a zwłaszcza art. 75 § 1 k.p.a. – *Jako dowód należy dopuścić wszystko, co może przyczynić się do wyjaśnienia sprawy, a nie*

jest sprzeczne z prawem. W szczególności dowodem mogą być dokumenty, zeznania świadków, opinie biegłych oraz oględziny. Można więc stwierdzić, że organ samorządu zawodowego ma wiele możliwości i uprawnień do właściwej oceny kwalifikacji i dorobku osoby ubiegającej się o nadanie tytułu rzeczoznawcy budowlanego.

W 2005 r. pojawił się nowy rodzaj rzeczoznawstwa budowlanego, który w znaczny sposób odstaje od dotychczasowego modelu, jednak mimo to został zaakceptowany. Jest to **rzeczoznawstwo budowlane, które nie mieści się w żadnej specjalności uprawnień budowlanych, jednak jest ściśle związane z budową, utrzymaniem lub użytkowaniem obiektów budowlanych**. Osoby posiadające wiedzę w takich dziedzinach jak mykologia, antykorozyja itp. mogą uzyskać tytuł rzeczoznawcy budowlanego, nawet wtedy, gdy nie posiadają uprawnień budowlanych, a spełniają pozostałe wymagania ustawowe. Wydaje się, że rozwiązanie to odzwierciedla szersze spojrzenie ustawodawcy na proces budowlany i osoby w nim uczestniczące, spojrzenie uznające potrzebę korzystania ze szczególnie specjalistycznej wiedzy i doświadczenia osób nieposiadających uprawnień budowlanych. W tym miejscu rodzi się oczywiście pytanie: czy rzeczoznawstwo w takich obszarach nadal jest wykonywaniem samodzielnej funkcji technicznej w budownictwie. Zgodnie bowiem z treścią art. 12 ust. 1

Prawa budowlanego, za samodzielną funkcję techniczną w budownictwie uważa się działalność związaną z koniecznością fachowej oceny zjawisk technicznych lub samodzielnego rozwiązywania zagadnień architektonicznych i technicznych oraz techniczno-organizacyjnych, a w szczególności działalność obejmującą m.in. rzeczoznawstwo budowlane. Na pytanie to należy udzielić odpowiedzi twierdzącej, gdyż w ust. 2 cytowanego przepisu wprost wskazano, że do wykonywania rzeczoznawstwa budowlanego nie jest niezbędne posiadanie uprawnień budowlanych. Co więcej, przepisy Prawa budowlanego odnoszące się do odpowiedzialności zawodowej w budownictwie łączą tę odpowiedzialność z wykonywaniem samodzielnej funkcji technicznej w budownictwie, a nie z posiadaniem uprawnień budowlanych (zob. art. 95 Prawa budowlanego). Wymaga jednak zauważenia, że katalog kar przewidziany w art. 96 Prawa budowlanego dość jednoznacznie odnosi się do uprawnień budowlanych (zob. np. ust. 1 pkt 3 – obowiązek złożenia egzaminu na uprawnienia). Można zatem stwierdzić, że ustawodawca wykazał się tu pewną niekonsekwencją i należy spodziewać się odpowiednich zmian w tej grupie przepisów.

Obecnie organem właściwym w sprawach nadawania tytułu rzeczoznawcy budowlanego jest organ właściwej izby samorządu zawodowego,

natomiast Główny Inspektor Nadzoru Budowlanego prowadzi centralny rejestr rzeczoznawców budowlanych. Jest to urzędowy rejestr, jednak pełna wiarygodność wpisów w nim dokonywanych odnosi się wyłącznie do osób, które uzyskały tytuł rzeczoznawcy budowlanego po 1 stycznia 1995 r., czyli po dacie utworzenia tego rejestru. Wszyscy rzeczoznawcy, którym wojewodowie nadali tytuł przed tą datą, oczywiście zachowują swoje tytuły rzeczoznawcy w dotychczasowym zakresie, jednak nie muszą dokumentować wpisu do centralnego rejestru rzeczoznawców, gdyż w chwili uzyskiwania tytułu prawo nie przewidywało takiego wymogu. Prawdopodobnie z czasem centralny rejestr rzeczoznawców budowlanych będzie uzupełniony również o wpisy dotyczące wcześniej wydanych decyzji o nadaniu tytułu rzeczoznawcy, jednak wpis dotyczący „starych decyzji” nie będzie miał nigdy tego waloru, co wpis dotyczący decyzji wydawanych po 1 stycznia 1995 r. Wynika to z brzmienia przepisów ustawy Prawo budowlane z 1994 r., które stanowią, że wpis do centralnego rejestru rzeczoznawców budowlanych stanowi podstawę podjęcia czynności rzeczoznawcy budowlanego.

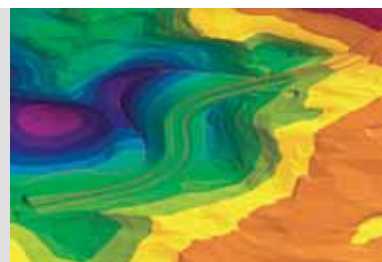
Należy w tym miejscu zwrócić uwagę na jeszcze jedną kwestię – tytuł rzeczoznawcy budowlanego nadawany przez stowarzyszenia zawodowe. Jest to instytucja funkcjonująca od wielu lat i nie tylko w Polsce. Tytuł rzecz-

AUTODESK CIVIL 3D 2007

Kompletny system do projektowania:

- dróg i ulic
- parkingów
- infrastruktury podziemnej
- zastosowań urbanistycznych

Nowa wersja
już w sprzedaży

APLIKOM 2001

Autodesk
Authorized System Center

Oferujemy:

- oprogramowanie
- wdrożenia
- szkolenia
- wsparcie techniczne

Zamów wersję czasową i wypróbuj
możliwości nowej wersji programu

tel.: 042 25 03 112
drogi@aplikom.com.pl
www.aplikom.com.pl

znawcy nadawany przez stowarzyszenia, według wewnętrznych przepisów, nie może być utożsamiany z tytułem rzeczoznawcy nadawanym na podstawie Prawa budowlanego. Nie powinno się również porównywać tych tytułów i podejmować próby ich wartościowania, gdyż są to zupełnie różne tytuły – mimo że mogą być nadawane w takich samych specjalnościach i nosić te same nazwy, to cel ich nadawania jest odmienny.

Tytuł rzeczoznawcy budowlanego nadawany na podstawie ustawy Prawo budowlane jest podkreśleniem szczególnych kwalifikacji, w określonej dziedzinie, osoby wykonującej samodzielną funkcję techniczną w rozumieniu przepisów Prawa budowlanego.

Tytuł rzeczoznawcy budowlanego nadawany na podstawie przepisów stowarzyszeniowych ma na celu wskazanie osobom korzystającym z usług stowarzyszenia tych członków, którzy w określonej dziedzinie przez stowarzyszenie zostali uznani za posiadających szczególne kwalifikacje wykorzystywane przy realizacji celów statutowych stowarzyszenia. Bardzo często zdarza się, że te same osoby posiadają tytuł rzeczoznawcy nadany zarówno na podstawie przepisów Prawa budowlanego, jak i stowarzyszeniowych i w takiej sytuacji nie może być mowy o jakiegokolwiek kolizji przepisów, jednak ważne jest, aby odpowiedniego tytułu używać do wykonywanych czynności.

Osoby posiadające tytuł rzeczoznawcy budowlanego i wykonujące samodzielne funkcje techniczne w budownictwie podlegają w pełni odpowiedzialności za wykonywane przez siebie czynności, tak z zakresu rzeczoznawstwa budowlanego, jak i wykonywania samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie. Zatem ponoszą odpowiedzialność zawodową, cywilną i karną.

Odpowiedzialność zawodowa jest uregulowana w przepisach ustawy Prawo budowlane i jest ściśle związana z wykonywaniem samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie. Z uwagi na fakt szczególnego traktowania w przepisach Prawa budowlanego osób, którym został nadany tytuł rzeczoznawcy budowlanego, ze względu

na szczególne kwalifikacje, jakimi się szczycą, sam fakt nałożenia kary z tytułu odpowiedzialności zawodowej w budownictwie stanowi podstawę do orzeczenia pozbawienia osoby ukaranej tytułu rzeczoznawcy budowlanego.

Podstawą pozbawienia tytułu może być również nienależyte wykonywanie czynności rzeczoznawcy budowlanego, niekoniecznie związane z wykonywaniem samodzielnej funkcji technicznej w budownictwie (art. 15 ust. 5 Prawa budowlanego). Rzeczoznawcy budowlani często występują jako doradcy inwestycyjni czy biegli sądowi i mimo że ta ich aktywność zawodowa nie zawsze bezpośrednio przenosi się na kwestie uregulowane w Prawie budowlanym, to pośrednio może dotyczyć takich zagadnień. Zatem również w takiej sferze aktywności zawodowej, w przypadku stwierdzenia nienależytego wykonywania czynności „pod szyldem” rzeczoznawcy budowlanego lub związanych z rzeczoznawstwem budowlanym, może być podstawą pozbawienia tytułu rzeczoznawcy budowlanego.

Karami nakładanymi na osoby wykonujące samodzielne funkcje techniczne w budownictwie, w tym na rzeczoznawców budowlanych, są:

- upomnienie,
  - upomnienie z jednoczesnym nałożeniem obowiązku złożenia, w wyznaczonym terminie, egzaminu,
  - zakaz wykonywania samodzielnej funkcji technicznej w budownictwie na okres od roku do 5 lat, połączony z obowiązkiem złożenia, w wyznaczonym terminie, egzaminu.
- Kary są nakładane (art. 95 Prawa budowlanego) po stwierdzeniu, że osoba wykonująca samodzielną funkcję techniczną w budownictwie:
- dopuściła się występku lub wykroczeń, określonych ustawą,
  - została ukarana w związku z wykonywaniem samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie,
  - skutek rażących błędów lub zaniedbań spowodowała zagrożenie życia lub zdrowia ludzi, bezpieczeństwa mienia lub środowiska albo znaczne szkody materialne,
  - nie spełnia lub spełnia niedbale swoje obowiązki,

- uchyla się od podjęcia nadzoru autorskiego lub wykonuje niedbale obowiązki wynikające z pełnienia tego nadzoru.

Organ orzekający w sprawie ukarania oczywiście, nakładając karę, dokonuje oceny stopnia szkodliwości popełnionego czynu i dostosowuje do niego wysokość kary. Niemniej jednak, bez względu na to, jaka kara zostaje orzeczona, w przypadku osoby posiadającej tytuł rzeczoznawcy należy również orzec o pozbawieniu tego tytułu, a w konsekwencji doprowadzić do skreślenia z centralnego rejestru rzeczoznawców (dotyczy wyłącznie osób, którym nadano tytuł po 1 stycznia 1995 r.) i dokonania odpowiedniego wpisu w centralnym rejestrze osób ukaranych z tytułu odpowiedzialności zawodowej w budownictwie.

Należy w tym miejscu zwrócić uwagę na jeszcze jeden aspekt sprawy, który pojawił się po wprowadzeniu nowych możliwości uzyskania tytułu rzeczoznawcy budowlanego, przez osoby nieposiadające uprawnień budowlanych. Karanie tych osób, w związku z wykonywaniem czynności związanych z rzeczoznawstwem budowlanym, nie jest związane z posiadaniem uprawnień budowlanych, gdyż osoby te takowych mogą nie posiadać. Zatem nie można również w stosunku do nich stosować wprost niektórych przepisów o odpowiedzialności zawodowej w budownictwie (zob. wcześniej), której mogą podlegać wyłącznie osoby posiadające uprawnienia budowlane. Zatem karanie rzeczoznawców specjalizujących się w dziedzinach nieobjętych ustawowymi specjalnościami uprawnień budowlanych będzie oparte wyłącznie na ustaleniach wad w podejmowanych działaniach i ewentualnych zaniedbań w pełnieniu czynności rzeczoznawcy i będzie polegało na pozbawieniu rzeczoznawcy tytułu i skreśleniu z rejestru rzeczoznawców budowlanych (art. 15 ust. 5 Prawa budowlanego).

ROBERT DZIWIŃSKI

zastępca Głównego Inspektora Nadzoru Budowlanego

W artykule wykorzystano treści referatu przygotowanego na tegoroczną konferencję w Cedzynie „Problemy rzeczoznawstwa budowlanego”.

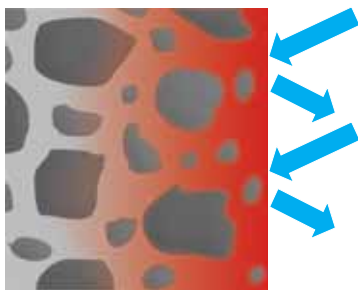
HYDROSTOP – penetrująca i krystalizująca hydroizolacja

Firma **Hydrostop** w ciągu ponad dwudziestoletniej działalności w zakresie dostawy rozwiązań technologicznych i jakościowych materiałów hydroizolacyjnych dostarczyła produkty do uszczelnienia kilku milionów metrów kwadratowych. Badania przykładowych próbek pokrytych powłoką penetrującą pokazały potrójny wzrost wodoszczelności i mrozoodporności betonu, wzrost przyczepności hydroizolacji do betonu do 4 MPa, zdolność do uszczelniania rys 0,5 mm. Hydrostop jest więc idealną izolacją do uszczelniania garaży podziemnych, zbiorników, fundamentowych płyt pod budynki wysokościowe, instalacji kanalizacyjnych i tuneli podziemnych.

Uszczelnianie przez penetrację i krystalizację polega na tym, że składniki aktywne wnikają w głąb przegrody budowlanej na zasadzie osmozy w środowisku wilgotnym, reagują ze składnikami cementu i blokują możliwość przemieszczania wody w płynie. Rysunki 1–3 ilustrują miejsce wnikania zaznaczonych na czerwono substancji uszczelniających z Hydrostopu.

Obecnie firma Hydrostop oferuje kilka grup produktów do systemowej realizacji prac budowlanych:

■ **System Hydroizolacji Betonu** – powłoki, cementy szybkowiązące i zaprawy uszczelniające.

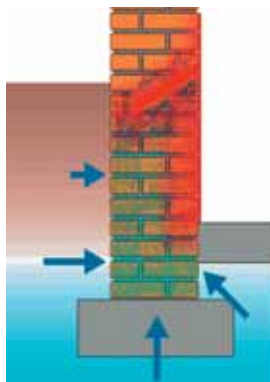

Rys. 1. Uszczelnianie betonu: surowy beton jest przesiąkliwy » nanosi się substancje uszczelniające » substancje penetrują w beton » wodoszczelność betonu skutecznie się zwiększa

Spód płyty fundamentowej uszczelnionej Hydrostopem

- **System Hydroizolacji Murów** – do odtworzenia poziomej i pionowej izolacji przeciwwilgociowej.
- **System Hydroizolacji Elastycznych** – uszczelnienie styków elementów budowli, pęknięć pracujących, dyfuzji, podłogi i stropów.
- **System Napraw Żelbetu** – remonty starych budowli i korekty w nowych obiektach.

Rys. 2. Uszczelnianie muru: na ścianie powstają wykwitki, tynk odpada » nawierca się otwory i zalewa substancją uszczelniającą » substancja reaguje w zaprawie murarskiej i zatrzymuje wznoszenie wilgoci » na ścianę nakłada się substancję/zaprawę uszczelniającą » substancja penetruje i zapewnia suchość powierzchni ściany

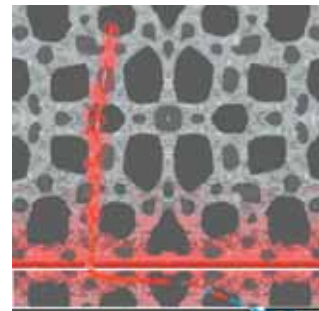
Zbiorniki oczyszczalni ścieków w trakcie uszczelniania

Korona stadionu uszczelniona Hydrostopem

Oferta uszczelniania dla generalnych wykonawców według zasady:
Wasza budowla, nasza odpowiedzialność.
(min. 5 tys. m² izolacji)

dr inż. **PAWEŁ GRZEGORZEWICZ**
www.hydrostop.pl/inz
Tel. 22 811 08 95, Faks 22 614 26 66,
Tel. 0602 616 556

Rys. 3. Uszczelnianie spodu płyty fundamentowej: izolację nanosi się na chudy beton wylany na folii budowlanej » pod wpływem naprężeń w spodzie płyty powstaje rysa » woda gruntowa odnajduje rysę i zanosi do niej substancje uszczelniające » powierzchnie wokół rysy i sama rysa zostają uszczelnione

Stropodachy odwrócone – część II

Stropodach odwrócony pokryty żwirem

Najbardziej znanym rozwiązaniem stropodachu o odwróconym układzie warstw jest system przewidujący jako wykończenie warstwę płukanego żwiru o gramaturze 16/32 mm.

Żwir pełni tu kilka funkcji:

- warstwy ochronnej przed szkodliwym dla pozostałych elementów promieniowaniem UV,
- warstwy balastowej, czyli chroni cały układ przed siłami ssącymi wiatru,
- warstwy ochronnej przed rozprzestrzenianiem się otwartego ognia,
- warstwy wykończeniowej, co sprawia estetyczny i miły dla oka widok.

W celu uniknięcia poderwania płyt przez siły ssące wiatru lub wyparcia ich przez nagle zgromadzoną dużą ilość wody, po gwałtownej ulewie, przyjmuje się, że grubość warstwy żwiru powinna być taka sama jak grubość płyt. Wiąże się to jednak z dużym obciążeniem konstrukcji budynku (1 m² warstwy żwiru o grubości 10 cm waży ok. 180 kg). Rozwiązaniem odciążającym konstrukcję jest przykrycie płyt warstwą geowłókniny o gramaturze ok. 110–140 g/m². Materiał ten

powinien charakteryzować się wysoką paroprzepuszczalnością, co umożliwiłoby swobodne odparowanie zgromadzonej w czasie deszczów wody. Ułożenie geowłókniny powoduje także równomierne rozłożenie warstwy dociężenia, szczególnie w obrębie styków poszczególnych płyt, dlatego też w tym wypadku, bez względu na grubość izolacji, wystarczającą grubością żwiru jest 5 cm.

Stropodach odwrócony jako taras

System stropodachu odwróconego pozwala także na wykorzystanie jego powierzchni jako powierzchni tarasowych. Układy takie często projektuje się nie tylko nad ostatnimi kondygnacjami, ale także jako przekrycie garaży, pasaży poziomych czy jako częściowo-

we przekrycie piwnic. Układ warstw jest bardzo podobny do dachu ze żwirem, tu stosuje się jednak ok. 3–5 cm warstwę żwiru o gramaturze 4/8 mm i bezpośrednio na nim układa się płyty tarasowe. Reszta warstw pozostaje w niezmienionym układzie, dlatego często stosuje się połączenia tarasu i dachu ze żwirem.

Dach zielony w technologii stropodachu odwróconego

Barczo często projektuje się połączenie tarasu z dachem zielonym. Zazelenianie dachów i ogrody na dachach wykonywano już 600 lat p.n.e., przykładem tego były słynne wiszące ogrody Semiramidy w Babilonie. Na przestrzeni wieków preferowano inny styl budownictwa, nie zawsze zgodny z potrzebami ludzi. Taka możliwość wykończenia połaci dachowych odeszła w zapomnienie. Dopiero na przełomie XIX i XX w. walory dachów zielonych ponownie zaczęły interesować i inspirować projektantów. Uznawany za jednego z najwybitniejszych architektów XX w. Le Corbusier był jednym z pierwszych, który docenił zalety dachu zielonego.

Dach pokryty roślinnością charakteryzuje się tym, iż:

- ma niepodważalny wpływ zarówno na komfort psychofizyczny użytkowników, jak i walory estetyczne oraz odpowiada wymogom w dziedzinie ekologii,
- dzięki zastosowaniu warstw wegetacyjnych pracuje jako naturalny ekran dźwiękochłonny, doskonale tłumi dźwięki powietrzne,
- ma korzystny wpływ na jakość powietrza, szczególnie w aglomeracjach silnie zabudowanych,
- wydzielany tlen, filtracja (wyłapuje ok. 10–20% zanieczyszczeń i pyłów) i zwiększenie wilgotności powietrza w obszarach miejskich powodują poprawę mikroklimatu,
- ma wpływ na sprawne funkcjonowanie systemów burzowych i odprowadzenia wody, ponieważ wy-

łapuje ok. ⅓ wody opadowej, którą później poprzez odparowanie oddaje z powrotem do atmosfery,

- skutecznie chroni przed rozprzestrzenianiem się ognia,
- odzyskujemy część terenu zielonego, utraconego pod zabudowę obiektu.

Wszystkie te właściwości sprawiły, że dachy zielone są bardzo często stosowane przez architektów i nabierają wręcz charakteru parkowo-rekreacyjnego.

Wyróżnia się dwa rodzaje roślinności stosowanej do pokrycia dachu:

- zieleń ekstensywna,
- zieleń intensywna.

Do uprawy zieleni ekstensywnej dobieramy taki rodzaj roślinności, który w znacznym stopniu rośnie i rozwija się sam, bez ingerencji człowieka. Wykorzystuje się do tego rośliny mało wymagające, mające zwiększoną odporność na skrajne warunki atmosferyczne i duże zdolności samoregeneracji. Sprawdzone do tego typu zazielenienia połączenia dachowej są: trawy stepowe, zioła, gatunki rozchodnika, rośliny skalne i mchy.

Zieleń intensywna wymaga aktywnej pracy i zaangażowania człowieka przy jej sadzeniu i pielęgnacji. Stosuje się tu różnego rodzaju byliny zagajnikowe, trawy, krzewy i drzewa. Rośliny tego typu mają większe wymagania, jeśli chodzi o podłoże, dlatego musi być ono nawożone, mieć odpowiedni skład i grubość.

Rodzaj roślinności	Zalecane grubości podłoża bez drenażu
Mchy	6÷15 cm
Rozchodniki	8÷25 cm
Byliny	10÷25 cm
Trawy	15÷pow. 25 cm
Krzewy	20÷pow. 30 cm
Niskie drzewa	pow. 35 cm

Dach zielony, by mógł prawidłowo funkcjonować i cieszyć użytkowników, stawia konkretne wymagania przy projektowaniu, wykonawstwie i doborze materiałów. Bardzo ważnym elementem przy tego typu dachach jest hydroizolacja. Musi być ona szczelna, odporna na penetrację korzeni i mieć optymalne warunki pracy, dlatego najczęściej stosowaną techno-

logią przy realizowaniu dachów zielonych jest właśnie system stropodachu odwróconego.

Dzięki takiej kolejności warstw powłoka hydroizolacyjna pracuje w optymalnych warunkach. Termoizolacja w postaci płyty z polistyrenu ekstrudowanego XPS chroni hydroizolację nie tylko przed niekorzystnymi zmianami temperatur, ale także jest barierą dla penetrujących korzeni i niewłaściwych prac konserwacyjnych, np. zbyt głębokie kopanie w trakcie prac ogrodnich.

Parkingi w systemie stropodachu odwróconego

W aglomeracjach miejskich, gdzie zawsze jest kłopot z wygospodarowaniem miejsc do parkowania samochodów, uzasadnione jest wykorzystywanie powierzchni dachowych na parkingi. Przy tego typu rozwiązaniach bardzo istotne jest zapewnienie warstwie hydroizolacji optymalnych warunków pracy poprzez zastosowanie płyt z polistyrenu ekstrudowanego XPS o odpowiednich parametrach wytrzymałościowych.

Bardzo ważnym elementem w wypadku parkingów jest powierzchnia jezdna. Najczęściej stosowane są prefabrykowane płyty żelbetowe, kostka brukowa lub płyty betonowe zbrojone wylewane na budowie. Należy przestrzegać zasady, aby podkład pod nawierzchnię w postaci podsypki żwirowo-piaskowej miał wymaganą, jednakową na całej powierzchni, grubość i odpowiednią nośność. Podkład powinien być zawsze wstępnie zagęszczony, a grubość podkładu w stanie zagęszczonym winna wynosić od 3 do 5 cm. □

Zmiany w zamówieniach publicznych – cz. III

Właśnie weszła w życie nowelizacja ustawy Prawo zamówień publicznych, wprowadzając zmiany w czynnościach zamawiających przy udzielaniu zamówienia publicznego.

Ogłoszenia

W znowelizowanej ustawie Prawo zamówień publicznych **zmienione zostały gruntownie zasady publikacji ogłoszeń** o możliwości ubiegania się o wykonanie zamówienia publicznego.

Bardziej niż dotychczas o miejscu zamieszczenia ogłoszenia będzie decydować jego wartość szacunkowa, czyli szacunkowa kwota ustalona przez zamawiającego jako planowane wynagrodzenie dla wykonawcy zamówienia.

Zgodnie z przepisami, zamawiający w każdym przypadku jest zobowiązany zamieścić ogłoszenie w swojej siedzibie, w miejscu publicznie dostępnym oraz na własnej stronie internetowej, jeżeli taką stronę posiada. Ponadto, żeby zamówienie było ważne udzielone, zamawiający musi zamieścić ogłoszenie o zamówieniu na portalu Urzędu Zamówień Publicznych, jeżeli prowadzi postępowanie w trybie uproszczonym ze względu na wartość zamówienia poniżej 60 000 euro albo w jednym z oficjalnych publikatorów – w Biuletynie Zamówień Publicznych, jeżeli wartość zamówienia przekracza 60 000 euro, ale jest poniżej kwot progowych z dyrektyw, albo w Dzienniku Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich, jeżeli wysokość planowanego przez zamawiającego wynagrodzenia jest wyższa od równowartości w PLN kwoty 137 000 euro dla dostaw i usług oraz 5 278 000 euro dla robót budowlanych. Wykonawcy muszą więc pamiętać, że w zależności od tego, jak wysokie wynagrodzenie dla wykonawcy przewiduje zamawiający, ogłoszenie będzie publikowane w inny

sposób i trzeba na bieżąco monitorować ten publikator, który wykonawca uzna za odpowiedni do rodzaju zamówień, o których wykonanie wykonawca chciałby się ubiegać.

Z nowej redakcji przepisów wynika wyraźnie, że miejsce publikacji ogłoszenia odpowiada rynkowi, na którym zamawiający poszukuje wykonawcy – rynek zamówień publicznych został podzielony na lokalny (regionalny), krajowy i wspólnotowy.

Dla wykonawcy ważne jest, żeby zwrócił uwagę, że ustawa rezygnuje z równoległego obowiązku publikacji ogłoszeń w Biuletynie Zamówień Publicznych i Dzienniku Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich – po nowelizacji zamawiający nie będzie miał obowiązku publikowania w Biuletynie Zamówień Publicznych tych ogłoszeń, które opublikuje w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej.

Ustawa w dalszym ciągu przewiduje, że zamawiający publikują ogłoszenie o planowanych zamówieniach, informując wykonawców o potencjalnych zamówieniach, które mają zamiar w ciągu roku udzielić. Zamawiający z sektora finansów publicznych oraz instytucje prawa publicznego, zgodnie z ustawą, takie ogłoszenie mają obowiązek opublikować, natomiast dla zamawiających z sektora użyteczności publicznej ogłoszenie o planowanym zamówieniu nie jest obowiązkowe – zamawiający sektorowi sami decydują, czy chcą opublikować takie ogłoszenie. Zamawiający zamiast wysłać ogłoszenie o planowanym zamówieniu

do publikatora oficjalnego może je zamieścić na własnej stronie internetowej, w części informującej o dokonywanych przez niego zakupach. Ustawa nazywa taką stronę zamawiającego „profilem nabywcy”. Jeżeli zamawiający wyśle do Dziennika Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich informację, że utworzył sobie profil nabywcy i tam publikuje swoje ogłoszenie o planowanych zamówieniach, jest to traktowane tak samo, jakby ten zamawiający opublikował to ogłoszenie w publikatorze.

Zaletą publikowania ogłoszenia o planowanym zamówieniu dla wykonawcy jest oczywiście możliwość przygotowania się do ubiegania o określone zamówienie, natomiast zamawiający, publikując takie ogłoszenie, zyskuje prawo do skrócenia terminu składania ofert w postępowaniach, w których będzie udzielał zamówień, które wymienił w ogłoszeniu o planowanym zamówieniu.

Miejsca publikacji ogłoszeń o zamówieniu:

- dla zamówień o wartości 6000–60 000 euro – portal UZP i www zamawiających;
- dla zamówień od 60 000 euro do progów z dyrektyw (od 137 000 euro dla dostaw i usług albo 5 278 000 euro dla robót budowlanych) – Biuletyn Zamówień Publicznych;
- dla zamówień o wartości przekraczającej progi z dyrektyw – Dziennik Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich;
- dla zamówień, których wartość przekracza 10 mln euro albo 20 mln euro dla robót budowlanych, zamawiający dodatkowo ma obowiązek opublikować ogłoszenie w prasie o zasięgu ogólnopolskim.

Terminy składania ofert

Zgodnie z ustawą Prawo zamówień publicznych, wyznaczony przez zamawiającego termin składania ofert powinien pozwolić wykonawcy na przygotowanie oferty z należytą starannością. Dlatego ustawa wskazuje minimalne terminy, które mogą być wykonawcom wyznaczone – zamawiający zawsze ma możliwość wyznaczenia terminu dłuższego niż wymagany przez ustawę. Natomiast termin związania wykonawcy złożoną ofertą został w ustawie określony jako maksymalny – zamawiający nie może wymagać od wykonawcy dłuższego terminu związania ofertą niż 30 lub 90 dni i może przedłużyć ten termin tylko raz, znowu maksymalnie na okres 60 dni.

Minimalne terminy składania ofert przez wykonawców:

- dla zamówień o wartości 6000–60 000 euro – 7 dni kalendarzowych;
- dla zamówień od 60 000 euro do progów z dyrektyw (od 137 000 euro dla dostaw i usług albo 5 278 000 euro dla robót budowlanych) – 15 dni dla zamówienia na dostawy i usługi; 30 dni dla zamówienia na roboty budowlane;
- dla zamówień o wartości przekraczającej progi z dyrektyw – 52 dni kalendarzowe, jeżeli zamawiający nie ma indywidualnych przyczyn dla skrócenia tego terminu.

Tak samo jak w wypadku ogłoszeń, minimalny termin na złożenie oferty jest uzależniony od wartości zamówienia, które zostanie udzielone.

Podstawowy termin składania ofert w postępowaniu, którego wartość szacunkowa przekracza progi z dyrektyw, czyli od kwoty stanowiącej równowartość 137 000 euro dla dostaw i usług albo równowartość 5 278 000 euro dla robót budowlanych, może być przez zamawiającego skrócony wyłącznie w sytuacjach przewidzianych przez ustawę.

Zamawiający może skrócić termin składania ofert, jeżeli:

- 1) **opublikuje ogłoszenie o planowanym zamówieniu;**

W zmienionej ustawie zamawiający będzie miał możliwość skrócenia terminu składania ofert w postępowaniu przede wszystkim, jeżeli zamówienie, którego postępowanie dotyczy, było wymienione w ogłoszeniu o planowanym zamówieniu.

Publikacja ogłoszenia o planowanym zamówieniu pozwala zamawiającemu skrócić termin składania ofert, który wyznaczy wykonawcy z 52 do 37 dni kalendarzowych.

- 2) **przesłał ogłoszenie do publikacji w formie elektronicznej;**

Niezależnie od skrócenia terminu z uwagi na publikację ogłoszenia o planowanym zamówieniu zamawiający może skrócić wykonawcom termin składania ofert o kolejne 5 dni, jeżeli ogłoszenie o zamówieniu wyszło do publikacji przez służby Komisji Europejskiej, posługując się formularzem *on-line* na stronie internetowej SIMAP albo skorzysta z dopuszczonego przez SIMAP eSendera.

- 3) **opublikuje dokumentację postępowania na stronie internetowej.**

Zamawiający może skrócić wykonawcom termin składania ofert o kolejne 5 dni, jeżeli począwszy od dnia publikacji ogłoszenia o zamówieniu specyfikacja istotnych warunków zamówienia postępowania będzie dostępna na stronie internetowej. Przy wyborze tego rozwiązania wykonawcy nie będą mieli potrzeby zwracać się do zamawiającego o przesłanie im specyfikacji, stąd termin składania ofert może być krótszy o czas, który dzisiaj zostaje wykorzystany na przesyłanie dokumentacji postępowania.

Zmiana w zasadach wykluczania wykonawców od udziału w postępowaniu

Prowadząc postępowanie, po nowelizacji, zamawiający będzie inaczej traktował ubiegających się o udzielenie zamówienia wykonawców, którzy znajdują się w trakcie postępowania upadłościowego. Zgodnie z prawem unijnym, jeżeli wykonawca, który z powodu utraty zdolności do regulowania swoich należności został postawiony w stan upadłości, zawrze układ z wierzycielami i stosuje się do

Jeżeli zamawiający wykorzysta wszystkie możliwości skrócenia terminu składania ofert przewidziane przez ustawę, minimalny termin składania ofert nie będzie wynosił 52 dni, ale 27 dni kalendarzowych. Dla wykonawców może to oznaczać w praktyce, że będą mieli znacznie mniej czasu niż dotychczas na przygotowanie ofert.

tego układu, nie może zostać wykluczony od ubiegania się o zamówienie. Z tego względu zmiana ulega treść art. 24 ust. 1 pkt 2 ustawy i zamawiający będą wykluczać od udziału wykonawców znajdujących się w upadłości, z wyjątkiem tych wykonawców, którzy po ogłoszeniu upadłości zawarli układ zatwierdzony prawomocnym postanowieniem sądu, jeżeli układ nie przewiduje zaspokojenia wierzycieli poprzez likwidację majątku upadłego.

Nowelizacja zmienia też zasady stosowania zakazu ubiegania się o wykonanie zamówienia, jeżeli dany wykonawca wykonywał dla zamawiającego usługi w czasie przygotowania postępowania o udzielenie tego zamówienia (art. 24 ust. 2 pkt 1 ustawy). Dzisiaj zakaz ten jest bezwzględny – jeżeli wykonawca przygotował dla zamawiającego jakiegokolwiek czynności, opracowania czy studia, które zostały wykorzystane do przygotowania postępowania o udzielenie zamówienia, ten wykonawca nie może ubiegać się o wykonanie zamówienia, które w tym postępowaniu zostanie udzielone. Po nowelizacji ta zasada ulega złagodzeniu. W wyniku wyroku Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości w sprawie *Fabricon* zmienione zostało rozumienie postanowień dyrektywy w tym zakresie i znowelizowany art. 24 ust. 2 pkt 1 wskazuje, że od udziału w postępowaniu wyklucza się wykonawców, którzy dla zamawiającego wykonywali bezpośrednio czynności związane z przygotowaniem prowadzonego postępowania lub posługiwali się w celu sporządzenia oferty osobami uczestniczącymi w dokonywaniu tych czynności, chyba że udział tych wykonawców w postępowaniu nie utrudni uczciwej konkurencji.

Zmiana treści art. 24 ust. 2 pkt 1 pozwala zamawiającemu dopuścić do udziału w postępowaniu wykonawcy, którego usługi dla zamawiającego nie dotyczyły bezpośrednio czynności postępowania o udzielenie zamówienia, a nawet jeżeli wykonawca bezpośrednio wykonywał czynności związane z przygotowaniem postępowania, to może ubiegać się o wykonanie tego zamówienia, chyba że inni uczestniczący w postępowaniu wykonawcy wykażą, że udział tego wykonawcy stanowi naruszenie uczciwej konkurencji w ubieganiu się o udzielenie zamówienia.

Potwierdzanie spełniania warunków postawionych przez zamawiającego

W znowelizowanej ustawie w dalszym ciągu będzie obowiązywać zasada, że wykonawca ubiegający się o udzielenie mu zamówienia publicznego nie może podlegać wykluczeniu, czyli w stosunku do wykonawcy nie może zachodzić żadna z okoliczności wymienionych w art. 24 ustawy, oraz powinien spełniać warunki udziału w postępowaniu, jeżeli zamawiający, stosując art. 22 ustawy, takie warunki postawi. Jeżeli zamawiający nie określi warunków dopuszczających do udziału w postępowaniu zgodnie z Prawem zamówień publicznych, wystarczające jest, że wykonawca nie podlega wykluczeniu od ubiegania się o zamówienie publiczne.

Jeżeli zamawiający skorzysta z możliwości postawienia wykonawcy warunków dopuszczających do udziału w postępowaniu, może żądać dokumentów na potwierdzenie spełniania tych warunków przez wykonawcę.

Zamawiający, jeżeli postawił warunki udziału w postępowaniu, ma obowiązek żądać od wykonawcy dokumentów potwierdzających spełnianie warunków udziału w postępowaniu, jeżeli wartość zamówienia jest równa lub przekracza kwoty progowe wynikające z dyrektyw, czyli od 137 000 euro dla dostaw i usług albo od 5 278 000 euro dla robót budowlanych.

Jeżeli wartość zamówienia jest mniejsza niż progi wynikające z dyrektyw, zamawiający nie ma takiego ustawowego obowiązku, jednak – jeżeli uzna to za celowe – może żądać dokumentów potwierdzających spełnianie warunków udziału w postępowaniu. Nowelizacja zmieniła więc próg wartości szacunkowej zamówienia, po przekroczeniu którego zamawiający ma obowiązek żądać dokumentów – dotychczas zamawiający był zobowiązany żądać dokumentów, jeżeli wartość szacunkowa zamówienia przekroczyła 60 000 euro.

Obok podniesienia progu, od którego wykonawca musi przedłożyć dokumenty potwierdzające spełnianie warunków postawionych przez zamawiającego, nowelizacja wprowadza wyraźny podział dokumentów, których zamawiający może żądać od wykonawcy na dokumenty dotyczące osoby wykonawcy i dokumenty dotyczące treści oferty wykonawcy. Zgodnie z nowym art. 25 ustawy, oświadczenia i dokumenty dzielą się na potwierdzające spełnianie przez wykonawcę warunków udziału w postępowaniu oraz potwierdzające spełnianie przez oferowane dostawy, usługi lub roboty budowlane wymagań określonych przez zamawiającego.

W zależności od trybu postępowania o udzielenie zamówienia zamawiający wskazuje ostateczną listę wymaganych dokumentów w ogłoszeniu o zamówieniu, specyfikacji istotnych warunków zamówienia lub zaproszeniu do składania ofert. Dając zamawiającemu możliwość sprawdzenia, czy wykonawca i jego oferta wykonania zamówienia spełniają wymagania zamawiającego, ustawa wymaga od zamawiającego, żeby żądał wyłącznie oświadczeń i dokumentów niezbędnych do przeprowadzenia postępowania.

Z tego względu katalog dokumentów, których zamawiający może żądać, wymienia rozporządzenie do ustawy Prawo zamówień publicznych, w którym Prezes Rady Ministrów określa rodzaje dokumentów, jakich może żądać zamawiający od wykonawcy, oraz formy, w jakich dokumenty te mogą być składane. Na podstawie art. 25

ust. 2 zostanie wydane nowe rozporządzenie, które zmieni dotychczasową listę dokumentów, których zamawiający mógł żądać od wykonawcy w celu rozróżnienia dokumentów dotyczących osoby wykonawcy i dokumentów dotyczących przedmiotu oferty wykonawcy, w szczególności rozporządzenie określi formy dokumentów na potrzeby postępowań prowadzonych przez zamawiających drogą elektroniczną.

Podział dokumentów na dokumenty podmiotowe – potwierdzające zdolność wykonawcy oraz dokumenty przedmiotowe – potwierdzające, że przedmiot oferty wykonawcy jest zgodny z oczekiwaniami zamawiającego jest istotny z uwagi na wprowadzane nowelizacją nowe zasady postępowania zamawiającego z ofertami złożonymi przez wykonawców.

W dzisiejszym stanie prawnym oferta raz złożona przez wykonawcę nie może być uzupełniana ani zmieniana, nie może też stanowić przedmiotu negocjacji pomiędzy zamawiającym i wykonawcą. Po nowelizacji bezwzględny zakaz zmiany oferty zostaje utrzymany do wyboru najkorzystniejszej oferty (zmieniony został art. 140 ustawy), natomiast ustawa zezwala na uzupełnienie przez wykonawcę dokumentów podmiotowych, jeżeli nie zostały one złożone wraz z ofertą lub zostały złożone w kształcie lub treści odbiegającej od wymagań zamawiającego lub przepisów prawa. Zgodnie z treścią nowego art. 26 ust. 3 ustawy, zamawiający będzie miał obowiązek wezwać wszystkich wykonawców, w których ofertach stwierdzi brak dokumentów podmiotowych, do uzupełnienia tych dokumentów i będzie mógł wykluczyć wykonawcę dopiero wtedy, kiedy wezwany nie uzupełni oferty w terminie wyznaczonym przez zamawiającego. Możliwość wezwania do uzupełnienia nie obejmuje tych dokumentów przedmiotowych, które potwierdzają, że przedmiot oferty wykonawcy jest zgodny z oczekiwaniami zamawiającego. Dokumenty przedmiotowe nie mogą być uzupełniane,

2 w 1
DRAW and GO
Rysunek i kosztorys
w jednym!

Dlaczego używając komputera do rysowania instalacji nie wykorzystać najistotniejszej jego zalety? - nieomylnego zapamiętywania wszystkiego co wprowadzono do jego pamięci? InstalCAD zapamiętuje nie tylko linie i parametry elementów zawartych w rysunku, ale w każdej chwili komunikuje się i przekazuje informacje do zawartego w nim i zintegrowanego programu kosztorysowego.

InstalCAD to najlepszy program na platformie IntelliCADa do tworzenia instalacji gazowych, parowych, wodno-kanalizacyjnych i c.o., przeznaczony dla firm projektowo-wykonawczych.

Widok aksonometrii.

**NOWOŚĆ
dla
INSTALATORÓW**

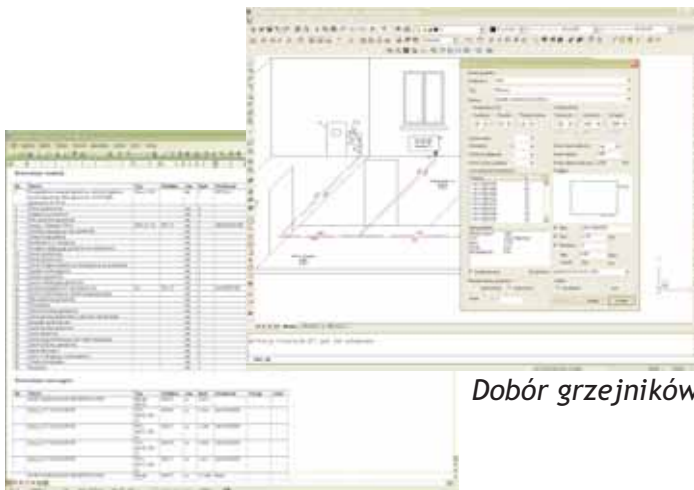
PROGRAM InstalCAD ZAWIERA:

- około 1000 symboli wg. norm PN, PN-EN, DIN,
- program doboru grzejników z bazą około 7000 grzejników dwóch najpopularniejszych firm,
- około 1500 wybranych produktów firm: BARTOSZ, DAIKIN, EUROHEAT, FLOWAIR, GAZOMET, HOVAL, KLIMOSZ, REFLEX, UNIWERSAL,
- bazę rurociągów stalowych, miedzianych i z tworzyw sztucznych,
- moduł tworzenia własnych bibliotek,
- program do kosztorysowania Ceninvest,
- *multiliniję* pozwalającą rysować kilka rurociągów na raz.

Wstawianie symboli.

ZALETY:

- ogromna baza produktów i symboli,
- tworzenie zestawień na rysunku jak i w formacie .rtf,
- szybkie rysowanie aksonometryczne,
- wyciąganie średnic rurociągów,
- generator ceny,
- wyciąganie parametrów elektrycznych z rysunku,
- intuicyjna obsługa,
- prostota i szybkość,
- automatyczne tworzenie kosztorysu na podstawie rysunku.

Zestawienie materiałów.

Dobór grzejników.

Cena pakietu : InstalCAD + INTERsoft IntelliCAD PREMIUM 1.195 zł netto (1.457,90 zł brutto)
Cena dla użytkowników programu INTERsoft IntelliCAD: InstalCAD 595 zł netto (725,90 zł brutto)

SKLEP INTERNETOWY:

www.intersoft.pl

wygodnie i bezpiecznie, 24 godziny na dobę, zawsze aktualne promocje, 4% rabatu.

gdyż stoi to w sprzeczności z istotą oferty i nowe dyrektywy nie zezwalają zamawiającemu na wezwanie do uzupełnienia wszystkich dokumentów.

Jak wynika z treści art. 26 ust. 4, wszystkie dokumenty oferty mogą podlegać jedynie procesowi wyjaśnienia, w celu ustalenia ich ostatecznej treści, natomiast udzielenie wyjaśnień przez zamawiającego nie może prowadzić do uzupełnienia dokumentu.

Jeżeli wykonawca zamierza skorzystać przy wykonaniu zamówienia z podwykonawcy i chce powołać się na jego potencjał i zasoby kadrowe, musi wskazać tego podwykonawcę w treści oferty i dołączyć dokumenty potwierdzające, że chociaż sam wykonawca nie spełnia wymagań, to wymieniony w jego ofercie podwykonawca spełnia wymagania postawione przez zamawiającego.

Wykonawców powinna też zainteresować zmiana w sposobie wykazywania zdolności do wykonania zamówienia. Dzisiaj, jeżeli wykonawca samodzielnie nie spełniał warunków udziału w postępowaniu, poszukiwał partnera w celu złożenia oferty wspólnej przez konsorcjum wykonawców, gdyż tylko w ograniczonym zakresie mógł powołać się na osoby trzecie, którymi zamierzał zamówienie wykonać. Nowelizacja zmienia zasadę, że w postępowaniu ocenie podlega wyłącznie wykonawca i zezwala na powołanie się przez wykonawcę na potencjał techniczny i osoby zdolne do wykonania zamówienia, którymi dysponuje podwykonawca, z którego wykonawca zamierza skorzystać przy wykonaniu zamówienia.

Zmiany w postępowaniu w trybie przetargu nieograniczonego

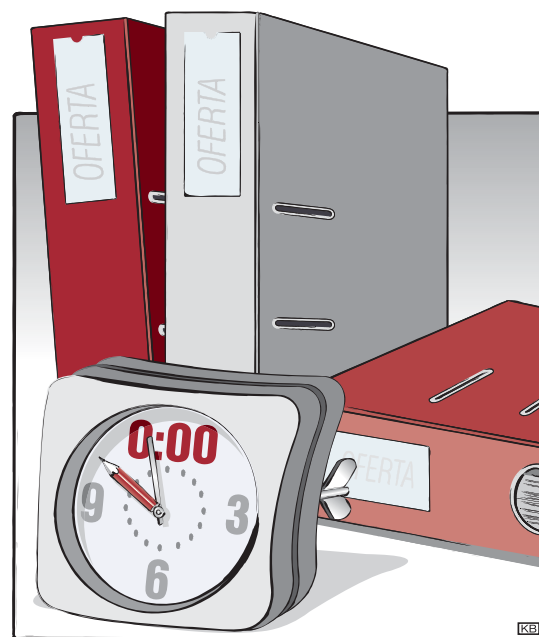
Obok zmian w sposobie ogłaszania postępowania oraz możliwości wykorzystania aukcji elektronicznej do przeprowadzenia dogrywki pomiędzy wykonawcami, w postępowaniu w trybie przetargu nieograniczonego została wprowadzona wynikająca z dyrektyw unijnych zasada nieograniczonego, nieodpłatnego dostępu do dokumen-

tacji przetargowej dla wszystkich potencjalnie zainteresowanych wykonawców.

Tak jak w innych trybach postępowania zamawiający może udostępnić specyfikację istotnych warunków zamówienia postępowania na stronie internetowej, żeby uzyskać możliwość skrócenia terminu składania ofert, w postępowaniu w trybie przetargu nieograniczonego zamawiający ma obowiązek udostępnić specyfikację na stronie internetowej od dnia publikacji ogłoszenia o zamówieniu do upływu terminu składania ofert. Strona internetowa, na której specyfikacja będzie udostępniana, nie musi należeć do zamawiającego, więc dla wypełnienia obowiązku udostępnienia specyfikacji na stronie nie ma znaczenia, czy zamawiający ma własną stronę internetową czy też nie. Ustawa wymaga jedynie, żeby adres internetowy, pod którym specyfikacja istotnych warunków zamówienia będzie udostępniana, został przez zamawiającego podany w treści ogłoszenia o zamówieniu.

Zgodnie z treścią art. 38 i następnymi, na stronie internetowej zamawiający ma obowiązek zamieścić zapytania do specyfikacji i udzielone przez siebie wyjaśnienia, informację o zebraniu przedofertowym i ustaleniach poczynionych na tym zebraniu oraz złożonych protestach i rozstrzygnięciach tych protestów. Ustawa wymaga, żeby informacje te były zamieszczone przez zamawiającego na stronie niezwłocznie, czyli w postępowaniu w trybie przetargu nieograniczonego strona internetowa będzie podstawowym narzędziem komunikacji pomiędzy zamawiającym a wykonawcą w sprawach dokumentacji przetargowej.

Nowelizacja zmienia również zasady informowania wykonawców o innych czynnościach zamawiającego w postępowaniu w tym trybie. Dotychczas w stosunku do wykluczeń wykonawców i odrzucenia ofert obowiązywała zasada informowania wykonawcy przez zamawiającego niezwłocznie po wykonaniu każdej z poszczególnych czynności.

Następnie zamawiający przeprowadził ostateczną ocenę ofert i wybrał ofertę najkorzystniejszą. W zmienionym postępowaniu w trybie przetargu nieograniczonego zamawiający będzie przysyłał wykonawcom informacje o wszystkich wykonanych przez siebie czynnościach po otwarciu ofert łącznie – wszyscy wykonawcy będą informowani o wyborze najkorzystniejszej oferty i jednocześnie o wszystkich czynnościach zamawiającego, które ten wybór poprzedziły. Ustawa wymaga, żeby ta informacja była przesyłana przez zamawiającego wszystkim wykonawcom równocześnie, tak żeby protesty wyrażające sprzeciw wobec poszczególnych czynności zamawiającego były składane przez wykonawców w tym samym czasie. W terminie 7 dni od otrzymania zbiorczej informacji o czynnościach zamawiającego wykonawcy, wnosząc protest, będą musieli zgłosić wszystkie swoje zastrzeżenia do każdej z czynności zamawiającego. Jeżeli wykonawca nie zgłosi swoich zarzutów w tym terminie, nie będzie mógł następnie podnieść ich przy kolejnych czynnościach zamawiającego.

ELIZA NIEWIADOMSKA

prawnik, specjalista z zakresu prawa publicznego. Do marca 2006 r. dyrektor Departamentu Prawnego Urzędu Zamówień Publicznych. Obecnie zastępca dyrektora Działu Prawnego Computerland S.A.

Na prośbę Czytelników rozpoczynamy publikację cyklu artykułów na temat ekonomiki budowy. Autorzy – praktycy, specjaliści w tej dziedzinie, przedstawiają poszczególne fazy inwestycji budowlanej właśnie w kontekście kosztów i doradztwa finansowego.

Zarządzanie kosztami i doradztwo finansowe w procesie inwestycji budowlanej

Ekonomiści potrafią bardzo dobrze liczyć, ale to inżynierowie wiedzą, co liczą.

Ferdynand Piech

długoletni prezes Zarządu i przewodniczący Rady Nadzorczej Volkswagen AG

Ustalmy na wstępie, że dla ułatwienia komunikacji będziemy używali umownej nomenklatury, zaproponowanej przez niżej podpisanego, jakkolwiek z dodanymi angielskimi odpowiednikami. A to dlatego, że wydaje się, iż to anglosaskie wzorce najlepiej oddają naturę procesu „ekonomiki budowy” i tzw. kosztorysowania, a język angielski jest najpowszechniej używanym w międzynarodowych procedurach.

A być może w miarę rozwoju niniejszego cyklu, wspólnie z czytelnikami, dopracujemy się wspólnego słownictwa polskiego i wiernie oddającego naturę przedmiotu.

I tak na początek kilka ogólnych informacji. Jeśli chodzi o specyfikę usług związanych z finansowymi aspektami procesu inwestycyjnego, to obejmują one m.in.:

- przygotowanie studiów opłacalności,
- badanie warunków inwestycji,
- zarządzanie inwestycją i jej kosztami,
- optymalizację kosztów inwestycji,
- reprezentowanie interesów instytucji finansującej/właściciela,

- ekspertyzy techniczne i finansowe obiektów istniejących lub będących w trakcie realizacji,
- usługi inspektorów nadzoru (jak wiadomo, nadzór inwestorski może być zobligowany do kontroli również finansowych kwestii).

gotowania i wykształcenia technicznego, wyceniającego dajmy na to różne metody fundamentowania i zabezpieczania wykopów i tłumaczącego (np. obcokrajowcowi) różnicę między ścianką szczelną (która przecież dla wody wcale szczelną przeszkodą nie jest) a szczelinową. I technologia jest tu inna, i cel wykonania robót, i koszty. A tylko w naszej nomenklaturze występuje zbieżność nazewnictwa, która powoduje czasami sporo przekłamań.

Według naszych opinii proces inwestycyjny, ze względu na zarządzanie

Jak już widać z powyższego, nie ma lepszej drogi dla wychowania kadr odpowiednich do wykonywania tego typu usług, jak pewne „rozszerzenie” wiedzy i odpowiedzialności inżynierów budowlanych różnych branż. Złożoność i specyfika procesu inwestycyjnego mogą być wiernie i trafnie oddane jedynie przez odpowiednio przygotowane osoby – stąd motto naszego cyklu. Bo wyobraźmy sobie np. „ekonomistę budowlanego” bez przy-

kosztami (cost management), dzielimy na następujące fazy:

- faza/etap studiów i analiz,
- faza przygotowania inwestycji (pre-construction period),
- faza realizacji inwestycji (construction period),
- faza rozliczenia inwestycji (post-construction period, settlement),
- faza eksploatacji (maintenance).

Jak widać, „inżynier kosztowiec” (z różnymi polskimi kalkami tzw.

ROZMAITOŚCI

» NAJWIĘKSZA SPÓŁKA
AUTOSTRADOWA ŚWIATA

Hiszpanie i Włosi, dokonując fuzji hiszpańskiego koncernu Abertis z włoskim Autostrade, chcą stworzyć firmę o wartości około 45 mld euro. Powstanie największa na świecie firma, która zajmować się będzie projektami infrastrukturalnymi i eksploatacją płatnych autostrad. W jej zarządzie znajdzie się sieć 6713 km płatnych dróg w Europie oraz tuzinem lotnisk, m.in. w Londynie i Sztokholmie. Zdaniem analityków będzie ona zabiegać m.in. również o budowę nowych autostrad między Europą Wschodnią a Zachodnią.

» KORZYSTNIE DLA
BUDOWNICTWA

W tym roku wzrost PKB może wynieść nawet powyżej 5%. Na koniunkturze w 2006 roku najbardziej skorzysta budownictwo – wynika z sondy *Gazety Prawnej* przeprowadzonej wśród ekonomistów i ekspertów. W I kwartale prace związane z przygotowaniem terenów pod budowę osiągnęły wartość o 50% wyższą niż w tym samym okresie 2005 roku. Takie inwestycje oznaczają, że wkrótce ruszą następne etapy całego procesu budowlanego.

» NIE BĘDZIE PODATKU
KATASTRALNEGO

czyli od wartości nieruchomości. NIK krytycznie wypowiedział się o systemie budowania ewidencji gruntów i budynków. Powinien on zawierać informacje o nieruchomościach, m.in. powierzchnię, położenie, dokładny opis obiektów, a także ich wartość, która stanowić ma podstawę do obliczenia podatku katastralnego. Tymczasem nie ma ani ustawy regulującej te kwestie, ani dostatecznych środków na zbudowanie tworzonego dopiero katastru.

Źródło: Gazeta Wyborcza, Gazeta Prawna, portale internetowe

quantity surveyora się spotkałem – kto wie, może ta nie jest najgorsza?) jest potrzebny już od etapu przed „poczęciem” konkretnego projektu do etapu „pełnoletności” obiektu budowlanego. A to obrazuje wagę jego pracy.

Idąc dalej tym tokiem rozumowania, w **etapie studiów i analiz** wyróżniamy np.:

- due diligence działki lub koncepcji wstępnej inwestycji,
- studium opłacalności,
- określenie uwarunkowań lokalnych,
- określenie standardów obiektu budowlanego i jego kosztów.

W tej fazie należy skupić się na analizie uwarunkowań prawnych regulujących proces inwestycyjny i standardach zamawiającego oraz ich konsekwencjach finansowych. A ponieważ jest to faza bardzo wstępna, więc zaręczam, że każdemu inwestorowi jest bardzo potrzebna osoba nie tylko potrafiąca kalkulować, ale przede wszystkim potrafiąca doradzić, co można w danych uwarunkowaniach zbudować. A jeśli te dwa elementy połączymy w jednej osobie, to mamy już prawie ideał.

Odrębna kwestia w tym zakresie to analizy na etapie zakupu nieruchomości – w zależności od zapotrzebowania inwestora/klienta (właściciel aktywny, operator, fundusz inwestycyjny, instytucja finansująca) i stopnia zaawansowania procesu (np. sama działka, działka z projektem/i pozwoleniem na budowę, obiekt w trakcie budowy, gotowy obiekt na etapie pozwolenia na użytkowanie, obiekt skomercjalizowany) stanowią one pewną mieszankę wszystkich wcześniej wymienionych aspektów i dotyczą: określenia kosztów inwestycyjnych, określenia kosztów napraw i usterek, analizy kosztów utrzymania obiektu czy też np. analizy elastyczności obiektu.

Jakkolwiek uczenie by one brzmiały, to uważam, że każdy średnio przygotowany inżynier budownictwa jest w stanie sprostać przygotowaniu takiego opracowania. Nie chodzi bowiem o nic innego, jak np. o przeanalizowanie kształtu działki przy uwzględnieniu „warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać bu-

dynki i ich usytuowanie”, lub też analizę np. uwarunkowań wynikających z decyzji o warunkach zabudowy lub miejscowego planu zagospodarowania, czy też z warunków technicznych przyłączy mediów, lub np. o doradzenie inwestorowi w kwestii parkingu podziemnego przy uwzględnieniu miejscowych warunków gruntowo-wodnych. Tyle, że nie zapominajmy o naszym głównym celu: kosztach. Dlatego w analizach należy pójść o krok dalej i po wcześniejszej analizie należy spróbować skalkulować koszty. Ale o tym później.

I proszę pamiętać, że ta lista nie jest oczywiście sztywna i zamknięta – każde zadanie jest specyficzne i zależnie od oczekiwań klienta może kłaść nacisk na inne aspekty.

Faza **przygotowania inwestycji** przebiega najczęściej wg następujących etapów:

- przygotowanie ogólnego budżetu inwestycji,
- analiza kosztów poszczególnych branż,
- optymalizacja kosztów (value and cost engineering),
- analiza ryzyka,
- bieżące uszczegóławianie budżetu/planu kosztów,
- egzekwowanie dyscypliny kosztowej (monitorowanie wprowadzanych rozwiązań projektowych),
- zatwierdzenie ostatecznego planu kosztów/kosztorysu inwestora (final cost plan),
- uzgodnienie metody i schematu realizacji (method statement),
- przetarg (tender procedure).

A celem tej fazy jest ustalenie ram, w których będzie odbywała się realizacja (budżet, ryzyka, forma kontraktu) i uzyskanie optymalnej (co nie zawsze oznacza najtańszej) oferty. I należy pamiętać, że sporządzenie samego planu kosztów (kosztorysu) to jedynie wycinek odpowiedzialności nowoczesnego specjalisty ds. kosztów (kosztorysanta).

Faza **realizacji inwestycji**:

- kontrola finansowych dokumentów kontraktowych (ubezpieczenia, gwarancje),
- monitorowanie postępu prac (ze względu na aspekt kosztowy),

- uzgadnianie kosztów prac zamiennych i dodatkowych, kontrola zgodności projektów z założeniami i wykonanych prac z projektami,
- regularna prezentacja dla klienta bieżącego statusu finansowego inwestycji,
- kontrola zapłaty wynagrodzenia podwykonawcom.

W tej fazie znowu przejawia się z dużą ostrością szersza odpowiedzialność specjalisty ds. kosztów (cost managera): poza bieżącym monitorowaniem kosztów, również sprawdzenie dokumentów finansowych pozwalających na uruchomienie kontraktu, jak polisy ubezpieczeniowe i gwarancje bankowe, a także np. specyficzne dla polskich uwarunkowań sprawdzenie rozliczeń między GW i podwykonawcami (dla schematu generalnego wykonawstwa).

Etap **zakończenia i rozliczenia inwestycji**:

- końcowe rozliczenie wykonawcy/wykonawców,
- sprawdzenie zgodności faktur końcowych z umowami,
- zwolnienie kwot zatrzymanych i przygotowanie harmonogramu zwalniania długoterminowych kaucji i/lub gwarancji,
- opracowanie podziału środków trwałych,
- przygotowanie analiz gotowego obiektu, np. stopnia komercjalizacji w przypadku obiektów pod wynajem.

Jak widać, specjalista ds. kosztów inwestycji nie kończy swojej pracy w momencie zakończenia prac budowlanych i podpisania protokołu odbioru.

A np. podział środków trwałych, dla osoby, która zna kontrakt, i rozbić ceny kontraktowej wcale nie jest trudne. I prawidłowe jego opracowanie przynosi wymierne efekty inwestorowi, bo np. zaklasyfikowanie całego wyposażenia do kategorii budynku spowoduje, że wykładzina zamortyzuje się po 40 (sic!) latach. A nikomu nie polecam oglądania rzeczowej wykładziny, nie mówiąc o użytkowaniu w tak długim okresie.

Etap **eksploatacji**:

- rozliczenia z wykonawcą występujących w trakcie eksploatacji uste-

rek wraz ze zwolnieniem gwarancji dobrego wykonania,

- kontrola i optymalizacja kosztów utrzymania obiektu,
- przygotowanie planu kosztu remontów bieżących, okresowych i generalnych,
- bieżąca kontrola i zarządzanie rozliczeniem kosztów eksploatacji.

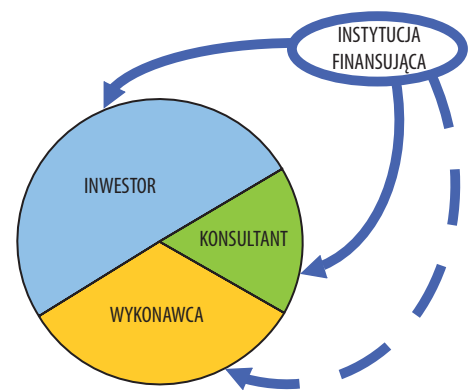
Powyższe obejmuje „domknięcie” samego procesu realizacji poprzez wyegzekwowanie odpowiedzialności gwarancyjnej oraz cały dynamicznie rozwijający się sektor usług związany z utrzymaniem praktycznie wszystkich rodzajów obiektów (może poza budynkami jednorodzinnymi) – a w którym jest wiele miejsca dla inżynierów wszystkich branż, choć wydaje się, że dla branż instalacyjnych najwięcej.

I dla podsumowania pierwszej części naszego cyklu kilka ogólnych uwag.

Należy pamiętać, że przytłaczająca większość inwestorów oczekuje informacji kosztowej podanej w formie dla nich jasnej i czytelnej – a to oznacza operowanie w układzie tzw. kalkulacji uproszczonej (za rozporządzeniem w sprawie określenia metod i podstaw sporządzania kosztorysu inwestorskiego... z maja 2004 r.), czyli: jednostka, ilość, cena jednostkowa i wartość. A żądania ze strony niektórych instytucji działających na podstawie ustawy o zamówieniach publicznych o podanie podstaw normatywnych typu KNR czy KSNR i kalkulowanie według „starej polskiej szkoły”, tzn. kalkulacją szczegółową, są bezcelowe i nieuzasadnione. I naprawdę nie mają głębszego sensu.

Co oczywiście nie oznacza potępienia „w czambuł” całego dorobku naszych dawnych „normowszczyków”. Wręcz przeciwnie – opisy robót do katalogów uważam za bardzo dobry wzór specyfikacji robót, a co oznacza dobra specyfikacja, coraz częściej przekonujemy się na własnej skórze.

Budownictwo samo w sobie jest dziedziną interdyscyplinarną. A spośród dziedzin związanych z budownictwem zarządzanie kosztami inwestycji jest najszerzą i najbardziej niewralgiczną dyscypliną, w której skupiają się wpływy pozostałych aspektów bu-

downictwa, jak koordynacja, postęp robót, jakość wykonania, standard itp. I tak naprawdę wypadkowy efekt powyższych wpływów, ale przedstawiony w formie wyniku finansowego, jest najważniejszy w gospodarce wolnorynkowej i decydujący przy analizie i ocenie inwestycji.

W następnych artykułach postaramy się przeanalizować i omówić bardziej szczegółowo wcześniej wspomniane fazy inwestycji również eksponując różnice pomiędzy trzema wierzchołkami „trójkąta inwestycyjnego”: inwestorem, wykonawcą i konsultantem. A także dla pełnego obrazu usług zarządzania kosztami inwestycji omówimy usługi dla podmiotów i instytucji finansujących – bo, jak to czasem z trójkątami bywa, mogą one mieć również czwarty, ukryty, wierzchołek.

I jeszcze jedno. Jeśli wybrane tezy, zaprezentowane przez niżej podpisanego, wydadzą się Czytelnikowi zbyt stanowcze, ba – nawet prowokujące, to proszę o nieodsądzanie od czci i wiary i totalne potępienie. Naszym głównym celem i zadaniem jest wywołanie odzewu i dyskusji – wszystkie uwagi i komentarze będą cennym wkładem i z pewnością będą miały wpływ na kształt przyszłych artykułów – i pokazanie, że matematyka techniczno-finansowa wcale nie jest tak nudnym i nieistotnym zajęciem.

WALDEMAR MAJEWSKI

Gl Leeds Polska, zastępca dyrektora ds. kosztów i rzeczoznawca SKB, współpraca: **TADEUSZ JACHOWICZ** Gl Leeds Polska, dyrektor

www.serwisbudowlany.com

Pierwszy wybór specjalisty

W świecie, gdzie informacja prawna

to być albo nie być każdej

firmy budowlanej

my zapewniamy pełne wsparcie

informacyjne specjalisty.

Wiarygodne, zawsze aktualne.

Gwarantujemy także odpowiedzi

ekspertów

na każde zadane pytanie.

■ on-line ■ wszystko o prawie

■ zmiany i projekty ■ analizy problemów

Dom Wydawniczy ABC,
ul. Płocka 5a, 01-231 Warszawa,
tel. (0-22) 535 80 00, fax (0-22) 535 80 01,
infolinia 0 800 120 188,
e-mail: info@abc.com.pl, www.abc.com.pl

Kalendarium

Rozporządzenie Ministra Transportu i Budownictwa z dnia 28 kwietnia 2006 r. w sprawie samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie (Dz.U. Nr 83, poz. 578)

Na str. 19 prezentujemy szerzej nowe rozporządzenie.

Ustawa z dnia 7 kwietnia 2006 r. o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz ustawy o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (Dz.U. Nr 79, poz. 551)

Nowelizacja ma na celu wdrożenie dyrektyw UE, a także doprowadzenie do zwiększenia prawidłowości prowadzonych postępowań o udzielenie zamówienia. Dokonano również zmian niektórych przepisów, które wywoływały wątpliwości interpretacyjne.

Ustawa weszła w życie z dniem 25 maja 2006 r.

Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2006 r. (sygn. akt III CZP 11/06)

Sąd Najwyższy orzekł, że rozszczenie o zwrot wartości nakładów poczynionych przez jednego ze współwłaścicieli na nieruchomości wspólną przysługuje przeciwko osobom, które były współwłaścicielami w czasie dokonywania tych nakładów.

Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2006 r. (sygn. akt III CZP 9/06)

Sąd Najwyższy orzekł, że współwłaściciel, który z wyłączeniem pozostałych współwłaścicieli korzysta z nieruchomości wspólnej, jest zobowiązany do rozliczenia uzyskanych z tego tytułu korzyści.

Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 10 kwietnia 2006 r. w sprawie użytkowania wieczystego nieruchomości Skarbu Państwa (Dz.U. Nr 64, poz. 456)

Trybunał Konstytucyjny orzekł, że: art. 1 pkt 81 lit. a) w związku z art. 9 ustawy z dnia 7 stycznia 2000 r. o zmianie ustawy o gospodarce nieruchomościami oraz innych ustaw jest zgodny z art. 32 w związku z art. 64 ust. 1 Konstytucji, natomiast jest niezgodny z zasadą ochrony praw słusznie nabytych wyrażoną

w art. 2 i art. 64 ust. 2 Konstytucji w zakresie, w jakim odnosi się do wszczętych a niezakończonych przed jego wejściem w życie spraw dotyczących nabycia użytkowania wieczystego nieruchomości stanowiących własność Skarbu Państwa lub własność gminy niezabudowanych przez ich posiadaczy.

Trybunał Konstytucyjny rozpoznał skargę konstytucyjną PTTK dotyczącą użytkowania wieczystego schroniska. PTTK wystąpił do sądu okręgowego o ustanowienie prawa użytkowania wieczystego działki z budynkiem schroniska. Schronisko zostało przejęte w 1956 r. od wojska. PTTK przeprowadził generalny remont i rozbudowę. Sąd okręgowy zobowiązał pozwanego Skarb Państwa, reprezentowany przez starostę powiatu, do oświadczenia woli o ustanowieniu na rzecz PTTK prawa użytkowania wieczystego. Sąd apelacyjny, do którego odwołał się Skarb Państwa, zmienił orzeczenie. Sąd ten zwrócił uwagę, że sąd okręgowy wyrokował na podstawie nieobowiązujących już przepisów. W nowych przepisach warunkiem ubiegania się o użytkowanie wieczyste jest zabudowanie nieruchomości przez posiadacza. Sąd Najwyższy kasację oddalił.

Trybunał Konstytucyjny stwierdził, że kwestionowana nowelizacja przepisów ustawy o gospodarce nieruchomościami wywołała daleko idące konsekwencje w zakresie podmiotowych praw posiadaczy nieruchomości Skarbu Państwa i gmin. Wyłączenie przez ustawodawcę pewnej kategorii posiadaczy z kręgu korzystających z uwłaszczenia, którego zakres regulowały przepisy w pierwotnym brzmieniu, pociągnęło za sobą niekorzystne skutki dla ich sytuacji prawnej. Chodzi o tych posiadaczy, którzy nie zabudowali pozostających w ich władaniu nieruchomości. Zmiana przepisów nie zapewniła kontynuacji toczących się postępowań o nabycie użytkowania wieczystego na dotychczasowych warunkach. Zdaniem TK kwestionowany przepis ustawy nowelizującej ustawę o gospodarce nieruchomościami jest niezgodny z konstytucyjną zasadą ochrony praw słusznie nabytych.

ANETA MALAN

specjalista w zakresie prawa budowlanego

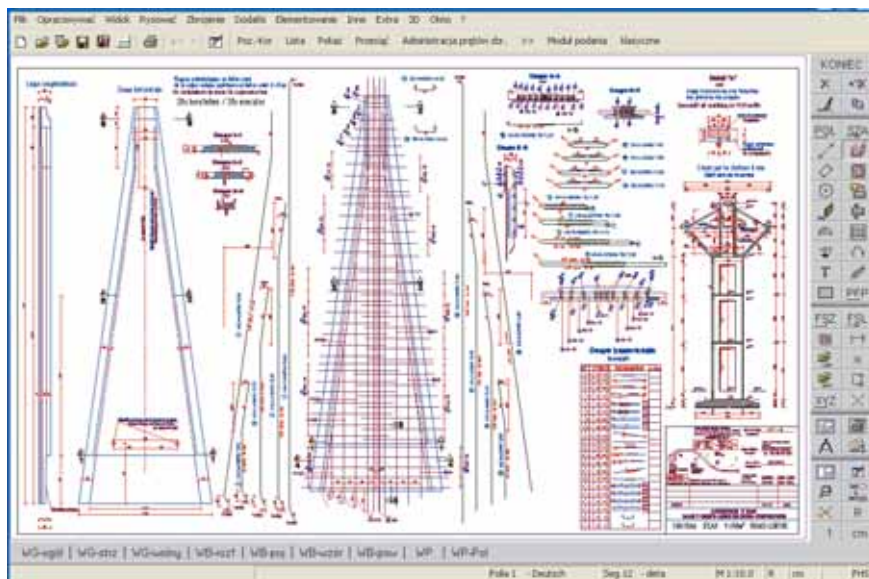
STRAKON

Version 5.3

System CAD w projektowaniu inżynierskim szalunku i zbrojenia dla konstruktorów w zakładach produkujących elementy prefabrykowane dla budownictwa

Nasze **ponad 25-letnie doświadczenie** gwarantuje najefektywniejszy program CAD.

- **Ponad 5000 zadowolonych klientów** wykonujących różnorakie zadania: kreślisz bez ograniczeń wszystkie obiekty budowlane: **domy mieszkalne, biurowce, hale przemysłowe, zbiorniki naziemne i podziemne oraz mosty, a także najbardziej nawet skomplikowane elementy prefabrykowane.**
- **Praktyka i szybki rozwój:** dzięki szerokieму kręgowi klientów, którzy za pomocą naszego programu realizują najtrudniejsze zadania, mamy do dyspozycji doskonałą bazę.
- **Przodująca na rynku pozycja w zakresie projektowania elementów prefabrykowanych:** dowodzą tego każdego dnia największe zakłady produkcyjne prefabrykatów w Niemczech. STRAKON da **Wam po prostu więcej możliwości...**
- **Coraz więcej renomowanych przedsiębiorstw z Waszej branży** wykorzystuje STRAKON do projektowania i opracowywania dokumentacji elementów prefabrykowanych.
- Projektując elementy prefabrykowane możecie, przy tej samej liczbie zatrudnionych osób, zrealizować **dużo więcej zleceń projektowych** i zwiększyć produkcję.
- Przy wprowadzaniu zmian i korekt w dokumentacji projektowej w STRAKONIE **prawdopodobieństwo popełnienia błędów maleje do zera** – wszystkie dane są tak ściśle od siebie zależne, że nie sposób pominąć jakiegось istotnego elementu.
- Masz **automatyczny, pełny dostęp do wszystkich danych geometrycznych, materiałowych i danych o parametrach zbrojenia** – tylko poprzez zastosowanie naszych list-zestawień w EXCEL-u lub portów do systemów kalkulacyjnych, np. Betsy czy Priamos.
- Zainstaluj i przekonaj się – po pierwsze: STRAKON jest **natychmiast gotowy do pracy**, po drugie: masz **do dyspozycji wiele katalogów** – różne obiekty do wbudowania (HALFEN, Schöck...), symbole, detale itp., standardowo do wykorzystania.
- STRAKON proponuje **korzystne połączenie rozsądnej ceny i dużych możliwości.** Już po wykonaniu kilku zleceń projektowo-produkcyjnych zwrócą się koszty programu, a zysk będzie się stale powiększał.

Przekonajcie się Państwo sami o zaletach STRAKONA!

STRAKON STRAKIT

Systemy konstrukcyjne CAD
do tworzenia dokumentacji rysunków:
– szalunku
– zbrojenia
– pozycyjnych

Most/Wiadukt przez dolinę Zahme / Gera - Niemcy

STRAKIT System CAD z know-how strakona

399 €*
*bez VAT

Relacja ceny do wydajności:
DICAD w swej ofercie
promocyjnej za 399,- €*
proponuje produkt STRAKIT,
najłatwiejszy w obsłudze
program CAD,
za pomocą którego wykonasz
szybko i precyzyjnie rysunki
– pozycyjne
– szalunku
– zbrojenia

Wykorzystaj korzyści STRAKON
za korzystną cenę STRAKIT.

Przekonajcie się co do zdolności wydaj-
nościowych i jakości naszych produktów

STRAKON i STRAKIT!

DICAD

DICAD Systeme GmbH
Theodor-Heuss-Str. 92-100
D-51149 Köln
Niemcy

E-mail Kobicad@strakon.pl
Tel. +48 (0) 2202 519 64

E-mail Budrys@strakon.pl
Tel. +48 (0) 68 451 89 40
Mobil +48 (0) 692 282 728

WWW.STRAKON.PL
WWW.DICAD.DE

Rowy przydrożne a Prawo wodne

Czy trzeba ubiegać się o pozwolenia wodnoprawne na wykonanie rowu przydrożnego?

Rowy przydrożne, jakie są i czemu służą, wie chyba każdy, a szczególnie inżynierowie drogownictwa. Projektując rowy, sięgamy po rozporządzenie Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie (Dz.U. Nr 43, poz. 430). Tam w Dziale IV – *Wyposażenie techniczne dróg, znajdziemy Rozdział 1 – Urządzenia odwadniające i odprowadzające wodę*. W nim zaś szczegółowo określono zarówno cel (§ 101), jak i wymagania, które powinny spełniać urządzenia odwadniające drogi, w tym rowy. Sprawa wydawałoby się, że jest prosta, ale w toku uzyskiwania kolejnych, wymaganych Prawem budowlanym opinii, uzgodnień, sprawdzeń i pozwoleń dochodzimy do krytycznego momentu. Okazuje się bowiem, że – zdaniem Ministerstwa Środowiska (i nie tylko) – **rowy przydrożne są urządzeniami wodnymi**.

Jest to pewna nowość, bowiem przez wiele lat drogi w Polsce odwadniano przede wszystkim rowami i nikt nie ubiegał się o pozwolenia wodnoprawne na wykonanie tych urządzeń ani nikt ich nie wymagał. Konieczność uzyskania pozwolenia wodnoprawnego wiązała się jedynie z odprowadzeniem zebranych rowami wód do cieków lub innych obiektów klasyfikowanych jako obiekty gospodarki wodnej, a w tym także rowów melioracyjnych. Okazuje się, że wszyscy tak właśnie myślący byli w błędzie.

Znane mi są dwa przypadki uchylenia przez Ministerstwo Środowiska pozwoleń wodnoprawnych wydanych przez urzędy wojewódzkie; urzęd-

nicy tam pracujący również się mylili. Ministerstwo bowiem zupełnie inaczej klasyfikuje rowy przydrożne. Powołuje się przy tym na ustawę Prawo wodne, a ściślej na art. 9 ust. 1 pkt 13 lub też na pkt 19a tego samego ustępu. W każdej z tych definicji pojawia się termin rowy. I zdaniem ministerstwa nie ma znaczenia, że Prawo wodne reguluje gospodarowanie zasobami wodnymi, a wody w rowach, zgodnie z art. 5 tej ustawy, do tych zasobów nie są zaliczane. Niezwłocznie zostanie podniesiony zarzut, że Prawo wodne zajmuje się również ochroną wód. Istotnie, w art. 9 ust. 1 pkt 14c czytamy, że ściekami są również *wody opadowe lub roztopowe, ujęte w otwarte lub zamknięte systemy kanalizacyjne, pochodzące z powierzchni zanieczyszczonych o trwałej nawierzchni, a w szczególności z miast... oraz dróg i parkingów*. To jest niezwykle elastyczna definicja. Dzięki słowom w szczególności lista stała się otwarta i można pod nią podciągnąć niemal wszystko.

Jeśli ktoś się dobrze uprze, a przy obecnym braku wymiernych kryteriów oceny jakości wód i ścieków (ścieki również po oczyszczeniu nazywane są nadal ściekami) jest to bardzo łatwe. W ten sposób nawet rynna na dachu domku letniskowego w Puszczy Białowieskiej może zostać zakwalifikowana do otwartych systemów kanalizacyjnych i na wylanie z niej wody do rowu na własnej działce konieczne będzie pozwolenie wodnoprawne. Dla wątpiących służę przykładem wydane go pozwolenia wodnoprawnego na odprowadzenie wód opadowych z przyшкольного, utwardzonego boiska do gry w siatkówkę.

Wskutek wspomnianej, bardzo niefortunnej definicji ścieków opadowych i prób jej wyjaśnienia w odniesieniu do wód spływających z dróg Departament Prawny Ministerstwa Środowiska w 2003 r. stwierdził, że *fakt, czy wody opadowe i roztopowe są ujmowane w urządzenia kanalizacyjne, a następnie wprowadzane do rowów, czy też nie, będzie miał istotne znaczenie do zakwalifikowania tych wód jako ścieków*. *Gdy wody opadowe lub roztopowe nie są ujmowane w systemy kanalizacyjne i wsiąkają bezpośrednio do gruntu, należy uznać, że wody takie nie są ściekami*.

Od tego czasu już wszystko jest jasne. Gdy woda z jezdni spływa po poboczu i skarpie do rowu przydrożnego, jest wodą i to bez względu na to, ile i jakich zanieczyszczeń niesie ze sobą. Ale biada, jeśli na jezdni, którą jeździ na przykład jeden pojazd w ciągu godziny, pojawi się choć jeden wpust ściekowy i odprowadzenie z niego krótkim przykanalikiem do rowu przydrożnego; rów staje się wówczas urządzeniem wodnym służącym do wprowadzania ścieków do ziemi. Na szczęście na przebudowywanych i nowo budowanych drogach Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad zobowiązana jest do prowadzenia monitoringu i myślę, że za jakieś 10–20 lat opracowanie zebranego materiału pozwoli na wprowadzenie stosownych zmian w prawie; być może dojdzie wówczas do wyprostowania bzdurnej definicji ścieków opadowych. Do tego czasu **dla wszystkich dróg i parkingów najlepiej projektować systemy odwadniające oparte na kanalizacji lub uszczelnionych rowach, i to na całej długości**. Jeśli nie uszczelnimy rowów, to narażamy się na długie spory z urzędnikami. Zleceniodawców nie interesuje ich rozstrzygnięcie i dochodzenie, kto ma rację; oni potrzebują decyzji administracyjnych – pozwoleń wodnoprawnych i pozwolenia na budowę. Dla rowów uszczelnionych pozwolenie wodnoprawne będzie konieczne tylko na odprowadzenie oczyszczonych ścieków. Będzie co prawda trochę drożej, ale wszyscy decydenci będą mieli jakąś podkładkę, a tylko projektant wyjdzie na głupek.

Gdyby ktoś się upierał, że nieuszczelniony rów przydrożny nie jest urządzeniem wodnym, można mu wytoczyć „inną armatę” – art. 31 Prawa wodnego [3]. Przepisy tej ustawy dotyczące korzystania z wód stosuje się odpowiednio m.in. do *odwadniania obiektów lub wykopów budowlanych oraz zakładów górniczych* (ust. 4 pkt 2). Teraz już nie ma wątpliwości – rów przydrożny, choć nie przyczynia się do odwodnienia zakładu górniczego lub wykopu budowlanego, to bezsprzecznie odwadnia obiekt budowlany – drogę. Obawiam się jednak, że pierwsi twórcy takich zapisów w Prawie wodnym mieli na myśli trochę inne odwadnianie, a nie powierzchniowe usuwanie wód z obiektów budowlanych leżących powyżej zwierciadła wód gruntowych. W moim przekonaniu, w tym punkcie trzy połączone w jednym zdaniu elementy pozwalają domniemywać, że jedynym wspólnym dla nich sposobem odwodnienia jest ujmowanie wód podziemnych. Tylko bowiem takie odwodnienie ingeruje w zasoby wodne,

a to jest przedmiotem zainteresowania Prawa wodnego. Depresja, która jest istotnym elementem przy ocenie konieczności uzyskiwania pozwolenia wodnoprawnego (Prawo wodne art. 122 ust. 1 pkt 8 oraz art. 124 pkt 6), może powstać jedynie wskutek odwodnienia wglębnego przez obniżenie zwierciadła wody gruntowej. Uznanie interpretacji, że nieuszczelnione rowy przydrożne są urządzeniem wodnym służącym do korzystania z wód (odwodnienia), wiąże się z koniecznością:

- graficznego określenia zasięgu wpływu tego urządzenia na tereny przyległe (podstawą do tego jest dokumentacja hydrogeologiczna o gęstości otworów nieco większej niż zwyczajowe wiercenia pod drogę, co kilkaset metrów i z określeniem nieco innych cech podłoża niż parametry geotechniczne) na drodze obliczeń lub matematycznego modelowania filtracji;
- obliczenia światła wszystkich przepustów w rowach, również pod zjazdami. Obliczenia te mogą być wy-

konane jedynie na podstawie dokumentacji hydrologicznej (Prawo wodne, art. 2 ust. 3) sporządzonej osobno dla każdego z tych obiektów.

Niewątpliwie rozwiązanie tych problemów odbije się na kosztach dokumentacji, bo wynikająca z tego „kupka papierów” może być nieco wyższa od dokumentacji drogowej, ale to łatwiej będzie przełknąć zleceniodawcom; szczególnie gdy oferenci nie zwrócą uwagi, że SIWZ zagadnienia te pomija. Wyniki przetargów publicznych dowodzą też, że projektowanie w Polsce jest tanie. Pewne zamieszanie mogą jeszcze wprowadzić ewentualne zbiorniki retencyjne. Niech „ręka boska” chroni przed użyciem określenia nasuwającego skojarzenia z piętrzeniem wód w urządzeniach wodnych. Możemy się bowiem, niechęć, narazić (jeśli rów będzie miał szerokość większą niż 1,5 m) na konieczność opracowania instrukcji gospodarowania wodą (Prawo wodne, art. 128 ust. 3), ale to już inna „bajka”.

mgr inż. **BOGUSŁAW MYŚKIEWICZ**

Zmiany w dyrektywie o wyrobach budowlanych

10 maja br. Instytut Techniki Budowlanej oraz Związek Pracodawców – Producentów Materiałów dla Budownictwa zorganizowały Forum Dyskusyjne „Co zmienić w Dyrektywie o wyrobach budowlanych?”.

Komisja Europejska uznała, że Dyrektywa Wyroby Budowlane (89/106/EEC) – DWB jedynie częściowo i w sposób niedostateczny eliminuje bariery handlowe, a jednocześnie, poprzez skomplikowane przepisy techniczne i problemy interpretacyjne, przysparza kosztów i problemów producentom, a także władzy publicznej. Dlatego komisja podjęła prace zmierzające do zmiany przepisów w celu ich uproszczenia. Chodzi o zapewnienie rzeczywistego, a nie formalnego dostępu do rynku UE, a rów-

nocześnie stosowanie rozwiązań, które obniżą koszty wprowadzania wyrobów budowlanych na rynek. Istotne są m.in. niejasności w zakresie roli i rzeczywistego znaczenia oznakowania CE. Przed przystąpieniem do opracowania konkretnej propozycji ustawodawczej komisja chce przeprowadzić szeroką konsultację ze środowiskiem i władzami publicznymi.

Forum było początkiem dyskusji na te tematy i próbą wypracowania stanowisk, które przedstawiciele strony polskiej prezentować będą

w dalszych pracach legislacyjnych. Gospodarzami Forum byli doc. Stanisław M. Wierzbicki – dyrektor ITB, mgr Marek Kaproń – zastępca dyrektora ITB, Ryszard Kowalski – prezes Związku Pracodawców – Producentów Materiałów dla Budownictwa. Celem Forum było wyrobienie sobie przez uczestników własnego poglądu na temat rozwiązań istniejących i wymagających zmian w Dyrektywie również na podstawie dyskusji nad pytaniami ankiety opracowanej przez Komisję Europejską. Zdaniem Ryszarda Kowalskiego, ponieważ wymagania podstawowe nie odnoszą się do wyrobu, ale zawsze do obiektu, który z tych wyrobów powstał, więc o tym, czy rynek „przyjmie wyrób”, decydują projektant, inwestor i wykonawca. Dyskusja wykazała często bardzo różnorodne stanowiska poszczególnych uczestników Forum w odniesieniu do pytań ankiety i to stanowić będzie podstawę do dalszych prac nad zmianami przepisów.

KRYSZYNA WIŚNIEWSKA

Władysław Bogucki, Mikołaj Żybartowicz: *Tablice do projektowania konstrukcji metalowych*. Wydanie 7, znowelizowane i uzupełnione. S. 400, tabl. 188, ponad 500 rysunków w tablicach, format A4, tzw. leżący, oprawa kartonowa. „Arkady”, Warszawa 2005.

Tablice, będące dziełem nieżyjących już autorów – prof. W. Boguckiego i inż. M. Żybartowicza, od ponad 40 lat należą do żelaznego zbioru w podręcznych bibliotekach projektantów konstrukcji budowlanych. To wydanie *Tablic* jest publikacją gruntownie znowelizowaną i wzbogaconą o nowe treści przez zespół współpracowników pierwszego z autorów z Katedry Konstrukcji Metalowych Politechniki Gdańskiej, kierowany przez prof. Jerzego Ziółkę.

Przy selekcji dawnego materiału i doborze nowego autorzy przyjęli za podstawowe kryterium modernizacyjne

uwzględnienie współczesnych warunków projektowania i realizacji konstrukcji metalowych w Polsce, które charakteryzują m.in.: powszechne stosowanie

komputerowych technik projektowania, nowelizacja norm po wstąpieniu Polski do UE oraz łatwy dostęp do bogatego asortymentu wyrobów stosowanych do wytwarzania konstrukcji. Powstał kompetentny i niekomercyjnie dobrany zestaw warsztatowych danych niezbędnych do projektowania i realizacji konstrukcji stalowych i aluminiowych.

Zbigniew Sikora: *Sondowanie statyczne. Metody i zastosowanie w geoinżynierii*. Wydanie 1. S. 350, il. 130 (w tym 4 wielobarwne), tabl. 31, format B5, oprawa kartonowa. Wydawnictwo Naukowo-Techniczne, Warszawa 2006.

Jest to pierwsza w języku polskim publikacja prezentująca teoretyczno-obliczeniową i doświadczalno-praktyczną problematykę geotechnicznych warunków posadowienia budowli, wspartą badaniami podłoża gruntowego metodami sondowania statycznego, uznanymi obecnie za najbardziej efektywne.

Treść książki tworzą dwie części oraz trzy użyteczne załączniki. W części pierwszej autor zaprezentował w nowoczesny sposób problemy teoretyczno-numeryczne matematycznego opisu ośrodka gruntowego z uwzględnieniem symulacji sondowania statycznego oraz metody elementów skończonych. Część druga jest w istocie praktycznym przewodnikiem. Omówiono w niej m.in.: znaczenie sondo-

wania statycznego na tle innych metod badania gruntu in situ, sprzęty, metodologię i technikę badań oraz procedury interpretacyjne wyników pomiarowych w celu określenia efektywnych parametrów mechanicznych gruntu oraz przykłady zastosowań.

Autor monografii – prof. Zbigniew Sikora jest wybitnym znawcą przedmiotu. To kolejne dzieło profesora jest cennym źródłem wiedzy dla inżynierów budowlanych i geotechników zajmujących się rozwiązaniami praktycznych problemów posadowienia budowli, a także dla pracowników naukowych i studiujących inżynierię lądową i wodną, inżynierię środowiska i geotechnikę.

Beton według normy PN-EN 206-1 – komentarz. Praca zbiorowa pod kierunkiem prof. Lecha Czarneckiego. Wyd. 2, uzupełnione i poprawione. S. 300, il. 71, tabl. 86, format B5, oprawa twarda, druk dwubarwny. Polski Cement Sp. z o.o., wydanie wspólne z Polskim Komitetem Normalizacyjnym, Kraków 2006.

To cenne opracowanie zespołu wybitnych specjalistów pod kierunkiem przewodniczącego Sekcji Materiałów Budowlanych Komitetu Inżynierii Lądowej i Wodnej PAN. Nazwane skromnie komentarzem do normy europejskiej, jest w istocie oryginalną, wszechstronną prezentacją współczesnej wiedzy o technologii betonu w kontekście wymagań zawartych w PN-EN 206-1: 2003. Beton. Część 1. Wymagania, właściwości, produkcja i zgodność oraz PN-B-06265: 2004, czyli w jej krajowym uzupełnieniu.

W komentarzu omówiono: przesłanki powstania normy, zakres i układ normy, definicje i określenia, porównanie PN-EN 206-1: 2003 z PN-88/B-06250, uwarunkowania, doboru składu i właściwości betonu, cementy i dodatki mineralne, domieszki, wodę zarobową, kruszywa, badania mieszanki

i stwardniałego betonu, kryteria i oceny zgodności, projektowanie składu betonu, beton towarowy, zagadnienia specjalne oraz zapoatrzone go w trzy kompletne wykazy norm dotyczących betonu, cementu i kruszywa. Jak trafnie stwierdził w swojej recenzji prof. Włodzimierz Kiernożycki: *głównym przesłaniem publikacji jest wskazanie postępowania, jak uzyskać tworzywo betonowe o oczekiwanej trwałości w środowiskach o różnych wpływach agresji oraz o właściwościach fizycznych wynikających z przesłanek konstrukcyjnych.*

Książkę polecam wszystkim zajmującym się projektowaniem i budową konstrukcji z betonu niezbrojonego i zbrojonego, produkcją, transportem i badaniami mieszanki betonowej i stwardniałego betonu oraz inspektorom nadzoru inwestorskiego.

Recenzje opracował: mgr inż. **EUGENIUSZ PILISZEK**

OPTIROC BLOK walczy z ogniem

Ogień to jeden z najgroźniejszych żywiołów. Co zrobić, aby w razie pożaru akcje ratownicze przebiegały bezpieczniej i zwiększała się szansa na uratowanie ludzi, zwierząt i dobytku?

Najlepiej stosować sprawdzone rozwiązania techniczne.

Badając ściany i stropy w kontekście oddziaływania ognia, spotykamy się najczęściej z dwoma podstawowymi pojęciami: reakcja na ogień i odporność ogniowa.

Reakcja wyrobu na ogień definiowana jest w PN-EN 13501-1 jako zachowanie się wyrobu (poddanego w określonych warunkach oddziaływaniu ognia) mogącego poprzez swój rozkład przyczynić się do rozwoju pożaru.

Odporność ogniowa ustalana na podstawie badań ogniowych opartych na PN-EN 1363-1 określana jest najczęściej na podstawie trzech kryteriów użytkowych:

- nośności ogniowej R**, czyli czasu, w którym element utrzymuje swoją zdolność do przenoszenia obciążenia badawczego,
- szczelności ogniowej E**, czyli czasu, w którym w badanym elemencie nie powstaną nadmierne szczeliny, przez które może przedostać się płomień lub rozgrzane powietrze, które zapali specjalny bawełniany tampon,
- izolacyjności ogniowej I**, czyli czasu, w którym przyrost średniej temperatury nie będzie większy niż 140°C lub w dowolnym punkcie nie podwyższy się więcej niż o 180°C. Pomiaru tych temperatur dokonuje się na nienagrzewanej stronie elementu badanego.

Badanie odporności ogniowej przeprowadza się na elemencie muryowym przystawionym do pieca, w którym temperatura zwiększa się w czasie prowadzenia badania, i przykładowo, w czwartej godzinie badania przekracza 1150°C. Przy określaniu odporności ogniowej ścian nośnych podawana jest najczęściej wartość **REI**, natomiast

Ściana po 4 godzinach pożaru

przy ścianach działowych nie określa się nośności ogniowej, a podaje jedynie **EI**.

Dla wyrobów systemu Optiroc Blok **reakcja na ogień** deklarowana jest w **klasie A1** – czyli są to wyroby niepalne. Cechę tę zawdzięczają podstawowemu składnikowi – **Keramzytowi Optiroc**, który jako granulata ceramiczny jest materiałem niepalnym.

Dla systemu Optiroc Blok badania **odporności ogniowej** przeprowadzono w Akredytowanym Laboratorium Badawczym na przełomie 2005 i 2006 roku. Wyniki badań przedstawiono w poniższej tabeli.

Ściany do badań zostały obustronnie otynkowane. I tu w trakcie badań dokonano ciekawego spostrzeżenia. Na wszystkich badanych elementach tynk po stronie nieogrzewanej (poza niewielkimi spękaniami) pozostał nie-

naruszony. Natomiast na pustakach Termo Optiroc 36,5 i 24,0 – również od strony pieca – przetrwał do końca badania, czyli przetrzymał 4 godziny pożaru! Porowata struktura zewnętrzna pustaków stanowiła w czasie badania bardzo przyczepne podłoże dla tynku.

Tak dobre wyniki odporności ogniowej pozwalają na bardzo szerokie zastosowanie ścian z otynkowanych wyrobów systemu Optiroc Blok, jako istotnych przegród ogniowych w budownictwie mieszkaniowym, przemysłowym i użyteczności publicznej. Stosunkowo lekkie pustaki z keramzytu są coraz częściej stosowane również jako ściany kotłowni, składów opału i innych specjalistycznych pomieszczeń technicznych. Obecnie wyroby systemu Optiroc Blok – opierając się na skandynawskiej technologii – produkuje kilkanaście zakładów na terenie całej Polski. Więcej informacji na www.optirocblok.pl.

mgr inż. **ANDRZEJ DOBROWOLSKI**
doradca techniczny maxit

maxit sp. z o.o.

Zakład Produkcji Keramzytu
83-140 Gniew, ul. Krasickiego 9
tel. 0 58 535 25 95
e-mail: optirocblok@maxit.pl
www.maxit.pl

Nazwa ściany	Grubość (cm)	Odporność ogniowa (min)
Ściana z bloczka fundamentowego Optiroc	24,0	REI 240
Ściana z bloczka Termo Optiroc 18 akustycznego	18,0	REI 240
	36,5	REI 240
Ściany z pustaków Termo Optiroc	24,0	REI 240
	12,0	EI 180

Powłokowe izolacje fundamentów typu ciężkiego

Jednym z najtrudniejszych do wykonania elementów jest hydroizolacja żelbetowych fundamentów budowli, narażonych na oddziaływanie wody pod ciśnieniem, zwłaszcza gdy kondygnacje użytkowe są poniżej poziomu wody gruntowej. Podstawą jest tu szczelność betonu i konstrukcji jako takiej. Przygotowanie odpowiedniego betonu jest obecnie formalnie trudniejsze, ponieważ PN-EN 206-1:2003 równocześnie z wprowadzeniem rozbudowanej klasyfikacji oddziaływania korozyjnego środowiska na beton wycofała kryterium wodoszczelności, ograniczając się do stwierdzenia: *Jeśli powinna być oznaczana wodoszczelność na próbkach do badania, metodę badania oraz kryteria zgodności należy uzgodnić między specyfikującym a producentem. Jeżeli nie ma uzgodnionej metody badania, wodoszczelność może być określana pośrednio z wartości granicznych dla składu betonu.*

Oprócz samego betonu pozostaje jeszcze kwestia wykonania szczelnej konstrukcji (w takim przypadku obowiązują wymagania techniczne jak dla żelbetowych zbiorników na wodę), a więc uszczelnienie wszelkich styków, przerw roboczych, dylatacji, oraz ograniczenie obliczeniowej rozwartości rys w konstrukcji. Zmniejszenie obliczeniowej dopuszczalnej rozwartości rys z poziomu 0,3 mm dla konstrukcji zwykłych do poziomu 0,1 mm dla konstrukcji szczelnych wymaga zwiększenia ilości zbrojenia. Pociąga to za sobą zwiększone koszty materiału i robocizny oraz wzrost ryzyka niedokładnego zagęszczenia masy betonowej, zwłaszcza w węzłach. Doświadczenia wielu firm wykonawczych wskazują, że często taniej jest uzbroić konstrukcję żelbetową, tak jak w przypadku braku oddziaływania wody pod ciśnieniem, i do-

datkowo zabezpieczyć konstrukcję powierzchniowo izolacją typu ciężkiego. Tego typu rozwiązanie zapewnia dodatkowe uszczelnienie (jeszcze jeden poziom izolacji) styków, przerw roboczych i dylatacji oraz zwiększa poziom zabezpieczenia antykorozyjnego betonu. Pozwala też „zamaskować” niektóre usterki wykonawcze, jak powierzchniowe raki, zmniejszenie grubości otuliny betonowej ze względu na przesunięcie zbrojenia lub szalunku. Przy przyjęciu takiego rozwiązania elementem decydującym o trwałości części podziemnej budowli jest jakość wykonania izolacji typu ciężkiego: dobór rozwiązania materiałowego i dokładność wykonania.

Oferta materiałowa dla wykonywania izolacji typu ciężkiego jest na rynku dość duża. Do dyspozycji są rozwiązania materiałowe na bazie bitumów, na bazie materiałów mineralnych oraz tworzyw sztucznych. Kryterium wyboru stanowią oczywiście możliwości wykonawcze, warunki realizacji robót, cena.

W przypadku wykonywania izolacji w głębokich wykopach na podłożu betonowym problemem jest wilgotność podłoża. Po dotknięciu powierzchni betonu suchą dłonią wyczuwanie wilgoci w podłożu praktycznie eliminuje stosowanie izolacji na bazie bitumicznej, zarówno mas bitumicznych na bazie rozpuszczalnikowej i dyspersji wodnych, jak i pap termozgrzewalnych. W takim przypadku nie ma gwarancji uzyskania prawidłowej adhezji powłoki izolacyjnej do podłoża. Osuszanie podłoża za pomocą palników daje tylko krótkotrwały efekt. Po nałożeniu izolacji w osuszone miejsce natychmiast dyfunduje wilgoć zgromadzona w głębszych warstwach betonu i pogarsza przyczepność izolacji do podłoża.

Z kolei w przypadku materiałów rolowych (papy termozgrzewalne, folie, membrany) bardzo trudne jest uzyskanie adhezji do podłoża na całej powierzchni. Praktyka pokazuje, że nawet przy zachowaniu najwyższej staranności uzyskuje się praktycznie tylko punktowe mocowanie materiału rolowego do podłoża. Miejscowe uszkodzenie warstwy izolacji powoduje, że bardzo szybko fundament znajduje się w zbiorniku z wodą przy układzie warstw: grunt, warstwa dawnej izolacji, a obecnie ścian zbiornika, woda, konstrukcja. Z tej też przyczyny zauważalny jest wśród projektantów i wykonawców powolny odwrót od stosowania pap termozgrzewalnych przy podziemnej izolacji typu ciężkiego.

Również systemy izolacji oparte na pęczniących materiałach mineralnych sprawiają czasem kłopoty w trakcie realizacji robót, zwłaszcza w czasie intensywnych opadów atmosferycznych. Wypełnienie mieszanką betonową tak izolowanej konstrukcji często nie gwarantuje uzyskania pełnej szczelności (utrata efektu doszczelnienia wskutek spęcznienia suchego materiału izolacyjnego przy kontakcie z wodą).

Aktualnie specjaliści najwyżej oceniają pod względem skuteczności izo-

lacji materiały typu powłokowego, które są nanoszone na podłoże ręcznie (za pomocą pacy lub/i pędzla) lub natryskiwane mechanicznie. Do wyboru są tu wyroby z dwóch grup materiałowych: powłoki sztywne lub elastyczne uszczelniające na bazie cementu, zwane szlamami lub mikrocementami, oraz grubowarstwowe powłoki bitumiczne, określane też jako KMB. Powłoki mineralne charakteryzują się zwykle stosunkowo dużą odpornością na korozję, są odporne na parcie wody rzędu kilkudziesięciu metrów słupa wody. Aplikuje się je na wilgotne podłoże (w stanie matowo wilgotnym), a ich grubość z reguły nie przekracza 3 mm.

Powłoki bitumiczne, w znakomitej większości stworzone na bazie dyspersji wodnych, są zwykle bardziej elastyczne od powłok mineralnych i odporne na parcie wody rzędu kilku metrów słupa wody. Wymagają suchego lub co najwyżej lekko wilgotnego podłoża, po wyschnięciu ich grubość może dochodzić do 6 mm. Do powłok bitumicznych łatwo przykleja się izolację termiczną ścian podziemnych.

Firma Henkel, producent produktów marki Ceresit, posiada jedną z najszerszych ofert materiałowych w zakresie chemii budowlanej, w której znajduje się m.in. wodoszczelna powłoka

na bazie cementu **Ceresit CR 65** (wodoszczelna zaprawa cementowa do powłokowego uszczelniania budowli i elementów budowlanych. Paroprzepuszczalna, mrozoodporna, ekonomiczna w stosowaniu, nakładana pędzlem lub pacą), mineralna powłoka uszczelniająca **Ceresit CR 166** (dwuskładnikowa zaprawa do uszczelniania budowli i elementów budowlanych. Wodoszczelna, elastyczna, mrozoodporna, kryjąca rysy w podłożu, zabezpieczająca konstrukcje żelbetowe), bitumiczna masa elastyczna **Ceresit CP 43** (dwuskładnikowa, bitumiczna masa szpachlowa do robót izolacyjnych, wodoszczelna, niezawierająca rozpuszczalników, zbrojona włóknami, kryjąca rysy w podłożu, szybko schnąca).

Ceresit CP 43 i Ceresit CR 166 są materiałami dwuskładnikowymi. CP 43 składa się z masy bitumicznej oraz proszkowego regulatora procesu wiązania i twardnienia, a Ceresit CR 166 z suchej mieszaniny cementów, modyfikatorów i wypełniaczy oraz wodnej dyspersji żywic syntetycznych.

Wśród materiałów do hydroizolacji dominują masy i powłoki bazujące na bitumach. Są one stosowane od wielu lat, ale mają istotne ograniczenie w aplikowaniu: wymagają suchego lub co najwyżej lekko wilgotnego podłoża. Spełnienie tego kryterium w warunkach budowy bywa trudne lub wręcz niemożliwe. Wówczas rozwiązaniem są powłoki mineralne typu Ceresit CR 65 lub Ceresit CR 166, które z kolei wymagają do aplikacji matowo wilgotnego podłoża. Powłoki te charakteryzują się znacznie szerszym zakresem zastosowań. Mogą być układane zarówno na zewnątrz, jak i wewnątrz budyn-

ków. Powłoki Ceresit CR 65 i Ceresit CR 166 mogą być izolacją podpłytkową, jak i ostatecznym wykończeniem zbiorników na wodę pitną. Są odporne na działanie UV. Szeroki zakres odporności chemicznej (pH 4,5–13) i odporności na ścieranie w przypadku Ceresit CR 166 pozwala na stosowanie jej jako izolacji w oczyszczalniach ścieków komunalnych. Materiał ten spełnia też wymagania powłok ochronnych dla konstrukcji żelbetowych (3 mm powłoka jest równoważna 69 mm otuliny z betonu C 20/25 – B 25). Ceresit CR 65 jest z kolei powłoką paroprzepuszczalną.

Dodatkową zaletą wymienionych materiałów powłokowych jest możliwość tworzenia na ich bazie izolacji różnego typu: od lekkiej do ciężkiej przez zróżnicowanie grubości (patrz tabela poniżej).

Henkel Polska Sp. z o.o.

ul. Domaniewska 41

02-672 Warszawa

Centralny Dział Obsługi Klienta:

tel. 041 371 01 00, faks 041 374 22 22

www.ceresit.pl, infolinia: 0 800 120 241

Rodzaj izolacji	Grubość powłoki [mm]		
	Ceresit CP 43	CR 65	CR 166
Lekka	4,0	2,0	2,0
Średnia	5,0	2,5	2,5
Ciężka	6,0 (do 2,5 m słupa wody)	3,0 (do 5 m słupa wody)	3,0 (do 20 m słupa wody)

Technologia projektowania obiektów budowlanych na mapach elektronicznych – cz. II

Autor przedstawia rodzaje stosowanych map elektronicznych: mapy numeryczne, rastrowe, hybrydowe.

Mapy numeryczne (wektorowe)

Mapy numeryczne w takich programach inżynierskich jak np. AutoCAD, MicroStation, ArcInfo czy C-GEO to elektroniczne warstwy tematyczne z obiektami i elementami graficznymi (rys. 1). Warstwy te po nałożeniu na siebie dadzą pełny obraz mapy numerycznej, który będzie odpowiednikiem lewej strony map foliowych. Projekty obiektów budowlanych można sytuować na założonych przez projektantów „czystych” warstwach elektronicznych, co z kolei będzie odpowiednikiem prawej strony map tradycyjnych. Warunkiem koniecznym do stworzenia mapy numerycznej jest posiadanie współrzędnych płaskich (a dla części dotyczącej rzeźby terenu – współrzędnych przestrzennych) wszystkich tzw. obiektów ogólnogeograficznych, elementów ewidencji gruntów i budynków, sieci uzbrojenia terenu: nadziemnych, naziemnych i podziemnych oraz dodatkowej treści uwzględniającej specyfikę poszczególnych branż projektowych.

To, że mapy numeryczne nazywa się też wektorowymi, oznacza, że wszystkie obiekty budowlane i szczegóły terenowe zostały przedstawione na tej mapie, na poszczególnych warstwach w postaci wektorów przedstawiających obiekty: zamknięte, czyli powierzchniowe (np. budynki, działki); liniowe (np. odcinki uzbrojenia podziemnego) i punktowe, jak drzewa, latarnie itp. W tym ostatnim przy-

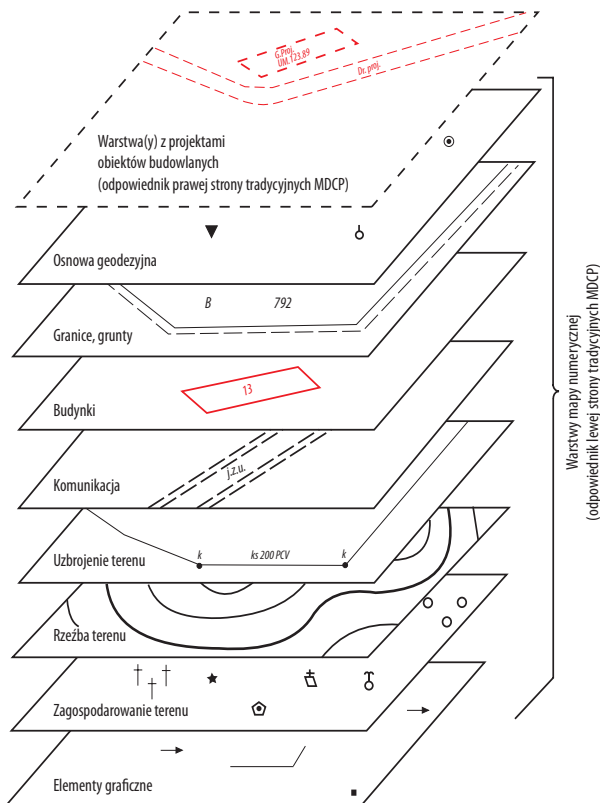
padku wektory są zerowe i stanowią punkty otoczone stosownymi symbolami. Mapy numeryczne zajmują dużo mniej miejsca na nośnikach informacji niż mapy rastrowe, są więc bardziej „mobilne”. Mapy numeryczne są realizowane w technice wielobarwnej. Jest to duże udogodnienie dla projektantów, uniemożliwiające zaprojektowanie np. przyłącza gazu do wodociągu przedstawionego w kolorze niebieskim. Zespoły uzgodnień dokumentacji projektowych mogłyby podać wiele przypadków błędnej interpretacji uzbrojenia podziemnego na czarno-białych, foliowych mapach do celów projektowych. Rzeszów należy do tych nielicznych miast, które mogą szczycić się posiadaniem mapy numerycznej (w systemie MicroStation), na rys. 2 przedstawiony jest fragment Miasteczka Akademickiego Politechniki Rzeszowskiej.

Pomijając zagadnienie kosztów licencji programu projektowania inżynierskiego podstawową barierą stosowania map numerycznych do celów projektowych jest niewielkie, jak na razie, pokrycie nimi terenów w Polsce. Zakładanie map numerycznych należy do zadań starostów i prezydentów miast i niewielu z nich może takimi się pochwalić. Trudno zrozumieć, dlaczego Główny Urząd Geodezji i Kartografii nie ma wiedzy o stopniu pokrycia Polski numeryczną mapą zasadniczą. Taka wiedza powinna być gromadzona co roku, a to dawałoby obraz w zakresie postępu w zakłada-

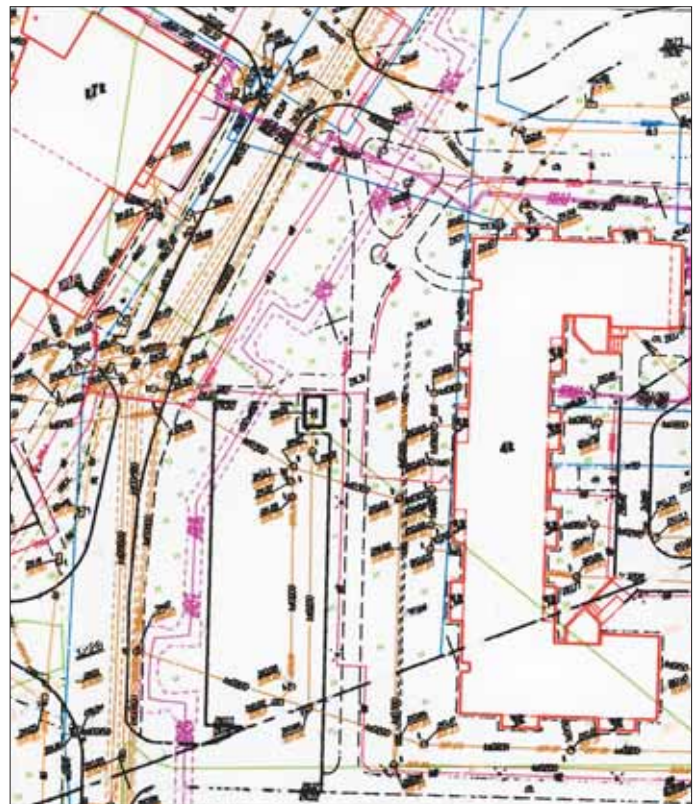
niu map numerycznych i byłoby skutecznym środkiem nacisku na powiaty ziemskie i grodzkie lekceważące te zadania.

Mapy rastrowe (pikselowe) i zagadnienie kalibracji tych map

Mapy rastrowe to przekształcone za pomocą skanerów dane z map analogowych (foliowych lub papierowych) do postaci elektronicznej. W procesie skanowania obraz zostaje „rozbity” w regularną sieć kwadratów nazywanych pikselami, które jednocześnie tworzą układ współrzędnych pikselowych. Istotną sprawą dla obrazu rastrowego jest rozdzielczość, która określa dokładność, z jaką skaner jest w stanie rozróżnić szczegóły wczytywanego obrazu. Wyraża się liczbą punktów na cal (25,4 mm) i oznacza się skrótem dpi (z angielskiego). Skanery o inżynierskiej rozdzielczości 300 i 400 dpi bez straty dokładności wczytują obrazy map, bowiem rejestrują odpowiednio szczegóły z dokładnością **0,085 mm** (25,4 mm/300) lub **0,064 mm** (25,4 mm/400), co przy stosowaniu najmniejszej grubości linii **0,130 mm** przy kreśleniu na mapie niektórych znaków jest zupełnie wystarczające. Na rys. 3 przedstawiona jest idea mapy rastrowej. Reprezentuje ją tylko **jedna** warstwa elektroniczna, która jest odpowiednikiem tradycyjnej, lewej strony mapy do celów projektowych. Projekty obiektów budowlanych można sytuować na tych mapach identycznie jak w przypadku posiadania mapy numerycznej, na założonych przez projektantów „czystych” warstwach elektronicznych, co

Rys. 1. Elektroniczne warstwy tematyczne mapy numerycznej z warstwami do projektowania

Rys. 2. Fragment mapy numerycznej (w systemie MicroStation) Miasteczka Akademickiego Politechniki Rzeszowskiej

z kolei będzie odpowiednikiem prawej strony mapy tradycyjnej. W tym miejscu można zauważyć, że poprzez wektoryzację (określanie współrzędnych początku i końca każdego odcinka) można mapę rastrową doprowadzić do postaci numerycznej (wektorowej). Zabiegi te są jednak dość kosztowne i dla większości projektów wręcz niepotrzebne.

Mapy rastrowe można nazwać substytutami map numerycznych. Wymagają jednak dużych pojemności (mimo zabiegów „czyszczenia” ze zbędnych pikseli), są mniej „mobilne” i nie posiadają informacji, które zawierają mapy numeryczne, takich jak: ukryte współrzędne wszystkich punktów, powierzchnie obiektów zamkniętych, długości obiektów liniowych itp.

Samo projektowanie (sytuowanie), czyli „kreślenie elektroniczne” według znaków z norm, jest dla obydwu rodzajów map prawie identyczne, ponieważ w przypadkach, kiedy na mapach rastrowych zechcemy „ustawić” nasze obiekty w określonych odległościach od istniejących obiektów, to wcześniej

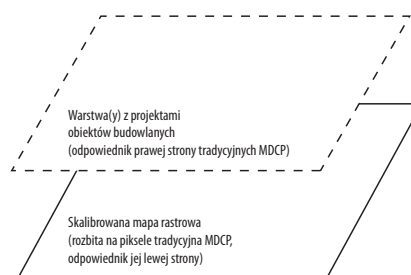
trzeba określić ich współrzędne, czyli wektoryzować.

Przy operowaniu mapami rastrowymi nie może nam zniknąć z pola widzenia zagadnienie **deformacji** skanowanych map z niektórych folii, a zwłaszcza z map papierowych. Środkiem zaradczym na to zjawisko jest **kalibracja** map rastrowych. Poskalibrowana mapa rastrowa pod względem tzw. kartometryczności (dokładności operacji pomiarowych na mapie) to produkt **dokonałszy** od wyjściowego. Do kalibracji powinno się używać punktów o znanych współrzędnych w obydwu układach, tzn. pikselowym i mapy. Te punkty to osnowa geodezyjna i siatka kwadratów. Ponieważ punkty geo-

dezyjne są rzadkie i położone z reguły w sposób przypadkowy w stosunku do terenu inwestycji, najważniejszym sposobem jest kalibracja oparta na wszystkich punktach siatki kwadratów wchodzących w zakres mapy do celów projektowych.

W praktyce istnieje 5 modeli kalibracji:

- liniowy izotropowy (równoskalowy), nazywany transformacją Helmerta. Realizuje przesunięcie, zmianę skali (jednakową we wszystkich kierunkach) i obrót układu współrzędnych pikselowych (obrazu rastrowego) przy min. dwóch punktach „m” dostosowania;
- liniowy anizotropowy (różnoskalowy), nazywany transformacją afiniczną. Realizuje przesunięcie, zmianę skali (może być różna w kierunku x i y) i obrót układu współrzędnych pikselowych, przy min. trzech punktach „m” dostosowania;
- biliniowy (dwuliniowy) – min. cztery punkty „m” dostosowania. Stosuje się ją, gdy źródłowy rysunek jest odkształcony w sposób niejednorodny;

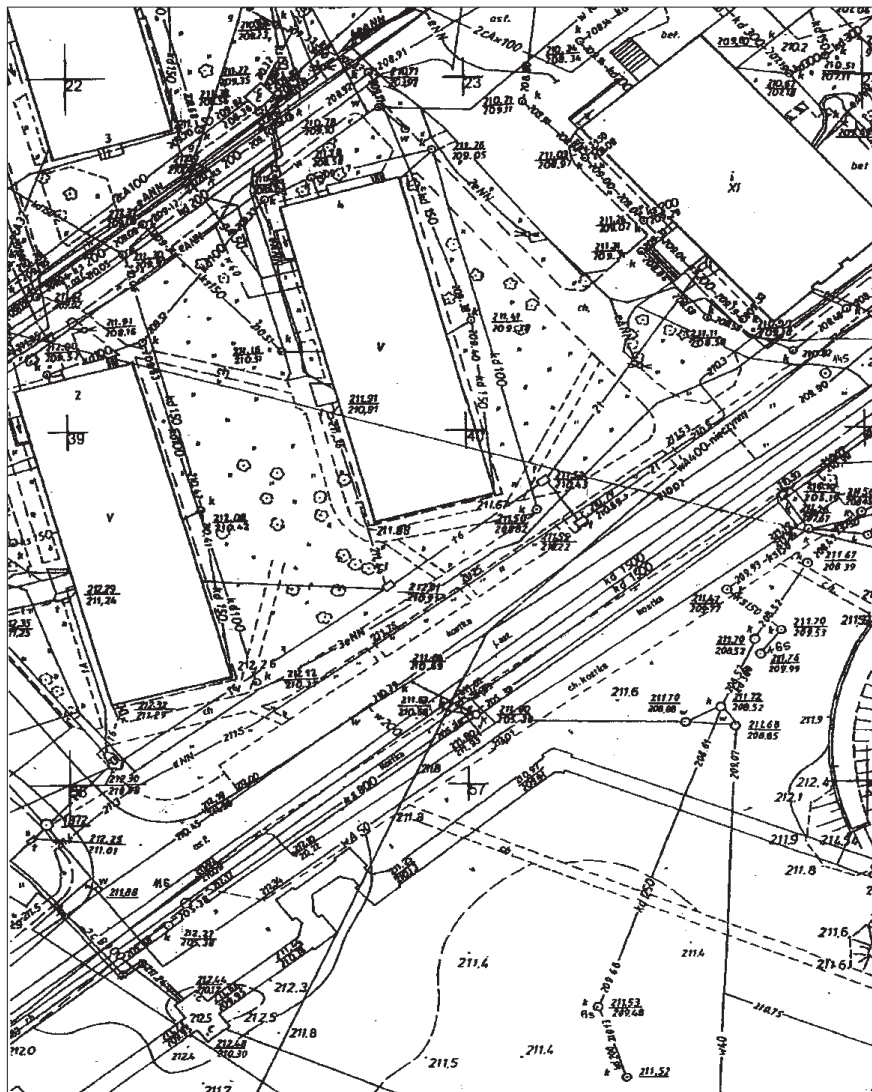
Rys. 3. Idea mapy rastrowej

- bikwadratowy (dwukwadratowy) – minimalna liczba punktów dostosowania $m=9$. Stosuje się ją, gdy źródłowy rysunek uległ skurczowi „poduszkowatemu”, a także zwykłemu skurczowi i niedokładnemu skanowaniu;

- bisześcienny (dwusześcienny) – minimalna liczba punktów dostosowania $m=16$. Ten model pozwala korygować najbardziej złożone odkształcenia materiałów źródłowych i niedokładności skanowania.

Dla praktycznej ilustracji zagadnienia kalibracji została zeskanowana (400 dpi) **mocno skurczona** mapa papierowa, której pierwotna skala wynosiła 1:500. Skurcz spreparowany został na drukarce tak, że siatka po osi y (wschodniej) miała po 90,0 mm, a po osi x (północnej) po 80,0 mm. Sytuacja ta zobrazowana jest na rys. 4, który do niniejszego tekstu został pomniejszony do skali 1:1000, stąd zdeformowana siatka na tym rysunku ma wymiary 45,0 mm (oś wschodnia) × 40,0 mm (oś północna). Do kalibracji użyto 12 punktów: 22, 23, 24, 39, 40, 41, 56, 57, 58, 73, 74 i 75 o teoretycznych współrzędnych zapewniających idealną siatkę 100,0 mm × 100,0 mm. Efekty kalibracji wykonane dwoma metodami (Helmerta i afiniczną) zostały przedstawione na rys. 5, który również został zmniejszony do skali 1:1000. Na rysunku tym nałożono dwie mapy. Czerwona to mapa po kalibracji metodą Helmerta. Czerwona siatka współrzędnych wzdłuż osi wschodniej (y) ma po ok. 53,6 mm, a po północnej (x) po ok. 47,6 mm. Natomiast szara mapa to mapa skalibrowana metodą afiniczną. Szare krzyżyki siatki współrzędnych tej mapy „naciągnięte” zostały dokładnie na teoretyczne ich pozycje, co widać na rysunku. Odległość pomiędzy tymi krzyżykami tak w kierunku wschodnim, jak i północnym wynosi po 50,0 mm. Odchylenie standardowe (błąd średni) wpasowania metodą Helmerta wyniósł $\sigma = 4,41$ m (odpowiada to 8,8 mm w skali mapy 1:500), a metodą afiniczną $\sigma = 0,09$ m (odpowiada to 0,18 mm w skali mapy 1:500).

Przy punktach 22 (-3,74 m; -3,38 m), 40 (-0,12 m; -1,18 m), 74 (-0,11 m; 3,34 m) i 75 (3,79 m; 3,52 m)

Rys. 4. Mapa po kalibracji

przykładowo wyszczególniono różnice w „m” pomiędzy skalibrowaną siatką metodą Helmerta a siatką teoretyczną, bezbłędną. Odpowiednie różnice na tych samych punktach pomiędzy siatką z kalibracji afinicznej a siatką teoretyczną wynoszą odpowiednio: 22 (0,02 m; 0,06 m), 40 (-0,07 m; -0,06 m), 74 (-0,05 m; -0,08 m) i 75 (-0,06 m; 0,04 m).

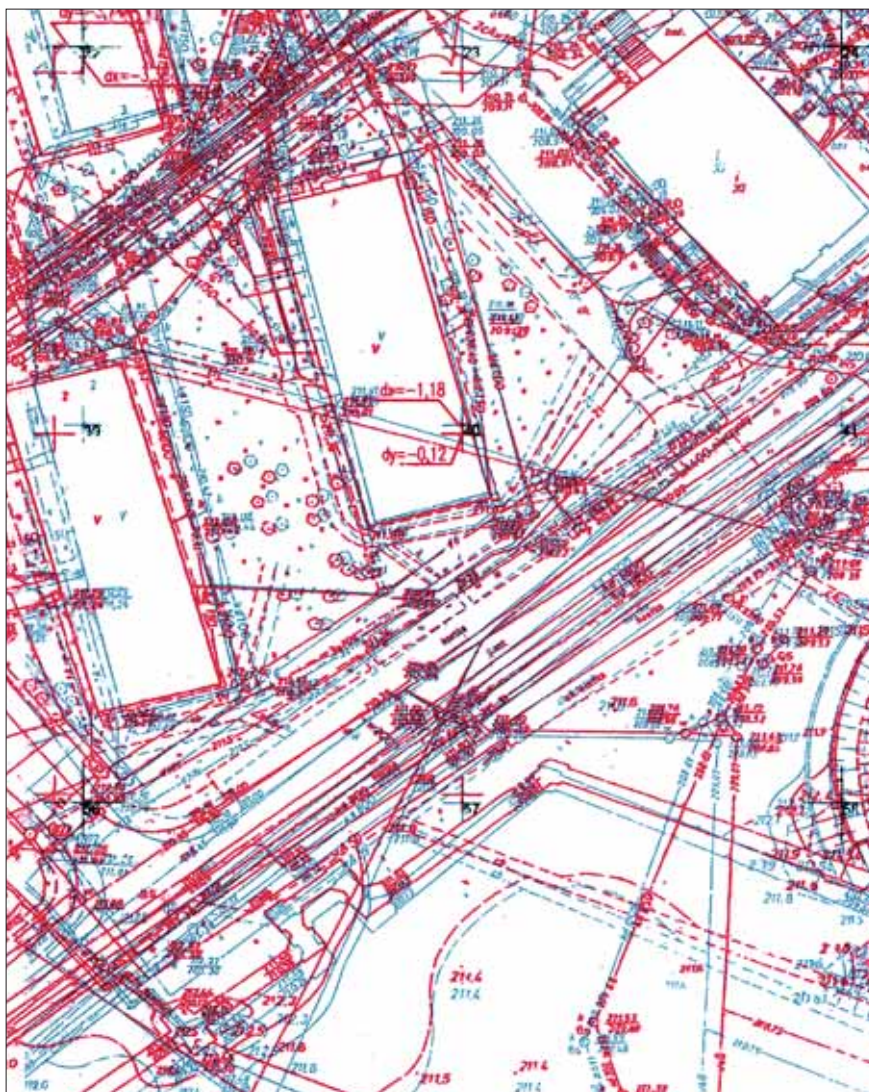
Dla tych, którzy chcą poznać więcej szczegółów dotyczących kalibracji (np. tabele z odchyłkami na wszystkich punktach, jak rozpoznać rozdzielczość skanera, który był używany do skanowania danej mapy), autor odsyła do artykułu *Mapy rastrowe i hybrydowe w projektowaniu obiektów budowlanych* (Drogownictwo, nr 2/2004) lub na stronę www.geokatedra.pk.edu.pl/kalibracja.htm.

Mapy hybrydowe (pikselowo-wektorowe)

Mapy hybrydowe, czyli mieszane, składają się z warstw: mapy rastrowej (oczywiście skalibrowanej) i uzupełnianych na bieżąco warstw z obiektami wektorowymi, którymi są wszystkie obiekty budowlane podlegające, zgodnie z ustawą Prawo budowlane i stosownymi rozporządzeniami wykonawczymi, obowiązkowi wykonania inwentaryzacji powykonawczej. Tu wypada nadmienić, że na ogół technologia tworzenia map numerycznych jest następująca:

- utworzenie mapy rastrowej poprzez zeskanowanie i kalibrację istniejących map analogowych,
- stopniowe wzbogacanie mapy rastrowej (od pierwszego wprowadzonego obiektu wektorowego już

Rys. 5. Dwie mapy (nałożone) po kalibracji wykonanej dwoma metodami

hybrydowej) o obiekty wektorowe uzyskane z:

- bieżącej inwentaryzacji obiektów budowlanych,
- przekształcania do postaci wektorowej obiektów (szczegółów) z materiałów archiwalnych (muszą istnieć dane z pomiaru niezbędne do określenia współrzędnych),
- wektoryzacji (lub digitalizacji) szczegółów, których współrzędnych nie da się określić z materiałów archiwalnych.

Kiedy ostatni szczegół z mapy rastrowej uzyska współrzędne i zostanie wprowadzony na odpowiednią warstwę tematyczną jako obiekt wektorowy, mapa hybrydowa straci swą postać, przekształcając się w klasyczną postać mapy numerycznej.

Inną świetną kompilacją mapy hybrydowej do celów projektowych może być połączenie pełnej mapy numerycznej z ortofotomapą, z uwagi na bogactwo szczegółów niemożliwych do przedstawienia na mapie kreskowej.

Na rys. 6 przedstawia się mapę hybrydową fragmentu Miasteczka Akademickiego Politechniki Rzeszowskiej. Część pikselową (rastrową) stanowią dwa sąsiednie arkusze mapy zasadniczej z istniejącymi obiektami budowlanymi. Część wektorową (numeryczną) stanowią dwa oddane ostatnio budynki – dydaktyczny P-2, będący dobudową do istniejącego wcześniej budynku, i Dom Studencki „ALCHEMIK”. Taka mapa, popularnie nazywana hybrydową, może służyć do dalszych celów projektowych.

Oglądając rys. 6, warto jeszcze zauważyć:

- bezproblemowe połączenie dwóch (może to być dowolna ilość kawałków, w przypadkach kiedy musimy mieć mapy wstęgowe) arkuszy map rastrowych. Tu arkusze ułożono na różnych warstwach i nadano im różne kolory, aby przedstawić efekt połączenia i uzgodnienia treści mapy na ich styku. Normalnie mapy „łączy” się na jednej warstwie. Jak na razie, mapy na foliach łączy się wzdłuż styków za pomocą przezroczystych taśm klejących. Jest to czynność niegwarantująca prawidłowego połączenia siatek na sklejanych arkuszach;
- mało czytelne bogactwo treści uzbrojenia podziemnego na mapie jednokolorowej (zwykle czarno-białej). Ten kontrast rzuca się w oczy, gdy rys. 6 porównamy z rys. 2.

Systemy map numerycznych stosowane w projektowaniu

Na rynku polskim funkcjonuje spora ilość systemów, dzięki którym można tworzyć elektroniczne rysunki map. Jeżeli można stworzyć w danym systemie rysunek mapy za pomocą elementów przedstawienia graficznego, które są zgodne z Instrukcją Techniczną K-1 Mapa zasadnicza 1998, to powinno się też stworzyć rysunki projektowanych obiektów budowlanych za pomocą oznaczeń graficznych zawartych w normach: Polska Norma PN-B-01027/2002 Rysunek budowlany – Oznaczenia graficzne stosowane w projektach zagospodarowania działki lub terenu oraz PN-EN ISO 11091 2001 Rysunek budowlany – Projekty zagospodarowania terenu.

Magazyn geoinformacyjny GEO-DETA w numerach [12/2000] i [1/2001] przytacza 21, istniejących w tamtym okresie, systemów map numerycznych. J. Gajdek i D. Zientek w opracowaniu „Statystyka wdrożeń systemów map numerycznych” [www.prz.rzeszow.pl/wbiis/kg] przytaczają dane z 70 powiatów (ziemskich i grodzkich), z których wynika m.in., że najbardziej rozpowszechnionymi systemami map numerycznych są: EWMAPA, MicroStation, GEO-INFO i GEO-

MAP. Ponadto odnotowano w nadesłanych ankietach stosowanie takich systemów, jak: MSG 2000/AutoCAD, GEOKATASTER, TERRABIT, ARC MAP, ARC GIS, SYNERGIA/MAPA 95 i DG DIALOG.

Przytoczone dane świadczą o prawdziwym bogactwie stosowanych i przewidywanych do stosowania systemów. Nie można jednak tego stanu ocenić pozytywnie. Władze geodezyjne powinny uświadomić sobie, kto jest aktualnie i będzie w przyszłości największym klientem ośrodków dokumentacji geodezyjnej i kartograficznej w Polsce. W ośrodkach dokumentacji geodezyjnej i kartograficznej ok. 80% prac geodezyjnych dotyczyło budownictwa, z czego najwięcej było map do celów projektowych.

Największym klientem ośrodków dokumentacji są **inwestorzy** i świadcząca im usługi **branża projektowa** poprzez geodetów uprawnionych zgłaszających przytoczone wcześniej asortymenty prac geodezyjnych. Ośrodki dokumentacji powinny więc stawiać na pierwszym miejscu potrzeby projektantów i oferować mapy numeryczne w systemach, które zagwarantują import tych map do systemów przez nich posiadanych.

Dotykamy też istotnego problemu po stronie projektantów, a mianowicie: jaki system byłby dla nich najlepszy. Z pewnością podstawowym czynnikiem decydującym o wyborze systemu będzie cena licencji. Większe biura stać będzie na licencje uniwersalne, droższe. Pojedynczy projektanci powinni interesować się systemami tańszymi. Ale oprócz ceny również ważne dla wyboru systemu będzie:

- możliwość importu jak największej ilości systemów map numerycznych oferowanych przez różne ośrodki w kraju,

- możliwość wczytywania i właściwej kalibracji map rastrowych,
- możliwość pracy na mapach hybrydowych,
- możliwość wykonywania obliczeń z rachunku współrzędnych bezpośrednio na mapie za pomocą odpowiednich pasków narzędziowych,
- możliwość wykonywania rysunków zgodnie z odpowiednimi ww. normami,
- możliwość projektowania ulic i tras z łukami kołowymi i krzywymi przejściowymi,
- możliwość wykonywania przekrojów pionowych i projektowania łuków pionowych,

możliwości. Nawet najbardziej popularny w branży projektowej AutoCAD ich nie posiada. Zapewnia je dopiero dołączenie nakładki CADRaster.

W dalszej części opracowania przybliżone będą zagadnienia związane z projektowaniem na mapach elektronicznych za pomocą systemu, na który Katedra Geodezji im. Kaspra Weigla posiada licencję, a mianowicie systemu C-Geo. System ten posiada **wszystkie** wymienione wcześniej możliwości i może **zaimportować** mapy z systemów: AutoCAD, MicroStation, Map Info, EWMaPa i Geo-Info. Za pomocą tego systemu mogą być też tworzone mapy numeryczne z możliwością

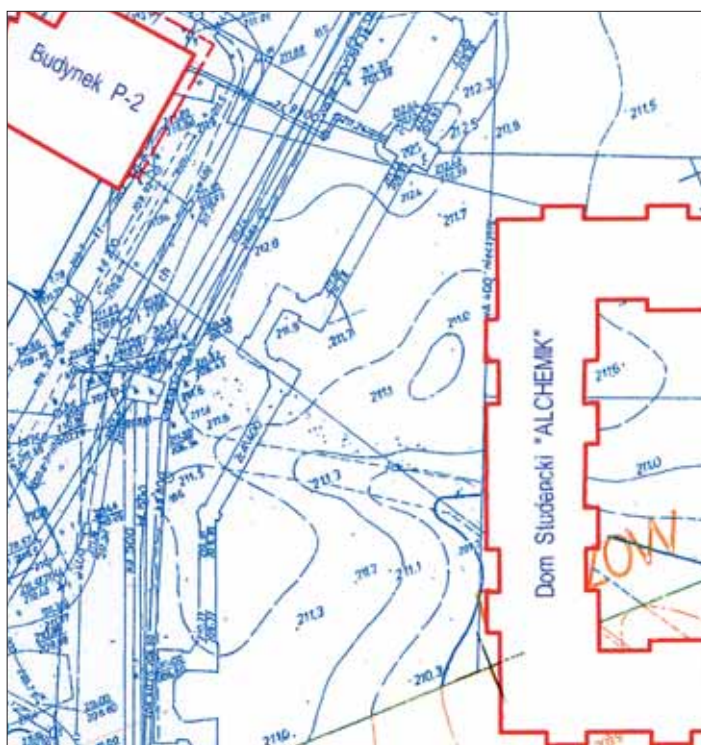
eksportu do wymienionych systemów, a także do systemu Nobel. Autorowi nie jest znany ośrodek dokumentacji w kraju, który prowadziłby mapę numeryczną w systemie C-Geo, ale możliwości tego systemu do stosowania w projektowaniu ocenia bardzo pozytywnie. Firma SOFTLINE mogłaby zablokować lub wyłączyć „duże obliczenia geodezyjne” i oferować odpowiednio tańsze C-Geo w wersji dla projektantów.

Zapowiedź Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii, że w lipcu 2006 r. będzie w posiadaniu informacji o stopniu pokrycia poszczególnych województw mapą zasadniczą klasyczną (analogową) i numeryczną, należy uznać za niezwykle

istotną. Starostwa decydujące jeszcze o wyborze systemu powinny się dobrze zastanowić nad jego wyborem. Najważniejsze kryteria dla największych „konsumentów” map numerycznych zostały przedstawione wcześniej.

JERZY GAJDEK

starszy wykładowca
w Katedrze Geodezji im. Kaspra Weigla
Politechniki Rzeszowskiej

Rys. 6. Mapa hybrydowa fragmentu Miasteczka Akademickiego Politechniki Rzeszowskiej

- możliwość korekty wcześniej narysowanych obiektów poprzez ich obroty i przesunięcia,
- możliwość automatycznego zapisu współrzędnych każdego obliczonego (zaprojektowanego punktu),
- możliwość przyciągania do punktów z numerami, bez numerów i zaczepiania „bez punktu”, co jest opcją wektoryzacji ekranowej.

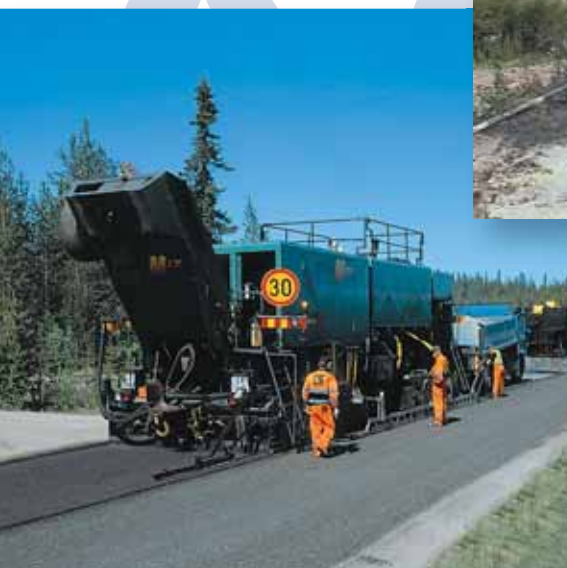
Prawdopodobnie niewiele systemów map numerycznych posiada wszystkie wcześniej wyszczególnione

OFERUJEMY SZEROKI ZAKRES USŁUG:

- pogrążanie pali prefabrykowanych o dowolnym przekroju
- pogrążanie i wyciąganie stalowych ścianek szczelnych
- pogrążanie elementów stalowych o profilach otwartych i zamkniętych
- wykonywanie pali wierconych, pali typu CFA i FUNDEX
- wykonywanie przesłon bentonitowych /WIPS + DSM/
- wykonywanie pali „in-situ”
- stabilizacja gruntu (VIBREX, DSM, kolumny kamienne, żwirowe, piaskowe oraz cementowo-wapienne)

WYKONAWSTWO – SPRZEDAŻ – WYNAJEM – SERWIS

PROponujemy NAJWYŻSZEJ KLASY SPRZĘT:

- wielofunkcyjne palownice i wiertnice (wraz z osprzętem: głowice obrotowe, oscylatory)
- młoty hydrauliczne
- wibratory (wibromłoty)
- recykler asfaltowy
- pompy wysokociśnieniowe (jet-grouting) i mieszalniki zaczynów cementowych
- platformy samo-podnoszące

KDM Dariusz Mazur

05-816 Michałowice, ul. Kolejowa 16
 tel. +48 22 499 46 80, faks +48 22 499 46 81
 e-mail: d.mazur@kdm.net.pl
 www.kdm.net.pl

Specjalnie dla inżynierów budownictwa

**Tylko dla członków Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa
oferujemy specjalne zniżki na produkty Allianz**

30% na ubezpieczenia wyposażenia mieszkania,

30% na ubezpieczenia budynków i lokali prywatnych,

10% na ubezpieczenie następstw nieszczęśliwych wypadków,

10% na ubezpieczenie OC posiadacza samochodu osobowego.

Inolinia:

0 801 10 20 30

www.allianz.pl

Allianz